

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవారపత్రిక

4 అణాలు
15-7-'53

పంచతంత్రం సంధి-విగ్రహం

కర్త... విశ్వప్రసూల నరసింహమూర్తి.

పూర్వముకప్పుడు వానలు కురవక
దేశమంతటా కడుపు వచ్చినది.
ఒక చుక్కనా నీళ్లు దొరికకా
సకల జంతులూ సతమతమయినవి.

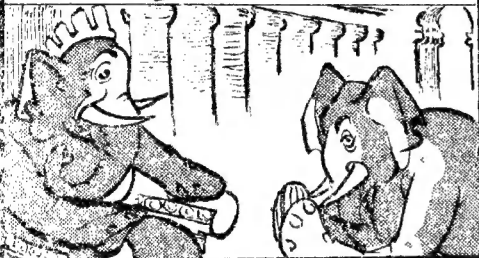

అడివినిగల పనుగులన్నీ-తమరాజును ప్రార్థించెను.
"ఓ మహారాజా! మన్నించండి.- మా అందరినీ
ప్రతికించండి!- అనావున్నీవే సకల జంతులూ
మలమలమాడ్డి మృగు చేస్తేవే!- ఈ ఆహార
మును దాట వుపాయము- చెప్పేవేగమే
రక్షించండి!"

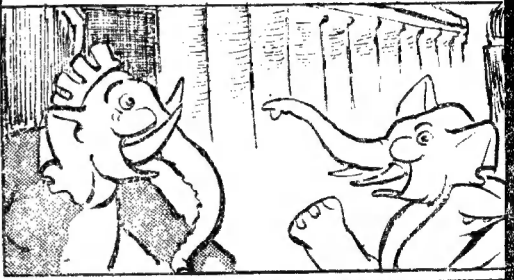
కఠిరాజుక.
క్షణమాలోచించే-
పిక్కచలముగల
బంటును పిలిచే-

"నవీక్షణమే అడవికిపోయూ
తటాకమేదే సగపడునేమో
చూచిరమ్మ"నే పంపించాడూ.

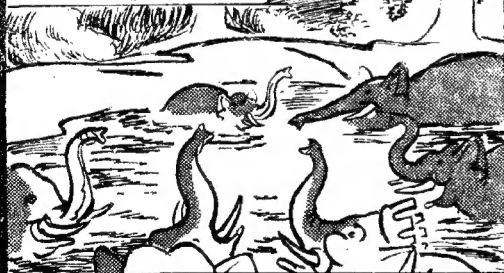

పరుగులు తయ్యమ
పోయిన పనుగు-
అడవియంతటా
కలయతిగిను.

చేరువలోనే చేరువొకటుందని
సంతోషముతో వార్త తెచ్చెను.

గజరాజు వార్తను విని-పరివార సమేతుండే -
కుందేళ్ళూ నివసించే-రాజుముఖానడిచిపోయి-
మరుగును చేరి నోటిని గ్రోలుచు- మదమున
జలమున క్రొడలాడెను.

"కుందేళ్ళరాజు శిలేముఖునితో మంత్ర
రోమకద్దుడు!" మహారాజా! ఇది
గమనించారా!- ఆయవు తరిన
కుందేళ్ళనీ- మడుగుకుపోయిన
గజ సమూహముల-కాళ్ళక్రింద
బడి మరణించాలూ."

ఈ దుర్మార్గును వినిగని
వెంటనే- కచేక రాజుగు
శిలేముఖుండూ-"హాని!
వారి!" యంటూ
మూర్ఛపోయెను.

(శిలేముఖుడు కొంత సేపటికి తెప్పరిల్లి.)
"ఇదియొక ఆపద వచ్చిపడిందా!
బుద్ధికుశలురగు మీరందరునూ
దూరంగాచిన చేయకపోతే
మిగిలిన మననందరినీకూడా
ఈ గజయూధము పరిమార్చునుగదా!

(విజయదేవ మండలు వచ్చి)
"మహాప్రభూ! నను మన్నించండి
మీ కృపాదశము మమ్మెక్కిన
మన కొచ్చిన ఈ ఆపదలనీ!
అవలెగనో లోలగించెదను!"

"అట్లయితే యింకేమి?
పోయిరమ్మ విజయదేవ!
విజయదేవే తిరిగిరమ్మ!!"

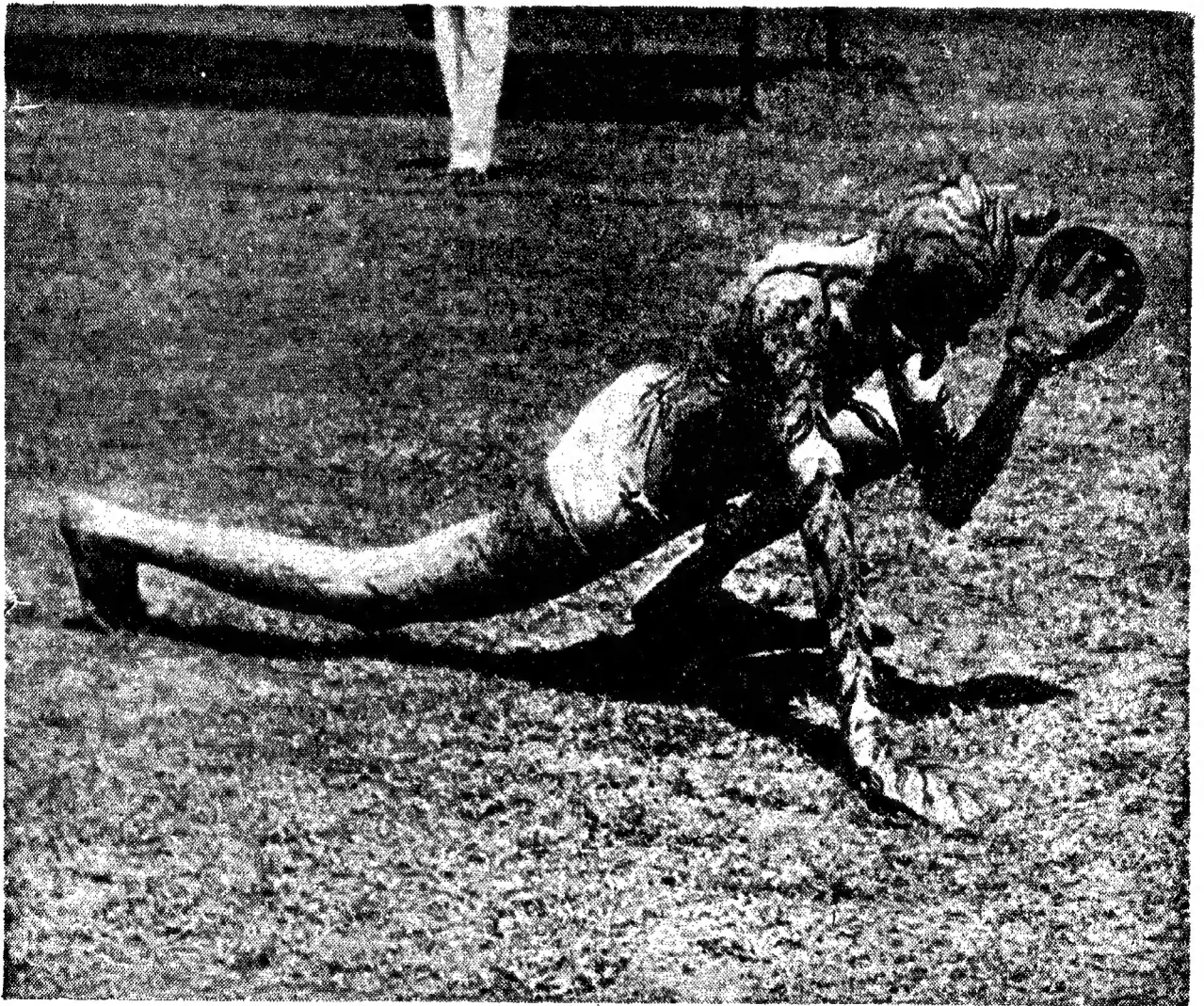
సంవత్సర చందా
రూ. 12-0-0
విడిపత్రిక 4 అ.

సంపుటము 45
సంచిక 43
15-7-53

స చి త్ర వా ర ప త్రి క

Founder : K. NAGESWARA RAO

విజయ ఆషాఢ శుద్ధ చవితి; బుధవారం

పు లి వే పం

ఛాటా : శ్రీ కె. శివరామరాజు, మద్రాసు.

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం:—“ఘోరే” హిందీ చిత్రంలో నీనారాయ్.

కాలక్షేపం—క్రిడాను నామనరావు	2
నేటిమనిషి—క్రికెట్ ప్రవాసి	6
అనుభవజ్ఞుడు—క్రికెట్ బొమ్మరెడ్డి	8
రాయబారి—క్రికెట్ పోతుకూచి సాంబశివరావు	12
కన్నకడుపు—క్రికెట్ ఈదర సాంబశివరావు	18
అన్యాయం—“కనకమేడల”	20
అన్యాయ మనవాడే—క్రికెట్ కేటినీడి నరసింహారావు	24
విజ్ఞాన పీఠులు—“డాక్టర్”	26
బండనూరి—క్రికెట్ కాశీరాజు వీరరాఘవరావు	30
ముచ్చటగా ముగ్గురు—జెరోమ్ కె. జెరోమ్	31
తేలుకుట్టిన దొంగ—క్రికెట్ కూర పాటి వెంకటరంగారావు	34
రహస్యం—యం. జియా ఫుద్దీన్	36
మొదటి రోజు—క్రికెట్ వి. సోమసుందర్రావు	39
జయ్యం వదిలింది—క్రికెట్ బసి రెడ్డి ఈశ్వరరెడ్డి	41
సినిమా	44
ప్రశ్నలు-సమాధానాలు	52

హ కల్ బెరీ ఫిన్ (మూలం: మార్క్ ట్వేన్) వెల రూ. 2-0-0

టామ్ సాయర్ వెల: 2-0-0

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకం.

ఆంధ్రగ్రంథమాల, మద్రాసు 1.

“కమ్మని దండలున్, మరటి గాడ్పులు, వెన్నెలయుం, బరాక పుం జమ్మను, మంచి గండమును, సన్న పు వల్లులు, పీఠుపానముం, దమ్మకొలంకు, మేడయును, దామరపాడు, లనంగ నొప్పు భోగమ్ములు, పుణ్యవంతులకు గాని లభింప వలండు వేసవిన్.”

తా|| కమ్మని శువాసనగల పూలదండలును, విసనకరలతో విసరుటవల్ల కలిగడి చల్లని గాలియును, వెన్నెల సౌఖ్యమును, పూవులనుండి రాలిన పొడియున్నూ, మంచి గంధమున్నూ, సన్నని వస్త్రములును, మద్యమున్నూ, తామరపూలుగల కొలనున్నూ, మేడయున్నూ, కమలములవంటి నేత్రములుగల స్త్రీలున్నూ, యీవిధములైన భోగసాధనములు వేసవి కాలములో పుణ్యం చేసికొనినవారికే గాని యితరులకు లభింపవంటారు.

దివ్యమైన రమ్యహర్యములను చూస్తూ పాటిప్రక్కనుండి నడిచిపోతూఉండేటటువంటి మార్గములు, “అహ! యీ మేడలోని వసంతి ఖామండు ఎంతటి పుణ్యాత్ముడోగదా!” అనుకుంటూపోవడం కలదు. బాగా నూమిడిపళ్ళతో నిండి విరుగకొనిన అంటునూమిడితోటల ప్రక్కనుంచి నడచిపోతూ, “బరే తోట! నట్టుకు బండెడు వండ్లు అన్నట్టుగా కొచ్చింది. ఇటువంటిది ఒక్క తోట ఉంటే చాలు. కాలుమీద కాలు వేసికొని హాయిగా కూర్చోవచ్చు. ఈ తోట ఆసామీ ఎవరో గాని, పూర్వజన్మలో ఏదో శుక్రుతం చేసికొని ఉంటాడు” అని అతని భాగ్యభోగ్యముల మూలకారణం అతని పూర్వజన్మ పుణ్యమే అని సిద్ధాంతీకరిస్తూ ఉంటారు. కాని, యీవిధంగా ప్రతివిషయంలోనూ మనము ప్రస్తావించుచున్నామా? లేదు. మనకు రైలు తప్పివరోజున (అనగా రైలు నేడునుకల ఆలస్యంగా వెళ్ళి రైలుతప్పిన

రోజున) ఆ రైలులో ఎందరో ఎక్కి తమ తమ ఊళ్ళకు ప్రయాణాలుచేసి ఉంటారు. అయితే, ఆవిధంగా ఆనాడు ఆ రైలులో ప్రయాణంచేసి వెళ్ళినవారందరూ పుణ్యాత్ములనిన్నీ, పూర్వజన్మలో శుక్రుతం చేసికొన్నారనిన్నీ, మనము మాత్రమే పూర్వజన్మలో పుణ్యంచేసికో లేదనిన్నీ అందువల్లనే మనకు ఆ రైలు అందక తప్పి పోయినదనిన్నీ భావిస్తామా? లేదు. ఒక రైలు ప్రయాణం తప్పిపోయినంతమాత్రమున మనము పాపాత్ములం అవుతామా? ఒకనికి ఒక రైలు అందినంతమాత్రాన అతడు పుణ్యాత్ముడవుతాడా? నిజమే. ఇంత స్వల్ప విషయానికి అంత పెద్ద మీమాంసచేయడం పరిహాసంగా ఉంటుంది కాని, ఒక్క విషయం ఆలోచించండి. మద్రాసునుంచి బయలుదేరిన ఆ రైలుబండి ఒంగోలు నేడును వద్ద ఒక ప్యాసెంజరు బండితో డీకొట్టుకొన్నదనిన్నీ చాలా జననష్టము కలిగినదనిన్నీ మరునాడు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఒక వార్తరుద్రాక్షులంత అక్షరాలతో ప్రకటించారనుకోండి. (ప్రతిహతములైన రైళ్ళు అప్రతిహతముగాక!) అటువంటి హృదయ విధారకమైన, మెయిలు విధారకమైన వార్తను చదివినప్పుడు, మనకు కలిగే భావం ఏమిటి? ఆ రైలు మనకు తప్పిపోవడం నిజంగా అదృష్టమే. ఆడవాళ్ళతోనూ పిల్లలతోనూ ప్రయాణము కావడంలో, సామాన్లు సర్దుకొనడంలో, చాకలివాని యింటికి వెళ్ళి బట్టలు తెచ్చుకొనడంలో, ఆనాడు చాలా ఆలస్యమైనది. ఆడవాళ్ళు చేసిన ఆలస్యానికి ఆడవాళ్ళను అనేక విధాల ఆగ్రహాన్ని ఆనాడు చీవాట్లు పెట్టి చీకాకుపడ్డాడు. ఇంట్లో స్త్రీల ఆలస్యం కంటే ఇస్త్రివాకలి మూలంగా తన కుమారుడు చేసిన ఆలస్యానికి ఆగ్రహాన్ని వచ్చిన కోపం వస్త్రాపహరణం జరిగిన నాడు ద్రోపదీదేవికి కూడా రాలేదు. ఏమైతేనే? ఆనాడు రైలు తప్పడంత

కర్మం అని ఊహించుకొన్నాడు. తన ఇంట్లో ఉన్న గడియారంలోని తైమును నమ్ముకొని దాని ప్రకారంగా ప్రయాణమై నందుకు తనకి ప్రాయశ్చిత్తం జరిగిందని తీర్మానించాడు. తన రైలు తప్పటకున్నా, ఆకాశంగాని కిన్నీ, అంతటికీ ఆ గోడగడియారమే మూల కారణమని ఎంచి, దానిని శపించాడు. తనకు సంభవించిన దురవస్థ కంతటికీ జవాబుదారీ అంతా దానిదే అని ఆ బాధ్యత అంతా ఆగోడ గడియారము (క్లాక్)దకు తగిలించి వాడు. అన్నింటికీ పాపాల శ్చైరవుడే అన్నట్లుగా "క్లాక్కు శ్రేయం భవే!" అని, దాని భరతంపట్టించాలి అన్నట్లుగా, దానికి దిట్టంగా కోపం కోర్కీ కీయిచ్చి, దాని వ్యాధి కీ మందు యాత్ర అన్నట్లుగా దాని లోని తైము అరగింతు నక్కువగా ముందుకు దిద్ది, ముఖ నవరించి, ములు కోలతో "ఛో! ఛో!" అని హాడిచినట్లుగా, కాలక్షైరవుణ్ణి "ఇన్నా!" అన్నట్లుగా,

క్లాక్కు శ్రైరవుణ్ణి కూడా పరుగెత్తుమని ఉనికొల్పాడు.

ఆనాడు ఆ గృహస్థ ఎవరిమీద ఎంత చీకాకుపడ్డాడో గాని, రైలు తప్పినందుకు గాను మతి తప్పినంత పనిఅయింది. కాని, మరునాడు నిద్రలేచి రైలుప్రమాదం జరిగిన వార్త విన్నాడు. ఆ రైలుప్రమాదం తనకు తప్పినందుకు బ్రహ్మానందపరవశుడైనాడు. తన పూర్వజన్మపుణ్యవిశేషం మూలంగానే తనకు తన భార్యకు తనబిడ్డలకు నిన్న రైలు తప్పినదనిన్నీ, ఇదంతా భగవంతుని చిద్విలాసం తప్ప మరొకటి కాదనిన్నీ, తన భార్యతో అన్నాడు. దీని అర్థం ఏమిటి? రైలుతప్పకుండా క్రిందటిరోజున రైలుకు సకాలానికి వెళ్లి ప్రయాణం చేయగలిగిన వాళ్ళెందరూ దురదృష్టవంతులు.

పూర్వజన్మలో ఏదో మహాపాపం చేసుకొన్నారని, అందువల్లనే అటువంటి రైలు ప్రయాణంలో దిక్కు మొక్కు లేక దారి మార్గంలో దుర్మరణంపాలై, హరీ! అన్నాడు. ఈవిధంగా రైలు డీ కొట్టుకొని తలక్రిందులై

పోవడంవల్ల, ఆ రైలు తప్పిన గృహస్థయొక్క క్రిందటిరోజు భావాలన్నీ పనికిమాలిన భావాలై మరునాటికి చదికంపు కొట్టినట్లుగా నిషిద్ధభావాలైనాయి. అతని నిన్నటి పాతిభావాల రైలుతో, నేటికొత్త భావాల రైలు డీకొట్టుకొని, పాతిభావాల రైలు తలక్రిందులైనట్లుగా భావచక్రాలు క్రిందుమీదైనాయి.

దీనికంతటికీ కారణమేమిటంటే, మనకు కోరికలు చాలా ఉన్నాయి. మెదలో మల్లె పూలదండలు వేసుకోవాలి. గరం గరం తాజా మాల్ పక్కో డీలు తిని, సిల్కు చీరె కట్టి నకుల్కులాడితే బజారులో తిరిగి, చీకటిపడే వేళకు సినిమాకు యివ్వరూ శిల్పి, ఆ చీకట్లో కనిపించే తారలు (నక్షత్రాలు) కూడా వివిధంగా యధేచ్ఛావిహారం చేస్తున్నాయో శ్రద్ధగా గమనించి, అనాటికి మనుగా మత్తుగాత్రోగి, చేతిలోని వైసా ఆయిపోయిన తర్వాత,

మహిషాసుర మర్దనం

మహాబలిపురంలో కుడ్యశిల్పం.

★ కాలక్షేపం ★

పర్వ ఉత్తది ఆయినతర్వాత, ఉల్కివలె, ఆ ప్రణయతారాపథంలోనుంచి, ఆ ఉహా ప్రపంచంలోనుంచి రాలి పడిపోతారు. కొని, యావిధంగా తిరిగేటటువంటి విలాస విలాసినులను చూచినటువంటి జనులు కొందరు "ఆహా! ఎంతటి అదృష్టవంతులొగదా వాళ్ళు! హాయిగా వండని అన్నమూ వడకని బట్ట అన్నట్టుగా, వాళ్ళు దొరా దొరసానులు లాగున పిక్కార్లు చేస్తున్నారు" అంటూ వారిని వంక చూచి, తల యూచి, తమిరేచి, యీ అందజాలని పండ్లకొరకై అగ్రహించిన వెర్రివలె, తమ జీవితము రోసి, యీ తమకముచే తికమక పడేవాళ్ళు చాలామంది ఉన్నారు. ఇవన్నీ ఈ జీవితంలో, ఈ సంచారంలో కలికే భ్రమలన్నారు పండితులు. మరి భ్రమణులన్నారు మరింత తెలిసిన పండితులు.

కొని ఒక్క విషయం గమనించాలి. చల్లని పానీయంగాని, తియ్యని మర్పత్తుగాని త్రాగవలెననే కోరిక ఉండడం అపచారమా? గ్రహచారమా? దాహం అనేది దేహం ఉన్న ప్రతి జీవికీ ఉంటుంది. కనుక అది సహజలక్షణం - సజీవలక్షణం - కనుక, తృప్త అనేది దేహంలో ఉష్ణం ఉన్నంత

కాలమూ ఉండకతప్పదు. దాహంతీరుట కొరకై చల్లని పానీయం త్రాగుటలో తప్పలేదు. కొని, దాహం లేకపోయినప్పటికీ, సోదామెళు కన్పించినప్పటికీ దానికి దాహం అన్నట్టుగా దాహం త్రాగడం, దురభ్యాసం - మనీషు దగ్గరకు రాగానే బ్యాండు మేళం సన్నాయి మేళం ఆగిపోయినట్టుగా, కాఫీహోటలు రాగానే కొందరికీ కొళ్ళబండి కదలకుండా ఆగిపోతుంది. కాఫీ ఒక కప్పు త్రాగివస్తానని లోపలికి వెళ్తారు. వీళ్ళందరూ కాఫీకే కావచ్చు. మనీషులలోకి పోవటానికా కాఫీహోటల్సులోకి వెళ్లి పెట్రోలు ఎక్కించినట్టుగా పొట్టనిండా ఎక్కిస్తారు. గ్యాసెను పెట్రోలుకు పదిమైళ్ళు కూడా వడువని మోటారు కార్లు ఉన్నాయి. అంటే అర్థం ఏమిటి?

పట్టుమని పదిమైళ్ళునడిచేసరికి తిరిగి పెట్రోలు ఎక్కించాలి. లేకపోతే, ఆకారు నడవదు. అటువంటికార్లకు తృప్త ఎక్కన. అటువంటికార్లు పనికిమాలిన వంటారా? ప్రళయమైన వంటారా? ఎందుకీ వెగవకారు అని వేలంపాడినా కొనేవాళ్ళు ఉండరు. అదేవిధంగా వీలం విరిగి పానీయంగాని

చిరుతిండిగాని పొట్టలోపేస్తూ "జుహోమి స్వాహా!" అనే తృప్తాన్ని హోత్రా వధానులు చాలామంది ఉన్నారు. అటువంటి తృప్తచేత వారు అడుగుతీసి అడుగు వేయలేని అధోగతిలోనికి క్రమేణ వస్తారు. అట్టివారు "దాహం" అంటే "దాహోహం" అంటారు. త్రాగుడు ఎక్కువైన కొద్దీ, "పీత్వా పీత్వా పునఃపీత్వా" అనే వామాచార లభుతారు.

"భోగము" అనేది ప్రత్యేకంగా భోగం వీధిలో అమ్ముబడే వస్తువుకాదు. సంసారుల బజారులో కూడా ఆ సరకు సమృద్ధిగా కన్పిస్తోంది. ఆకలికోసం, దేహకోగ్యం కోసం, తినేది అన్నం. బుట్టనిండా బూరెలున్నవి గదా అని పొట్టనిండా మెక్కడం కేవలం బూరెల మీద మోహం. అది జహ్వచాపల్యం - చిత్తచాపల్యం. దేహధారణకోసం తినేది ఆహారం - ఖుషీకోసం తినేది విషం. మితం తప్పితే "భోగం" "రోగం."

అన్నీ సమృద్ధిగా ఉన్న సామాకారు ఆహారాత్రాలు హాయిగా అనుభవిస్తాడు - ఉన్నవి గనుక తిన్నాడు. తినవలెన గనుక తినలేదు. అప్పుయ్యైర్వాలతో తులతూగుతున్నాడు గనుక అన్నమహిషీ కల్యాణం చేసికొన్నాడు. "లేదు" అనే మాట లేదు గనుక, చేదెక్కివరకు గారెలు తిన్నాడు. నుండె ఆకవరకు గిండి గుర్రం లాగున నవారీ చేస్తాడు. ఆహార నిద్రాభయము అంటే నిర్భయం. "అధరం మధురం", "నదనం మధురం" అని నిరంతరం భ్రమరంలాగున మధురంకోసం కన్పించిన పుష్పంమీద వ్రాలుతూ సంచరిస్తూ నట్టుయితే, మధురదాహం ఎక్కువై, మధుమేహం ప్రవేశిస్తుంది. మితంగా తినేది ఆహారం - అది దేహధారం. మితం తప్పినది విషం. అదే భోగం - అదే రోగం. కిరీరం అతి సుమారుం అయినప్పుడే వసంతకుసుమాకరం తులాలలెక్కిన తినారి. రాజభోగంవల్లనే రాచపుండు - దానికే రాజవైద్యులు కావాలి.

రాజభోగంగా జరగాలనిన్నీ, దేవేంద్రభోగం అనుభవించాలనిన్నీ కొరడమే స్వర్గానికి సోపానాలు నిర్మించడం. భారతదేశం భూతలస్వర్గం కావాలని కొరడమే రాజ్యాంగపండితుల ఆదర్శరాజం -

అమెరికా చూడండి. అక్కడివాళ్ళు డాలర్లలో దొర్లుతున్నారు. అమెరికాలోనే డోలర్ డోల. ఆదేశంలో కారులేని కార్లు గుడు లేదు. పేటకొక సినిమాహాలు - పూట కొక ఫీల్డు. అక్కడి విమానాశ్రయాలలో (54 వ పేజీ చూడండి)

శుచియైన స్నానమునకు

కేరళ కోల్ తార్ సోప్

(హిందూ ధోమియం రోజులది)

విక్రయ : రాజు స్టాండు

కేరళ సోప్ ఇన్ స్టిట్యూట్, కోల్కోతా

మద్రాసు ఇంజనీరింగ్ & కామర్స్ కాలేజ్ మెంటు రోడ్, విభాగము

కర్మం అని పోరుకొన్నాడు. తన ఇంట్లో ఉన్న గడియారంలోని తైమును నమ్ముకొని దానిప్రకారంగా ప్రయాణమై నందుకు తనకి ప్రాయశ్చిత్తం జరిగిందని తీర్మానించాడు. తన రైలు తప్పటకున్నూ, ఆకాశంగాని కిన్నీ, అంతటికీ ఆ గోడగడియారమే మూలకారణమని ఎంచి, దానిని శపించాడు. తనకు సంభవించిన దురవస్థ కంతటికీ జవాబుదారీ అంతా దానిదే అని ఆ బాధ్యత అంతా ఆగోడ గడియారము (క్లోక్)నకు తిగిలించి వాడు. అన్నింటికీ పాపాల ధైరవుడే అన్నట్లుగా "క్లోకుడైవం భజే!" అని, దాని భరతంపట్టించాలి అన్నట్లుగా, దానికి దిట్టంగా కోపం కొద్దీ కీయిచ్చి, దాని బ్యాధి కీ మందు య్యాలన్నట్లుగా దానిలోని తైము అరగింతు ఎక్కువగా ముందుకు దిద్ది, ముఖం నవరించి, ములు కోలతో "ఛో! ఛో!" అని పాడిచినట్లుగా, కాలక్షరవుణ్ణి "ఇన్నా!" అన్నట్లుగా,

క్లోకుడైరవుణ్ణి కూడా పరుగెత్తుమని ఉసికొల్పాడు.

ఆనాడు ఆ గృహస్థ ఎవరిమీద ఎంత చీకాకుపడ్డాడో గాని, రైలు తప్పినందుకు గాను మతి తప్పినంత పనిఅయింది. కాని, మరునాడు నిద్రలేచి రైలుప్రమాదం జరిగిన వార్త విన్నాడు. ఆ రైలుప్రమాదం తనకు తప్పినందుకు బ్రహ్మానందపరవశుడైనాడు. తన పూర్వజన్మపుణ్యవిశేషం మూలంగానే తనకు తన భార్యకూ తనబిడ్డలకూ నిన్న రైలు తప్పినదనిన్నీ, ఇదంతా భగవంతుని చిద్విలాసం తప్ప మరొకటి కాదనిన్నీ, తన భార్యతో అన్నాడు. దీని అర్థం ఏమిటి? రైలుతప్పకుండా క్రిందటిరోజున రైలుకు సకాలానికి వెళ్లి ప్రయాణం చేయగల్గిన వాళ్ళెందరూ దురదృష్టవంతులు.

పూర్వజన్మలో ఏదో మహాపాపం చేసుకొన్నాడు. అందువల్లనే అటువంటి రైలు ప్రయాణంలో దిక్కు మొక్కు లేక దారి మార్గంలో దుర్మరణంపాలై, హరీ! అన్నాడు. ఈవిధంగా రైలు డీకొట్టకొని తలక్రిందులై

పోవడంవల్ల, ఆ రైలు తప్పిన గృహస్థయొక్క క్రిందటిరోజు భావాలన్నీ పనికిమాలిన భావాలై మరునాటికి చదికంపు కొట్టినట్లుగా నిషిద్ధభావాలైనాయి. అతని నిన్నటి పాతభావాల రైలుతో, నేటికొత్త భావాల రైలు డీకొట్టకొని, పాతభావాల రైలు తలక్రిందులైనట్లుగా భావచక్రాలు క్రిందుమీదైనాయి.

దీనికంతటికీ కారణమేమిటంటే, మనకు కోరికలు చాలా ఉన్నాయి. మేము మల్లె పూలదండలు వేసుకోవాలి. గరం గరం తాజా మాలా పక్కోడీలు తిని, సిల్కు చీర కట్టి నకుల్కులాడితే బజారులో తిరిగి, చీకటిపడే వేళకు సినిమాకు యిద్దరూ వెళ్లి, ఆ చీకట్లో కనిపించే తారలు (నక్షత్రాలు) కూడా నివిధంగా యధేచ్ఛాపిహారం చేస్తున్నాయో శ్రద్ధగా గమనించి, అనాటికి మస్తగా మత్తుగాత్రాగి, చేతిలోని పైసా అయిపోయిన తర్వాత,

మహిషాసుర మర్దనం

మహాబలిపురంలో కుడ్యశిల్పం.

★ కాలక్షేపం ★

పర్వత శ్రేణి అయినతర్వాత, ఉల్కివలె, ఆ ప్రణయతారాపథంలోనుంచి, ఆ ఉహ ప్రపంచంలోనుంచి రాలి పడిపోతారు. కొని, యావిధంగా తిరిగేటటువంటి విలాస విలాసినులను చూచినటువంటి జనులు కొందరు "ఆహా! ఎంతటి అద్భుతవంతులొగదా బాళ్ళు! హాయిగా వండని అన్నమూ వడకని బట్ట అన్నట్టుగా, వాళ్ళు దొరా దొరసానులు లాగున పికార్లు చేస్తున్నారు" అంటూ వారిని వంక చూచి, తల యూచి, తమిరేచి, యీ అందజాలని పండ్లకొరకై అగ్రజాచిన పెరివలె, తమ జీవితము రోసి, యీ తమకముచే తికమక పడేబాళ్ళు చాలామంది ఉన్నారు. ఇవన్నీ ఈ జీవితంలో, ఈ సంచారంలో కలికే భ్రమలన్నారు పండితులు. మరి భ్రమణలన్నారు మరింత తెలిసిన పండితులు.

కొని ఒక్క విషయం గమనించాలి. చల్లని పానీయంగాని, తియ్యని మర్మతగాని త్రాగవలెననే కోరిక ఉండడం అపచారమా? గ్రహచారమా? దాహం అనేది దేహంఉన్న ప్రతి జీవికీ ఉంటుంది. కనుక అది సహజలక్షణం - సజీవలక్షణం-కనుక, తృప్త అనేది దేహంలో ఉష్ణం ఉన్నంత

కాలమూ ఉండకతప్పదు. దాహంతీరుట కొరకై చల్లని పానీయం త్రాగుటలో తప్పలేదు. కొని, దాహం లేకపోయినప్పటికీ, సోదాపావు కన్పించినప్పుడెల్ల దానికి దాసోహం అన్నట్టుగా దాహం త్రాగడం, దురభ్యాసం - మనీషు దగ్గరకు రాగానే బ్యాండు మేళం సన్నాయి మేళం ఆగిపోయినట్టుగా, కాఫీహోటలు రాగానే కొందరికి కొళ్ళబండి కదలకుండా ఆగిపోతుంది. కాఫీ ఒక కప్పు త్రాగివస్తావని లోపలికి వెళ్తారు. పిళ్ళందరూ కాఫీకే కావచ్చు. మనీషులలోకి పోవట్టి కాఫీర్లు కాఫీహోటల్సులోకి వెళ్లి పెట్రోలుఎక్కించినట్టుగా పొటనిండా ఎక్కిస్తారు. గ్యాసెల పెట్రోలుకు పదిమైళ్ళు కూడా వడువని మోటారు కార్లు ఉన్నాయి. అంటే అర్థం ఏమిటి?

పట్టుమని పదిమైళ్ళునడిచేసరికి తిరిగి పెట్రోలు ఎక్కించాలి. లేకపోతే. ఆకారు వడవదు. అటువంటికార్లకు తృప్త ఎక్కడు. అటువంటికార్లు పనికిమాలిన వంటారా? ప్రళయమైన వంటారా? ఎందుకీ వెధవకారు అని వేలంపాడినా కొనేబాళ్ళుఉండరు. అదేవిధంగా వీలం పెరిగా పానీయంగాని

చిరుతిండిగాని పొట్టలోపేస్తూ "జుహోమి స్వాహా!" అనే తృప్తి స్వాహా త్రావధానులు చాలామంది ఉన్నారు. అటువంటి తృప్తచేత వారు అడుగుతీసి అడుగువేయలేని అగోగతిలోనికి క్రమేణ వస్తారు. అట్టివారు "దాహం" అంటే "దాసోహం" అంటారు. త్రాగుడు ఎక్కువైన కొద్దీ, "పీత్యా పీత్యా పునఃపీత్యా" అనే వామచారులవుతారు.

"భోగము" అనేది ప్రత్యేకంగా భోగం వీధిలో అమృతజేత వస్తువుకాదు. సంచారుల బజారులోకూడా ఆ సరకు సమృద్ధిగా కన్పిస్తోంది. ఆకలికోసం, దేహకోగ్యం కోసం, తినేది అన్నం. బుట్టనిండా బూరెలున్నవి గదా అని పొట్టనిండా మెక్కడం కేవలం బూరెల మీద మోహం. అది జహ్వచాపల్యం - చిత్తచాపల్యం. దేహధారణకోసం తినేది ఆహారం - ఖుషీకోసం తినేది విషం. మితం తప్పితే "భోగం" "రోగం."

అన్నీ సమృద్ధిగా ఉన్న సామాకారు ఆహారాత్రాలు హాయిగా అనుభవిస్తాడు - ఉన్నవి గనుక తిన్నాడు. తినవలెన గనుక తినలేదు. అప్యయ్యైర్వాలతో తులతూగుతున్నాడు గనుక అష్టమహిషీ కల్యాణం చేసికొన్నాడు. "లేదు" అనే మాట లేదు గనుక, చేదెక్కి వరకు గారెలు తిన్నాడు. నుండె ఆకేవరకు గిండి గుర్రం లాగున నవారీ చేస్తాడు. అహార నిద్రాభయము అంటే నిర్భయం. "అధరం మధురం", "వడనం మధురం" అని నిరంతరం భ్రమరంలాగున మధురంకోసం కన్పించిన పుష్పంమీద వ్రాలుతూ సంచరిస్తూ నట్లయితే, మధుదాహం ఎక్కువై, మధుమేహం ప్రవేశిస్తుంది. మితంగా తినేది ఆహారం - అది దేహధారం. మితం తప్పినది విషం. అదే భోగం - అదే రోగం. కిరీరం అతి సుమారుం అయినప్పుడే వసంత కుసుమకరం తులాలలెక్కను తినారి. రాజభోగంవల్లనే రాదపుండు - దానికే రాజవైద్యులు కావారి.

రాజభోగంగా జరగాలనిన్నీ, దేవేంద్రభోగం అనుభవించాలనిన్నీ కొరడమే స్వర్గానికి సోపానాలు నిర్మించడం. భారతదేశం భూతలస్వర్గం కావాలని కొరడమే రాజ్యాంగపండితుల ఆదర్శరాజం -

అమెరికా చూడండి. అక్కడిబాళ్ళు డాలర్లలో డొంగుతున్నారు. అమెరికాలోనే డోలర్ డోల. ఆదేశంలో కాదులేని కార్మికుడు లేడు. పేటకొక సినిమాహాలు - పూట కొక ఫీల్డు. అక్కడి విమానాశ్రయాలలో (54 వ పేజీ చూడండి)

శుచియైన స్నానమునకు

కేరళ కోల్ తార్ సోప్

(అంతర్జాతీయ ధౌరణ్యము కలిగినది)

విక్రయ : రాజ ముఖ్యులు

కేరళ సోప్ ఇన్ స్టిట్యూట్, కొల్లికోడు

మద్రాసు ఇంజనీరింగ్ & కామర్స్ డిపార్టుమెంటు యొక్క నిధానము

విల్లలకు ప్రత్యేకాకర్షణ

కథలు, గేయాలు, చిత్రాల రచనలో

రాజ్‌పోయ్ 'విజయదశమి' పండుగకు (1953 ఆక్టోబరు 17 వ తేదీ) ఆంధ్రపత్రిక నచిత్ర వార పత్రిక విల్లల ప్రత్యేక సంచికగా వెలువడుతుందని పాఠకులకు తెలుపడానికి ఆనందిస్తున్నాము. బాల బాలికలకు ఉల్లాసం, విజ్ఞానం కలిగించే చక్కని కథలు, గేయాలు, వ్యాసాలు, బొమ్మలతో పత్రిక ఆకర్షణీయంగా తయారవుతుంది.

బాల బాలికల రచనాశక్తిని, చిత్రలేఖనాశక్తిని ప్రోత్సహించడానికి గాను పోటీ పెడు తున్నాము. ఈ పోటీలో ఒక మంచికథకు, ఒక మంచిపాటకు, ఒక మంచిబొమ్మకు బహుమతు లివ్వబడతాయి.

ఈ సందర్భంలో రచనలు, చిత్రాలు పంపదలిచేవారు ఈక్రింది అంశాలను గుర్తుంచుకోవాలి.

* పదిహేనేళ్లలోపు బాల బాలికలు మాత్రమే ఈపోటీలో పాల్గొనవచ్చును.

* కథలు, గేయాలు, బొమ్మలు స్వతంత్రమైనవై ఉండాలి.

* కథలు గేయాలు కాగితానికి ఒకేప్రక్క సిరాతో స్పష్టంగా వ్రాయాలి.

* బొమ్మలు రంగులలో కాని, రంగుకాగితం పైనకాని పెన్సిల్, సిరాతో వ్రాసినవిగాని పనికిరావు. ఇండియన్ ఇంక్‌తో మాత్రమే వ్రాసిపంపాలి.

* రచనలు, బొమ్మలు 1953 సెప్టెంబరు 15 వ తేదీలోగా మాకు చేరేవిధంగా పంపాలి.

* రచయితలు చిత్రకారులు తమ పూర్తిపేరు (ఇంటిపేరు కూడా) వయస్సు, చిరునామా అన్న వివరంగా రచనలూ చిత్రాలతో పాటే వ్రాసి పంపాలి.

* స్వీకరించబడని రచనల్ని బొమ్మల్ని తిప్పి పంపాలని కోరేవారు చాలినంత ప్లాంపుకూడా చేర్చి పంపాలి.

* కవర్లపైనా లేక రేపర్లపైనా "ఆంధ్రపత్రిక నచిత్ర వారపత్రిక దశరా పోటీకోసం" అని స్పష్టంగా వ్రాసినవి మాత్రమే పోటీకి స్వీకరించబడతాయి.

ముఖచిత్రానికి అవసరమైన రంగులబొమ్మలు కూడా స్వీకరించబడతాయి.

ఏవిని కూడా పదిహేనేళ్లలోపు బాల బాలికలే పైనయమాలకు లోబడి పంపాలి.

కవరుపేజీకి స్వీకరించబడే చిత్రానికి ప్రత్యేక పారితోషికం ఇవ్వబడుతుంది. ఈచిత్రాన్ని మాత్రం ఆగస్టు 15 వ తేదీలోగా పంపాలి.

నాటి మునిషి

మండు పెండలో పేవ మెంటో
మీద విసురుగా వదలి పెడు
తున్నాడు కనకం. అతని ముఖం చూస్తే
దురంగా దేన్నో ఆశించి పెడుతున్నట్లు,
కలవరపడుతున్నట్లు తెలుస్తూంది. ఇటూ
అటూ చూడకుండా దేన్నో అందుకుండా
కున్నట్లు కంఠాదుగా తిన్నగా వెల్లిపోతు
న్నాడు. అతనిలో ఏ ఆలోచనా పనిచేయ
డంలేదు. అంతకు ముందుగా తాను
హాటలో కాఫీ త్రాగి అయ్యరుకు ఎంత
ఇచ్చాడు? ఆరుకాస్తా లేదా? అరుకా
స్తయితే ఫరవాలేదు. తేడైతే తిరిగి అర్థణా
ఇచ్చాడా? ఏమో లాల్చి కేబు తిడు
యకున్నాడు. చేతి సమాధానంగా అర్థణా
తగలేదు. తను ఇచ్చినదే ఆరుకాస్తేమా!
అట్టే తేడై ఇచ్చినట్లు జ్ఞాపకం, చిత్రే
అర్థణా మోసం చేశాడా! పెద్ద అర్థణా.
అసలు డబ్బులు మిగిలాయో లేదో అనే
ఆలోచన ఎందుకు రావాలి తనకి? వదుస్తు
న్నంతసేపూ అదొక్క ఆలోచనే అత
నిలో తీవ్రంగా పనిచేసి తిరిగి తిరిగి
ప్రశ్నించింది. కనకం ఆలోచిస్తూనే వదు
స్తున్నాడు.

అతనికి అర్థణానుగురించి ఆలోచన
రావటం అడే లోలిపాటి. "అర్థణానుగురించి
ఆలోచించటమేమిట"ని అతనికి సిగ్గేసింది.
అంతకుముందువద్దూ అతనికి రూపాయికి
తక్కువ ఆలోచనరాలేదు. అందువల్లే గబు
క్కున ఒక్కసారిగా దిగిపోయే నేమిటని
సిగ్గేసివుంటుంది. ఇవ్వడైనా తన ఆర్థిక
స్థితి బోత్రిగా అనారోగ్యంగా ఉండ
డంచేత కాని కాకపోలే ఆ అర్థణా గురించి
ఆలోచించి ఉండకపోవదు. అయినా అతను
ఆ అర్థణాతో చేయవలసిన ఘనకార్యం
కూడ ఎంతైనా. కాని ఉంటే ఎందుకైనా
ఉపయోగపడునే, అని విచారించాడు.
అతనికా ఆలోచన, విచారం చాలా నీచం
అనిపించింది. కాకపోలే నెలకే నూటపది
రూపాయలు తెచ్చుకుంటు
న్నాడాయో! సిగ్గుకాదు మరి? సిల్లాపీచు
లేదు. తనూ, పెళ్ళాం అంతే. మధ్య
మధ్య మావగారు పోతికాపరకా పంపక
పోతే గతి లేదన్నట్లు కూర్చుంటాడు.
అడపాదడపా అన్న గారుకూడ అతనికి మని

యార్దకు చేస్తూనే వుంటాడు. తనకన్న
తక్కువ తెచ్చుకొనే మిత్రులదగ్గరికే
ఎప్పుడూ అప్పుకి బయలుదేరతాడు. అదే
అలవాటులో స్నేహితుడిదగ్గరికి బయలు
దేరాడు. త్వరితగతినా వదుస్తున్నాడు
కనకం, ఏదోకొంపమునిగినవాడిలా. మూడు
అణాలు వుంటే రిక్షా ఎక్కేవాడే. అతనికి
ప్రస్తుతానికి అయిదురూపాయలైతే చాలు.
కావలసిందీ, కొరదగ్గదీ ఇంకేం లేదు.

ఆవేళ అదివారం. కనకం, అతని భార్య
ఇంగ్లీషు ఫిల్మ్ కి వెళ్ళాలని గట్టిగా నిశ్చ
యించుకున్నాడు. ఇంటివారి అమ్మయి
కూడా తమతో రావాలని సరదా పడుతు
న్నట్లు కనకం గ్రహించాడు. అతనికి తీరం
అంది ఇంకా పదిరోజులైనా కాలేదు.
అప్పుడే బయలుదేరాడు అప్పు తెచ్చుకో
టానికి! ఇంత తీరం వస్తూంది, ఇంత ఖర్చు

“కనక్ ప్రవాసి”

వుతుంది అని ఎప్పుడూ అతను లెక్కచే
యటానికి ప్రయత్నించలేదు. దానికి
కారణం అతని కంఠపరకా ఏ నెలా మిగిలే
టట్లు కనిపించకపోవడంవల్లే అయిందాల్సి.
ఈ నెల ఇట్లా అయింది, మరుసటి నెల
అయినా బాగోత్రగా వాడుకుందాం అని
అతను ఎప్పుడూ పశ్చాత్తాపపడలేదు. అవ
సరానికి డబ్బు దొరకని పక్షంలో పశ్చా
త్తాపపడేవాడేమా. అవసరానికి ఎప్పుడూ
అతనికి అప్పు దొరుకుతూనేవుంది. అదే ఆ
సిగ్గుకాదు వెళ్ళడానికి అయిదు రూపాయల
కోసం మంచి ఎండలో స్నేహితుడింటికి
మైలుదూరం వడిపించింది.

కనకం ఏధిలో నిలబడే “సుబ్బారావ్!
సుబ్బారావ్!” అని పిలిచాడు స్నేహితుడి.
ఎవరూ పలకలేదు. కాస్తేపు ఆగి మళ్ళీ
పిలిచాడు. ఎవరూ పలకలేదు. ఆ ఇంటికి
తాళం వేసిఉండటం చూసి సిగ్గుపడుతూ
విసుగా అక్కడినుంచి బయలుదేరాడు.
కనకానికి మంచి ఆలోచన తట్టింది. పోనీ
రాజా వడిగితే! అంతకుముందే తను రాజాకి
నాలుగుంపావలా ఇవ్వాలన్నమాట జ్ఞాపకం
వచ్చింది. బాగుండడమో అని సంజేహించాడు.

“అయి, బాగాకపోవడం ఏమిటి! అది,
ఇదీ ఏకంగా ఒకపాటి కలిపి ఇవ్వచ్చు”
అని సమాధానం చెప్పకొని ధైర్యంగా
రాజాను పిల్చాడు. రాజా చెప్పకొడుకు
పన్నెండేళ్ళవాడు కనకందగ్గరగా వచ్చి
రహస్యంగా “మానాన్న చేతిలో లెఖ్కు
లేక మీదగ్గరికి వెడతానని చెప్పి వెళ్ళారు.
రాలేదా?” అని అడిగాడు. “రాలేదు”
అనే చిన్న సమాధానంకోసం కనకం తడుము
కున్నాడు. ఇదే సమయంలో తన దగ్గరకే
రాజాకూడ బయల్దేరటమేమిటని కనకానికి
చెడ్డకోపం వచ్చింది. తన కియ్యాలిస్తేమనం
దని తనదగ్గరకే బయల్దేరాడా, అన్నట్లు
ఫలయాడు కనకం. నిజానికి కనకం ఎప్పు
డూ ఇంత ఇబ్బందిపడలేదు. ఎప్పుడూ అడి
గినా వాళ్ళు లేదనకుండా అతనికిచ్చేవారు.
అతను ఎప్పుడూ అప్పులు తీర్చడం ఆల
స్యమే! అయినా వాళ్ళు సాధారణంగా అడిగే
వాళ్ళేకాదు. కనకానికి యిక్క ఒక్కటే
ఆలోచన తట్టింది. భాస్కరాన్ని వెళ్ళి
అడిగితే—“తనతో మాట్లాడడం తగించేసి
తనదగ్గరకే అప్పుకోసం వెడితే ఏమనుకుం
టాడో వాడు?” అని కనకం ముందు బాధ
పడ్డాడు.

“అయి ఏమనుకుంటావేం! తనతో మళ్ళీ
బాగా మాట్లాడుతున్నావే అని అడ్డుకోని
తెలుకొనేందుకైనా వెంటనే ఏదూ
ఇవ్వడూ!” అని నిమ్మ బయలుదేరాడు.

కాని కనకం దురదృష్టమేమిటో,
భాస్కరం ఊళ్లోలేదని అతని శ్రమ తి
జవాబు చెప్పింది. సిగ్గు విడిచి, ధైర్యంగా
అవిడనే ఒక్క అయిదురూపాయల నోటు
బదులు అడుగుదామనుకున్నాడు. ధైర్యమైన
వాడే. అడగలడు. కాని అతనిలో ఏమూలో
దాగివున్న మౌనం పరిహసించింది.
దాంతో తలవంచుకొని మరి చూడకుండా
నడక సాగించాడు.

అయోమయంలో మందంగా వదుస్తు
న్నాడు కనకం. అవమానాన్ని అంటి
పెట్టుకొని వదుస్తున్నాడు. అయిదురూపాయలు
పుట్టలేదంటే అతనికి సిగ్గేసింది.
ఉద్యోగంలో ప్రవేశించిన రెండేళ్ళనుంచీ
అతనికి అప్పు పుట్టకపోవడమనేది జరగ
లేదు. అంతకుముందు చెడుపుకునే బప్పుడు
కూడ ఎప్పుడూ అప్పు లే: ఇంటినుంచి

ఎమ్. బి. రావటం తడవుగా అతని రూమ్ మేట్లు అతన్ని హోటలుకు దారితీయించే వాళ్ళు, ఏజన్సీనా టిఫెన్ముఖం ఎరగని వాళ్ళలా. ఆ రాత్రి అందరూ సినీమాకు తప్పుకుదా! వాళ్ళ డ్రెస్సులకూ, సిగరెట్లకూ తనే ఇచ్చేవాడు. ఏకాంతో హోటలుకు చెల్లించేవాడేమో. మళ్ళీ నాలుగురోజుల్లో ఇంకో ఎమ్. బి. కోసం ఎదురుచూడటంతో సరిపోయేది. వాళ్ళ గదిలో పంతులూ, రాజా కూడ అంతే పద్ధతి. ఇక ఎవడికి కావలసినంత వాడు అప్పులకు బయలుదేరడం. వాళ్ళు ముగ్గురూ విడుదలైన ఏకాంత సినీమా మానేరని? ఒకే సినీమా ఎవలైక్కు వసాల్లు చూశాలో అనే బాటీ కూడ. ఆ సినీమా బాగున్నదా లేదా అనికాదు, అది మరోసారి చూశామా లేదా అన్నదే లెక్క. మళ్ళీ మనియార్లు చాలాభాగం అప్పులు తీర్చడానికి సరిపోయేది. ఇక జరగబోయే నెల గడిచే దిలాగ? కనకం నెలవులకి ఇంటికి వెడితే అమ్మ అనేది: “నెలకి ఎనభై ఐదు పంపుతున్నా చాలలేదనే గోలే! వాళ్ళ సుబ్బారావుకి ఏనై ఐలేనే సరిపడుతున్నాయట. ఈవేళ ఇంత ఖర్చు జేస్తున్నామంటే కాదు. కొంచెం ముందు సంగతికూడ ఆలోచించుకోవాలి. ఈవేళ నాన్న సంపాదించి పెడుతున్నారంటే సరికాదు. కాల్సా, చెయ్యి వంగితే తెచ్చేదెవరూ? ఆలోచించరే?”

“మీ సంసారాలు ఎట్లా గడుస్తాయో నాకర్థంకాదు. ఇట్లా సుడిగా ఖర్చుచేస్తే ఎట్లా చెప్పి?” అని నాన్న అనేవాడు. తనకి జ్ఞానం వచ్చినప్పటినుంచి నాన్న చేసే ఖర్చుకి అమ్మ సాధించిపోయడం కనకం వింటూనే ఉన్నాడు. నాన్న కేకలేసి అమ్మ నోరు మూయించేవాడు. చేసేదంత లేక బెంగ పెట్టుకొని, ఏం జరగాల్సివుంటే అదే జరుగుతుందని అమ్మ సరిపెట్టుకొనేది. అప్పుడు కనకానికి యిదంతా ఏదో మామూలు విషయంగానే తోచింది. ప్రతి సంసారంలోనూ ఇట్లాంటి గొడవలు ఉంటూనేఉంటాయని మాత్రమే అతను భావించాడు. ఆ డబ్బు బాధ తనకింతవరకు ఎప్పుడూ గట్టిగా తెలిసిరాలేదు. “అమ్మ చెప్పినట్లు తన స్థితి ముందుగతి లేకందా నే సాగుశాందా?” ఆ ఆలోచన అతన్ని వణికించింది. ముచ్చెమటలూ పోయాయి. ఏదో జ్ఞానోదయం కలుగుతున్నట్లు అతనికి తోచింది. నడుస్తూనే సిగరెట్ తీసి వెలిగించాడు. ఒక్క డబ్బు లాగేసరికి ప్రస్తుతావసరంలోకి కళ్ళు తెరుచుకున్నట్లు అనిపించింది. అప్పటికప్పుడే రైలుస్టేషన్ దగ్గరకి వచ్చేసేటటు సుర్తిచుకోగలిగాను. ఇంత

సిగ్గువిడిచి, ధైర్యంగా అవిడనే ఒక్క అయిదు బగులు అడుగుదా మనుకున్నాడు.....కాని అతనిలో ఏమూలో దాగివున్న మగతనం పరిహసించింది.

దూరం ఎట్లా నడిచివచ్చానా అని అతనికి ఆశ్చర్యమేసింది. స్టేషన్ లోకి పోయి కూర్చున్నాడు, వచ్చేపోయే రైళ్లను చూస్తూ. అందులో అతనికోడో గొప్ప ఆనందం కనిపించింది.

ఇంక ఎప్పుడూ ఎవరిదగ్గనూ అప్పు పుచ్చుకోకూడదనుకున్నాడు కనకం. అనుకున్నాడేకాని నిశ్చయించుకోలేదు. ఇంకా నెలల్లో నగంకూడ గడవలేదు. వచ్చినజీతం (55 వ పేజీ చూడండి)

అనుభవము

మా మిత్రతయంలో చిన్నవాడు రామం. అందులో పెద్దవాడి పయన నాకు నాలుగేళ్ళ క్రిందటనే వివాహం జరిగింది. రెండవవాడైన రంగా రావుకింకా అది జరగలేదు. అలాంటి సందర్భంలో చిన్నవాడి యిక్కరా మానికే సంబంధం నిశ్చయం కావడంతో ఆవిషయం మాచర్లకు సరిఅయింది. కాలేజీ జీవితమే మాముగ్గురికీ ప్రేతి కుదిర్చింది. నేను యం. వి. క్లాసులో చదువుతున్నప్పుడు, ఆయేజే యింటలో జీవన రామం, మామిత్రద్వయాన్ని "త్రయం"గా మార్చి వేశాడు. నేను ఎమ్. వి. పూర్తిచేయటం, నాకు లెక్చరర్ పదవి దొరకడం, రామం యింకా చదువుతూ వుండడం, అందువల్ల నన్ను వాడు "మాస్టర్" అని సన్మానిస్తూవుండడం, రంగారావుకి పట్టణంలోనే ఉద్యోగం దొరకడం, యివన్నీ మామైత్రికి విచ్చిన్నం తెచ్చిపెట్టకుండా కాపాడాయి.

"ఇంత చిన్నవయస్సులో యింకా చదువుపూర్తయినా కాకమునుపే నీవు పెళ్లికట్టా యిష్టపడ్డావయ్యా రామం" అని ప్రశ్నించాను. నే ననుకున్నట్లు అతని ప్రశ్నకు సిగ్గుపడలేదు; పైగా నవ్వి ఉపన్యాసం మొదలుపెట్టడానికి తయారవుతున్నట్లు, మర్నీలో కొద్దిగా జరిగి గంభీరంగా చెప్పడం మొదలెట్టాడు.

"మాడండి మేస్టర్, మీకు కాలేజీకుర్రాళ్ళ విషయాలేవీ తెలియనివి కావు. హైస్కూలు జీవితం పూర్తయిన తరువాత కాలేజీలో చేరగానే విద్యార్థుల్లో యేదో గొప్పమార్పువస్తుంది. తమకే అంత గొప్ప చదువు చదివడం ప్రాప్తించిందనుకొంటారు. తమకుంటే మించినవారు వుండరనుకుంటారు. అంతకుమునుపు స్కూలు పంతులు చెవులు మెలిపేసినా తలవంచుకొని పూరుకునే మీరు, కాలేజీలెక్చరరు యేమాత్రం కఠినంగా మాట్లాడినా తమకేదో గొప్ప అవమానం జరిగినట్లు భావిస్తారు. అధ్యాపకులను తమకు క్షమాపణ ప్రతాలు రాసియివ్వమని కోరిన విద్యార్థులు లేకపోలేదు. క్లాసులో కొద్దిగా చివాట్లు పెట్టిన నేరానికి లెక్కరైతిరగఅది

నానాహంగామాచేసి అందుకు నిరసనగా సమ్మెలుచేసిన సంఘటనలూ లేకపోలేదు. కావ్యజగత్తు మాడు పాశుప్తేమ శృంగా రాటోనే నిండుకుని ఉంది. వాటిలోని శృంగారాస్తంతా కృత్రిమంగా తమలో యాపించుకొని అభిః పతితులైపోతున్న విద్యార్థులెందరు లేరు? ఏ కొందరో బుద్ధి మంతులతప్ప పిచ్చిగా అడవాళ్ళను వెంటడిస్తూ, రీవాళ్ళలా కేకలువేస్తూ అసభ్యంగా ప్రవర్తించేవాళ్ళు చాలామంది వున్నారు. ఇలాంటివన్నీ మట్టా జరుగుతూ వుంటే కుకమహర్షిలా వుండడం సాధ్యం కాదు. ఏక్షణాన్నయినా మనస్సు చలించవచ్చు. అందువల్ల యికవచ్చే అనర్థకాల విషయం వేరే చెప్పాలగురూ! కాబట్టి నేనుకూడా ఓ కలభమై యీ కృత్రిమ ప్రేమాగ్నిలోపడి మాడి చావడంకంటే

తొందరలో పెళ్లి చేసుకొని హాయిగా సుఖంగా వుండడం మేలు కాదంటారా మేస్టర్"గా

మా రామానికి యే విధంగా నచ్చజెప్పాలో నాకు తోచలేదు. ఒక విధంగా చూస్తే మావాడి వాడం సబబయినదే అనిపిస్తుంది. అయినా యంత తొందరలో వాడు సంసార సాగరంలో పడి యీదులాడా లనడం నాకేమంత నచ్చలేదు. పెళ్లిళ్ళు కానివారికి వైవాహికజీవితం ఆనంద మయమై, తనభరితమయినదై వుంటుంది. ఈ రొంపిలో దిగితేనే గాని వాళ్ళకు నిజం అంతుపట్టదు. అప్పుడు తలలు పట్టుక్కుచుంటారు. కాని పరిస్థితులు అప్పటికే మించిపోయి వుంటాయి. వివాహం కాని ప్రతివాడికీ యీ జీవితంలోని మాధుర్యాన్ని చవిచూడాలన్న ఆరాటం ఎక్కువగా వుంటుంది. రామానికింకా అప్పటికి యిరవై యేళ్ళు నిండలేదు. ఇంకా అతనికి ఓటింగు వాళ్ళు లేదు. అంటే అతనిలో యింకా రాజ్యాంగ విషయమై నుంచి ధృఢ నిర్ణయించుకునే అడ్డివి కాసంపూర్తిగా వికసించలేదన్న మాటేగా!

వాడికి పెళ్ళంటే యేదో తమాషాగా వుండ నుకుంటాను.

"ఓరేయి రామం 'వివాహో విద్యా నాశాయ, శోభనే సర్వనాశనమ్' అనేది విశేషంబావు. మరి చదువుకు స్వస్తి చెప్పడమేనా ఇంకా?" అన్నాడు రంగారావు.

ఈ ప్రశ్నకుయినా వాడు వెనకాడలేదు. "మునుపటిలాగే నవ్వుకుంటూ మొదలెట్టాడు. "ఆ విషయం పంతులుగారోపదగండి. వారు కూడా విద్యార్థిదశలోనే పెళ్లిచేసుకున్నారుగా. వారి విద్య యెంతవరకు నాశనమైంది. బి. ఏ. యమ్. ఏ. రెండు పరీక్షలూ ప్రథమ శ్రేణిలోనే వుత్తీరులయినారు. రంగారావుగారూ, మీరన్న సామెత ఏ కాలంనాటిదో, యెన్ని తరాల నుండి దిగుతున్నావచ్చిందోకొంచెం అలోచించండి. అవి ఆశ్రమాలలో విద్య అధ్యసిం చే రోజులు. బహుశా ఆ రోజుల్లో విద్యార్థులికి వాస్తవంగా సంసారంలో జీవనజీవితవరకు వైవాహికజీవితం మంటే యేమిటో తెలియదనుకుంటాను. మరి యీనాడో!...బాగా అభివృద్ధి పొందిన పట్టణాల్లో చదువు, ఒకవైపు సినిమాలు, యింకొకవైపు యొక్కడబడితే అక్కడకుప్పటిప్పలుగా దొరికే ప్రేమ పుస్తకాలు, మరోవైపు, వీటిపైకాన్లు, జంటలు జంటలుగా తిరిగే జనం, బస్సుల్లో, రైళ్ళలో యొక్కడ మాసినా పట్టుదల సవలింధగల అంగనల అందం. అలాంటప్పుడు యువకులకు నిగ్రహం యొక్కడంబుందండీ? అదీ కాక ఆ చదువులు వేరు, యీ చదువులు వేరు. పరీక్షలకు ముందు ఓ మూడు నెల్లు పట్టుబట్టి కూర్చుంటే రెండేళ్ళ పాఠాలు పూర్తయి ప్రతివాడు పాసవుతాడు. అందులో యీనాడు ఆనాటిలాగా నూరేళ్ళు గాక, జీవిత పరిమాణం యీరై యేళ్ళయినా లేదు. మరి ప్రకృతి ఇచ్చే మాధుర్యాన్నంతా, ఈజీవితంలో తృప్తిగా అనుభవించడం ఎలాగి? ఇక 'సర్వనాశనం' విషయమంటారా ఆసలు అదేమిటో నా కర్తం కావడం లేదు. పెళ్లి అయిన ప్రతి వాడూ సర్వనాశన మాత్రాపన్న మాట! భేష్. అయితే యెందరు నాశనమయ్యారు? పోనీ మన మాస్టారి నే తార్కాణం తిసుకుందాము: వారి కేమయింది? పెళ్ళయింది.

ఓ బిడ్డ కూడా ఇప్పుడు సుఖంగా వుంటున్నారని ఇదంతా యేమీ లేదు, అంతా బూటకం జీవితాన్ని సుఖవంతం చేసుకోవాలన్నా దుఃఖమయం చేసుకోవాలన్నా అంతా మన చేతుల్లోనే వుంది 'బుద్ధి' కర్మానుసారినే అనగల రోజులు కావండి యిది ఇది మెటిరియన్స్ కి ఏజ్ ఇప్పుడు బుద్ధి ననుసరించి కర్మ వుంటుంది అందుకే మానవుడే తన భవిష్యత్తుని నిశ్చయించుకోగలవాడన్నారు "

రామం వాదన బాగానే వుంది ఇంక వాడి మనస్సు మార్చడం కష్టమే వాడేదో ఆదర్శంకోసం, తాను యీ కాలేజీ జీవితం ఏ మోహంలోనూ చిక్కుకోకుండా వుండాలని, యీ పెళ్లి చేసుకోవానికి యిష్ట పడుతున్నాడని లేలిపోయింది అయినా చివరిసారిగా చెప్పి గూడ్బాయ్ అన్నాను

"మాడబ్బాయ్! నీవన్నీ నేను చాలా వరకు ఒప్పుకున్నా నీవు కూడా కాదనలేని కొన్ని విషయాలున్నాయి అందులో వీహటి పెళ్లి కావడంతోనే నీకు స్వేచ్ఛ అన్నది దూరమాకుంది యవ్వన మన్నది, ఓ వరదవంటిది పెళ్ళి నేది వరదకు ఓ కట్ట వంటిది ఆలోచించుకో అది గాక, మని పిల్ల నిగ్రహ మనేది గట్టిగా వుండాలే గాని, అది తేమండా పెళ్లిళ్లు చేసుకున్నా లాభంలేదు పెళ్ళాల్లో కొత్తాలు చేస్తూ వ్యభిచారం సాగిస్తున్న మొగ్గలెందరులేయో వాళ్ళెందరు చేస్తున్నారంటే నిగ్రహం లేకనే అని చెప్పాలి తరువాత నీయిష్టం "

రామం కొద్దిగా ఆలోచించాడు అయినా తన అభిప్రాయాన్ని మాత్రం మార్చుకోలేక పోయాడు "మీ రేమనుకున్నా సరే ఒక పుష్పమాన మిస్తూ తరిమిని విషయం మీరే వ్రాపించుకోండి బాగా ఆకలి గొన్న వాడి నొకడిని ఒక గదిలోకి తీసుకెళ్లి అందులో పంచభక్ష్యపరమాన్నా లించి, 'ఒరేయి ఆ బిడ్డ యి దొంగతనం అన్నది మహాపాపం సుమా! యిది పరాయి సొత్తు దీనిని తాళరాదు' అని నిషేధించి, వాడి నందులో బంధించి వుంచితే వాడిది తినక మానుతాడా? చెప్పండి" అన్నాడు అలాంటి ప్రశ్నకు యిక మన మేమి జవాబియ్యగలం? పట్టినపట్టు తడలలేదు.

రామానికి వివాహమయింది తండ్రి బిడ్డ పోనవులేనే గాని కోర్కెనం చేయవన్నాడట రామం తండ్రితో కూడా పోట్లాడేవట కోర్కెనం బిడ్డ తరువాతనే అనుకుంటే పెళ్లి కూడా అప్పుడే చేస్తే బాగుండేదేగా, అన్నాడు ఎంతయినా రామం కలిగిన వాళ్ళకు యేకైకపుత్రుడు మరి వాడి పట్టు పొగుతుంది గాని, తలిదండ్రుల మాట పొగుకుండా!

అప్పటికి రామం పెళ్ళయి యేడేరం కావసోంది చదువులో బాగానే నెస్సకూ వచ్చాడు కాని యీ పెళ్లిమాత్రం పెళ్ళిదానికి వీలేకపోయింది తండ్రి యేసునా వుక్కోగం చూసుకొని కనీసం జేబు కర్చుల కయినా సంపాదించుకోమన్నాడు ఇక అప్పటినుండి రామం జీవితంలో కూడా చిక్కులు ప్రారంభమయ్యాయి సనాతన శిష్టాచారాలకు అలవాటుపడ్డ తలిదండ్రులు తన నైవాహిక జీవిత మాధుర్యానికి అడ్డు పడుతున్నారని అనుకున్నాడు సినిమా లకు, బీచి ప్లీ కార్నకు పోవడం తల్లికేసుంతగా గిట్టలేదు అలాంటి పిచ్చి పిచ్చి కుర్రచేదులు చేసి పిట్టదాన్ని పాడు చేయొద్దని తల్లి అడ్డు పెట్టసాగింది అతడు కోడలి మరి పెను యేడాదిలోనే తీరి పోయింది ప్రపంచంలో తాను కూడా ఓ ఆత్మ గనక తన హక్కులన్నీ, కోడలి మీద గుడ్డి తన ఉన్నతి నిలబెట్టుకోవాలనుకుంది కోడలిని కాపాడడం, కొడుకుతో కోడలిపై చెప్పడం, కనుగు కోడలి యొక్క వ్యూహం తండ్రికూడా అప్పుడప్పుడు చికాకుపడడం మొదలెట్టాడు ఇదంతా చూస్తే రామానికి విసుగెత్తింది అయినా వక్క సుగుణం అతని భార్య పాపం అమాయకురాలు, పదునాలుకేళుంటాయి ఏమీ తెలియడే చెప్పాలి అందులో ఆడర్బాలకు పాకులాడే రామం చదువుకున్న వాడు పల్లెటూరు పడుచుని చేసుకొని ఆమెకు నాగరికత, విద్య అంట గట్టాలని వాదించి "వూరిపిల్ల"ను చేసుకున్నాడు ఆమె మాత్రం అతడు కానీ భర్తకు గానీ యెదురాడలేకపోయింది అత్ర యేసునా అంటే మగనికి చెప్పి యేడేది భార్యభర్తలు స్నేహితులుగా వుంటున్నారా రామం తన అర్థాంగిని బాగా అర్థం చేసుకున్నాడు

ఇక ఆయింటిలో వుంటే తన స్వేచ్ఛా జీవితానికి అన్నీ అడ్డంకులే అని భావించి, అప్పటికే వాలుగురొక్క సంపాదించు కొంటున్న రామం వేరు కొత్తరం పెట్టాడు వానితో యిక పాధారణకుటుంబీకునికి తప్ప సామాన్యమైన చిక్కులన్నీ వచ్చాయి ఉప్పు పప్పులకే చాలని జీతపురాళ్ళు అతనికి ఏమిసాలను భోగాలనూ యొక్కది అనుభవించ నిస్తాయి? దానితో అతని వృద్ధయం గామపడింది అయినా అన్యోన్యంగా మెరిగి భార్య మాత్రం గాయపడ అతని హృదయాన్ని రెచ్చగొట్ట గుఖంగా కొత్తరం చేస్తావుంది వరిపి తులు కలిపి తాళపోయినా భార్యమాత్రం అనుకులవతి అంజనరకయినా నయమే వసుకున్నాడు రామం

శ్రీమదాంధ్ర
మహాభారతము
ఉద్యోగపర్వము
వెలి రూ 1-0-0
ఆంధ్ర గ్రంథమాల, మదరాసు. 1.

కే స రి ర త్ని త్ర య ము
లోర్ధ

గర్భాశయ రోగ నివారిణి
ప్రీ వ్యాధులన్నింటికీ, వ్యాధిరీయా క్ష
వాప్యలు, విద్యలేకపోవడం అక్షింతం మం
బద్ధం, దగ్గు ఉబ్బనం, తలనొప్పి,
నడునొప్పి మున్నగువాటికి కీరమరక

అమృత
రక్తాన్ని పరిశుభ్ర పరచగల
ది వ్యోవధం
పొండున్నది, అక్షింతం మంబద్ధం
బ్లియన్ పాగ్, అక్షత, జ్ఞానకళి
విహీనత, మందబుద్ధి, దర్బరీగాంఠ
ఇతీ కుదురుస్తుంది

ఆర్క
జ్వర రోగ నివారిణి
ఇన్ ఫ్లూయెంజా టైఫాయిడ్, మలేరియా
మన్నగు అన్నిరకముల జ్వరములకు
దివ్యోవధం స్టీప్ రివర్ వ్యాధులకు
కూడా కీరమరక

కేటలాగు కొరకు వ్రాయండి
కే స రి కు టీ రం
లిమిటెడ్
రాయపేట మద్రాసు-14
ఒరిస్సా, వైశాము, ఆంధ్ర
తమిళ జిల్లాలకు ఏజెంట్లు
శ్రీ సీతారామ జనరల్ స్టోర్సు
ఇరంపురం, సికింద్రాబాద్ విజవాడ
మదర

కు ప్పూ ★ బొ లి
తగ్గరా మేహమచ్చలు, గుగ, నవాయి
వ్యాధులకు, గ్యాగంటి చికిత్స, క్యాట
లాను ఉచితం జి వి రెడ్డి అండ్ కో,
(విజ్ఞప్త) "భాస్కరాశ్రమము" గోపాల
పురం గోదావరి

ఆనుభవజుడు

ఒక రోజు రామం రోప్పకుంటూ రోజుకుంటూ మాయింటికి వచ్చాడు. వాడి ఆరాటం చూసేసరికి నాకే కళ్ళనీళ్ళు తిరిగాయి. మనిషి కంగారుపడిపోయాడు. విషయాన్ని బయట పేట్టేందుకు పదినిమిషాలపాటు కిందుమీదయ్యాడు. అతని భార్య ప్రసవవేదన పడుతూవుంది. ఇంటిలో అడవికుక్కలేదు. తోడు యెవరూ లేరు. హాస్పిటలకుయినా తీసుకెడదామంటే టాక్సీ పిలవడానికయినా కాళ్ళాడటంలేదు. పాపం ఏమిచేస్తాడు. ఒక్కతే! సరాసరి నాడగ్గిరికి పరిగెత్తుకొచ్చాడు. ఇక నేనూ నాభార్య పోక తప్పిందికాదు కాళ్ళయింటికి. నిజానికి ఆరోజు రామం పడ్డ ఆరాటం, కంగారు చెప్పలేను. మనిషి తల్లిడిలిపోయాడు. చిన్న వయస్సు పురిటింటిలోంచి గడిచి బయటపడడం పునర్జన్మనని భావించేవాడు. అతనిభార్య గర్భంతోల్చిన మొదటిరోజుల్లో ఒకసారి నాసలహా తీసుకోదానికి నాడగ్గిర కొచ్చాడు. గర్భాన్ని నిరోధించడానికి నన్ను సలహా యిచ్చాడు. నాకు ఒళ్ళు ముడుకొచ్చింది. “అయితే రామం మరీ పెళ్ళియెందుకు చేసుకున్నావోయి”

నవుంసక తైలం

అంగనరములు బలహీనతచెంది చిన్నదైన తిరిగి యధాప్రకారమై పూర్తి సౌఖ్యమును భవించుటకు 48 ఏండు ప్రఖ్యాతి చెందిన గ్యారంటీ మందు. 1 సీసా రూ 10/- లు. వి. సి. రూ 1-4-0
కొవలసినవారు రు 1/4 ముందుగా పంపేడి. డా॥ రత్నం నన్ను మెడికల్ హాల్, మలకపేటబ్లింగ్స్, హైదరాబాద్-500008

అన్నాను. ఏమని జవాబియ్యగలదు? అయినా ఓమూట అడ్డువేశాడు “అదికాదండి మేమారూ. దాని వయస్సు చాల తక్కువందీ. అదీ కాక యిప్పటి నా ఆర్థిక స్థితిలో పిల్లలు కూడానా! భర్తకంట్రోల్ మంచిదని మన నాయకులుకూడా వొప్పుకుంటున్నారగా, అందులో జనాభా...”

“చాలే వూరుకో...గాంధీజీ తన కొడుకు పెళ్ళివిషయంలో యేమన్నాడో తెలుసుగా ‘పిల్లలు కావాలనుకుంటేనే పెళ్ళిచేసుకో’ కేవలం స్త్రీ సంపర్కం కోసమే అనుకుంటే చేసుకోబోకు అన్నాడు. అని యెదురుతిరిగాను. కిక్కురు మనకుండా తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు. ఆనాటి నుండి వాడివిషయంలో చాలా అడుగుగానే వుంది.

ఇప్పుడు వాడిస్థితి మరీ విషమించి పోయింది. కాలిగాలివ పిల్లిలా గదిమట్టా తిరుగుతున్నాడు. హాస్పిటలకు తీసుకుపోడా నిలుదేకపోయింది. ఆ నాల్గుగంటల సేపు అల్లాడిపోయాడు. నేను వాడి ఆరాటాన్ని యేమాత్రం నిరోధించలేక పోయాను. “చిన్నపిల్ల గాబట్టి అంతగా బాధపడదు” అని నాభార్య చెప్పినా అతడు వూరటం చెందలేకపోయాడు. ఒకటి చేయమంటే ఒకటిచేయడం మొదలెట్టాడు. చివరికి మంత్రసానిని పిలవడానికి నేనే వెళ్ళాలసాచ్చింది. మాటి మాటికీ అగడి దగ్గరికి పోయి, లోపల ఆడవాళ్ళేమయినా అనుకుంటారన్న విషయం కూడా లేకుండా “ఎలావుండందీ” అని పడే పడే ప్రశ్నించడం మొదలెట్టాడు. అప్పుడు వాడి నడుగుదామనుకున్నాను “పెళ్ళిమజాయిషిపటికయినా తెలిసిందా” అని. కాని అప్పట్లో అది సబబుకాదని వూరుకున్నా.

పది పన్నెండు ఏళ్ల కుర్రవాడు యింటికివచ్చిన అతిథితో:- మీకు పెళ్ళయిందా?

అతిథి:- కాలేదు.

కుర్రవాడు:- మరి పిల్లలెంతమంది?

అలా అడగడం తప్పని చెప్పి పెద్దలు వారించగా కొన్నాళ్ల తర్వాత వచ్చిన యింకో అతిథితో:-

కు:- మీకు పిల్లలున్నారా?

అతిథి:- ఆ!

కుర్రవాడు:- మరి...మరే పెళ్ళయిందా?

శ్రీ పి. భాగి విజయవాడ.

ఓమూలకు పోయి తలపట్టుకొని కూర్చుంటాడు. ఉన్నట్టుండి లేచి గదిదగ్గరికి పోయి నిలుచుంటాడు. మళ్ళీ అక్కడ వుండలేక బయటికి పోయి అటూ యిటూ పచ్చాడు చేయడం సాగిస్తాడు. మళ్ళీ లోపలి కొస్తాడు. ఇదీ వాడి చర్య. సిగరెట్లమీద సిగరెట్లు ఓరంతు టిన్నులు భారీచేశాడు.

చివరికి నా భార్య తలుపు కొంచెం తెరిచి “ఆడపిల్ల” అని మళ్ళీ తలుపేళ్ళు కొన్నది. అప్పటికి గాని వాడిముఖంలో సవ్యు అనేది చూడలేకపోయాను. లోపలికి పోవాలని తొందర పడ్డాడు కాని లాభంలేకపోయింది. తలుపు దగ్గరే గోడకానుకొని నిలుచుని ఏదో వింటున్నట్లు ఆలోచిస్తున్నాడు. మెల్లగా నాడగ్గర కొచ్చి “మాస్తా రూ పిల్లయేడుపు విసపడదా?” అని ప్రశ్నించాడు. అప్పుడు నా కడుపు తరుక్కు పోయింది వాడి ముఖం చూచి. నిజానికి పుట్టి పావుగంటయినా పుట్టిన పిల్ల యేడుపు విని పించలేదు. మళ్ళీ నా భార్య బయటి కొచ్చింది. “తల్లీ పిల్ల తేనుమేనాండీ?” అని ప్రశ్నించాడు. “తల్లీకేం ఫరవాలేదు లేవయ్యా” అని విసుక్కుందావడం. నన్ను తలకి పిలిచి “పిల్ల చచ్చి పుట్టిందండీ” అన్నది. అనుకున్నంత అయింది. పాపం వాడెంత బాధపడతాడో! ఆవిడ లోపలికి పోబోతువుంటే, “ఇప్పుడు చూడానికి పిల్లేదాండీ” అన్నాడు దీనంగా. “ఇప్పుడు

బ్లడ్ టోన్

రక్తమును శుద్ధిచేసి
నరములకు బలమునిచ్చి
ఆరోగ్యమును వృద్ధిచేయు
టానిక్

మోడల్ ఫార్మసీ
విజయవాడ

BLOOD TONE
MODEL PHARMACY
VIZAGAPATNAM
Y.R. SURE

మాకు కథలు, గేయాలు, చిత్రాలు, ఫోటోలు పంపేవారు

ఈ క్రింది అంశాలను గమనించ ప్రార్థన.

ప్రచురించని వానిని తిప్పి పంపగోరే వారు. బుక్ పోస్టుకు అవసరమైన స్టాంపులను, రచనలూ, చిత్రాలూ ఫోటోలతోనే చేర్చి పంపాలి.

బుక్ పోస్టుకు అణా స్టాంపుకు తక్కువ కాకుండా పంపాలి.

రచనలను కాగితానికి ఒకే వైపున సిరాతో వ్రాసి పంపాలి.

ఫోటోలు కనీసం కార్డు సైజులో వుండాలి. నెగటివ్ లు స్వీకరించబడవు.

చిత్రాలు ఇండియన్ ఇంకుతో వేసి పంపాలి. రంగుల చిత్రాలు స్వీకరించబడవు.

ప్రచురణ విషయాన్ని వెంటనే తెలియచెయ్యడం కష్టం.

నిరాకరించబడిన వానిని తిప్పి పంపడానికి మాకు కనీసం ఒక మాసమైనా కృతగతి అవసరం.

ప్రచురించే వానిని గురించి ప్రచురించే ముందు మాత్రమే తెలియపరచగలము.

రచయితలూ, చిత్రకారులూ సహృదయంతో సహకరించగలరని విశ్వసిస్తున్నాము.

—సంపాదకుడు.

కాదు ఓ అరగంట ఆగింది" అని మళ్ళీ తలుపు వేసేసింది.

"ఇంకేం ఫరవాలేదు రేరా. కొద్దిగా కాఫీ తాగుదాం" అని హోటలుకి తీసుకెళ్ళా. ఫలహారం సేవించి కాఫీ తాగుతూ వున్నప్పుడు మెల్లగా అన్నా: "ప్రతి ప్రపంచకేసులో మనం తల్లిప్రాణంకోసం యొక్కువగా ఆధారపడాలి. పిల్లలు పుట్టుతాడుగిట్టుతారు. కాని తల్లిప్రాణం చల్లగా వుంటే పిల్లలు పదిమందిని కనవచ్చు. ఒప్పుకుంటావుగా. నీకు అడపిల్ల పుట్టింది. ఎక్కడో బాపిరాజు అన్నట్లు, ఎంతో పాపం చేసుకుంటేగాని అడపిల్లలు పుట్టరట. అందువల్ల ఈ విషయం కొంచెం విచారకరమయినదే. పుట్టిన బిడ్డ ప్రాణం పోయి పుట్టింది." నేను చెప్పతూవున్నప్పుడు అతడు యెత్తిన కప్పు యెత్తినట్లే వుండిపోయింది, పెదిమలదగ్గర. చెప్పడం పూరికాగానే చేతిలోనుంచి జారి కప్పు ముక్కలు ముక్కలయింది. బట్టలన్నీ కాఫీ నీళ్ళతో తడిశాయి. వంగి పగిలిన ముక్కలు ఏరవోయాడు. "పగిలిన వాటిని అతికించలేవు" అన్నాను. మనిషిలో కైతన్యం నశించింది. మాట్లాడటం లేదు. నావేళ కళ్ళప్పగించి వెర్రిగా చూస్తున్నాడు. హోటలు నుంచి యింటికి యెవో యంత్రంలాగా నడిచివచ్చాడు.

వాడి స్థితి అలాగేవుంటే కొద్దిసేపట్లోనే పేచ్చి యెత్తుకుందనుకున్నాను. లాగి చెంప మీద కొట్టాను. చెంప ఛేదేలు మనగానే

శరభయ్య:- (ప్రక్కవాటా వానితో) ఏ మండ్లీ ఓ బయ్యగారూ ఒక్కసారి తలుపు తీస్తారా!

ఓ బయ్యతలు పుతీసి; "ఏ మండ్లీ! ఇట్లా దయ చేశారు."

శరభయ్య:- ఆ! ఏమీ లేదు. మీవాళ్ల జాకెట్ మా యింట్లో వడ్డాది. ఇచ్చి పోదామని చక్కావచ్చా.

ఓ:- థేంక్సు. ఇలాగే ఊటాయ్ ఆ డాక్లర్ తెలివి తేటలు. (అని తీసుకొని భార్య కిస్తాడు)

వచ్చాడు. కాని చురుకు తెలియడంతో చెంప తడుముకున్నాడు. "పోరామూ, తల్లిని చూడు" అన్నాను. వాడి కాపురిటి గదిలోకి పోదానికి యిప్పుడు మనస్కరించలేదు. అయినా నా మాట తీసివేయలేక పోయాడు. అక్కడ యొక్కువసేపు వుండలేకపోయాడు. నీరసంతో, అలిసి కళ్ళు మూసుకొని పడివున్నది భార్య. చెమ్మగిన్నిన కళ్ళతో బయటికి వచ్చాడు. ఆతిరువాత మూడు నెలలకు చూచాను వాడి ముఖంలో నవ్వు.

"బిడ్డ చచ్చినా పురిటికంపు పోలేదు మాష్టరూ" అని మాటి మాటికి అంటూ వుండేవాడు. మొదట్లో యీ సామెత వున్నదని నాకు తెలియదు. శరువాత నా భార్య దాని భావం విడమర్చి కూడా చెప్పింది. ఇప్పుడెవరయినా "యేంరా రామం, చిన్నతనంలో పెళ్ళి చేసుకోమంటావా" అంటే చాలు-"ఒడ్డురా బాబూ వొడ్డు. అనుభవం వున్నవాడి మాటలు విను ఇప్పుట్లో చేసుకోకు" అంటుండేవాడు. "అయితే నీ నెండుకు చేసుకున్నావోయ్" అని తిరిగి అడిగితే "అనుభవమంటేగాని తెలియదాయ్. అనుభవం కావాలంటే చేసుకోవాలి. అయినా అనుభవమయినతరువాత, వద్దనుకుంటే పోదాయ్. కాబట్టి అనుభవమున్నవాడి మాటలు కాస్త యీ నా పాటించండి" అంటాడు. ★

శ:- ఆ; దానికేం రైండి. నేను పరాయి పూచికపుల్ల ఇంట్లో పడితే నహించను. రెండు రోజులు పోయాక—

శరభయ్య:- ఓబయ్యగారూ తలుపుతీస్తారా కాస్త. ఓబయ్యతలు పుతీస్తూ; ఏం మళ్ళీ దయచేశారు?

శ:- ఆ ఏంలేదూ! ఇందండి ఇవీ మీవే (అని ఎంగిలాకుల కట్ట బల్లపై నుంచాడు) కాస్త పరాకుమానమని ఘట్టిగా చెప్పండి ఇంట్లో; ఇట్లా వస్తువులు పై వాల్లి క్లలోకి పోకుండా.

శ్రీ డి. శేషగిరిరావు. నల్లమర్ల

రామరాజు

వారానికి ఒక్కసార్లైనా యింటికి వచ్చి పిల్లల యోగక్షేమాలు చూసే సత్యనారాయణ నెలరోజులు గడిచినా యింటికి రాలేదు. జానకమ్మకు ఆదుర్దా కలగలేదు కాని చాలా బాధపడింది. చిన్న విషయంపై మాటపట్టింపులు పెట్టుకుని కోపంతో భర్త యింటికి రావడం మానేశాడని ఆమెకు తెలుసు.

ఎంతో అభిమానంతో నిత్యమూ పరిపోసలాడే సత్యనారాయణ, కోపంతెచ్చుకొని యింటికి రాకపోవడంవల్ల యిల్లంలా చిన్నబోయింది. పిల్లలు తండ్రిగారిని చిన్నమానా అడగసాగారు. బిడెండ్ల ఆఖరిపిల్ల విమలకు మామగోజులనుంచి తీరంగా జ్వరంకొన్నాంది. తండ్రిగారిని కలవరిస్తోంది.

అక్కడికి నాలుగు ఉత్తరాలుకూడా రాసింది జానకమ్మ, యింటికి రావలసింది పిల్లలు బెంగపెట్టుకున్నారని, కాని సత్యనారాయణకు జానకమ్మమీద కోపంతగ్గక యింటికిరాలేదు. ఆమె కాపురానికివచ్చాక గడిచిన పదిసంవత్సరాలలోనూ సత్యనారాయణకు యింతకోపంరావడం జానకమ్మ ఎప్పుడూ మాడలేదు. ఆ కోపం యిక ముందుకూడా యింకా ఉండి పోతుండేమో అని భయపడి దుఃఖం ఆగకవిచ్చింది.

అప్పుడే ఆటలు ఆడుకుని యింటికివచ్చిన కృష్ణకు, తల్లివిడుస్తూ కొంగుతో కన్నీరు తుడుచుకోవడం చూశాడు. ఆమె కన్నీరు అతనిలో ప్రేమనుస్పాంగజేసింది.

“అమ్మా! ఎందుకే విడుస్తున్నావు!” అంటూ కృష్ణకు తల్లిఒడిలో కూర్చుని అనునయించాడు.

తొమ్మిదేండ్లకురవాడు కృష్ణకు తన దగ్గరకువచ్చి అనునయిస్తూంటే, ఎందుకో ఆమెకు దుఃఖం పొందిపోరలింది. వెక్కిరించింది. దుఃఖం దిగమిండుకుని మొండిగా సంధించేవాళ్ళని ఎవరైనా బిడారస్తే సమద్రపు కెరటంలా ఒక్కసారి ఉబికి వస్తుంది. దుఃఖం.

జ్వరంతో మంచం మీద పడుకున్న విమల “అమ్మా! నాన్న ఎప్పుడు వస్తారే! మంచిబొమ్మలు తెస్తానన్నారే నాకు” అంటూ తల్లినిడిగింది.

కృష్ణడికి తండ్రి జ్ఞాపకం వచ్చాడు.

“అమ్మా! నాన్న నెల్లాళ్ళనుంచి ఎందుకు రావటం లేదో యింటికి” అని అమానుకంగా ప్రశ్నించాడు.

ఏదో కారణం కొడుక్కు చెప్పవలసిన బాధ్యత జానకమ్మ మీదపడింది. అసలు సంగతి చెప్పడలచక పోయినా, దానికి సంబంధించిన మాటలు మాత్రం అప్రయత్నంగా ఆమె నోట వచ్చేకాయి సమాధానంగా.

“మీ నాన్నకు నామీద కోపం వచ్చిందిరా.”

“ఎందుకే?”

ఈ మాటకు ఏం సమాధానం యివ్వాలో జానకమ్మకు తెలియలేదు. ఆపుకుందామన్నా దుఃఖం ఆగక బలవంతాన పైకి పెల్లు వికింది. తల్లి విడుపుచూసి కృష్ణుని కడుపు తిరుక్కుపోయింది.

శ్రీ పోతుకూచి సాంబశివరావు

“ఎందుకే అమ్మా అలా విడుస్తావు? నేను బిల్లి నాన్న గారిని తీసుకువస్తానే”.

కొడుకు మాటలు విని ఒక్కసారి జానకమ్మ అతని ముఖంలోకి చూసింది. ఆమెకు మెదడులో ఏదో గబుక్కున ఆలోచన తట్టింది. కాని ఆమెకు భయం వేసింది. కొడుకు ఒక్కడూ ప్రయాణం చేసి తండ్రి దగ్గరకు వెళ్ళగలడా?

అయినా కొద్ది రోజులు ఓపిక పడితే సత్యనారాయణ తిరిగి రావచ్చనే ఆశతో, ఆ విషయం ప్రక్కకు నెట్టింది ఆమె.

మరో పదిహేనురోజులు గడిచినా సత్యనారాయణ యింటికిరాలేదు. అతను యిల్లు విడిచి వెళ్లేవప్పుడు యిచ్చిన ఆ రజ్జు రూపాయిలు ఖర్చయిపోయి అప్పుడే తంకు వారాలు గడిచాయి. పైగా అప్పులు పెరిగి పోయాయి ఆ పూరిలో.

సత్యనారాయణ పుట్టి పెరిగిన ఊరు అవడంవల్ల, అయనకున్న పరపతి యంతకాలం జానకమ్మ ఉపయోగించుకుని కృష్ణడిచేత యింట్లోకి కావలసిన దినవెచ్చాలు అప్పు

చేసి తెచ్చుకుంటోంది. పాలు, చాకలి, పెరుగువాళ్ళుమామూలుగా నతనుగాపోస్తున్నా. నెలాఖరున డబ్బు ముట్టకపోవడంవల్ల రోజూ యింటికివచ్చి అడిగి, కనురుకుని మరి వెళ్ళిపోతున్నారు. బియ్యం యిచ్చే వీరన్న నాల్గోసారిరావడమైంది. “ఏమండీ! డబ్బు యివ్వరా? బాబు గారు ఎప్పుడు వస్తారు!” అని సజీగాడు దిశ దినగంపంగా బ్రతికే యింట్లో దాసిది నెలాఖరున రావలసిన నాలుగూపాయిలు ముట్టక పోయేటప్పటికి కలకటలాడి పోతూ ఉంది. జానకమ్మను చెదిరించిందికూడా, పని మానేస్తానని. కోమటిసత్యయ్య పద్దుబుక్కు పుచ్చుకుని పదిసార్లు ప్రత్యక్షమైయాడు.

పొరుగింటి రహస్యాలు భేదించి తెలుసుకుంటే గాని ఉబుసుబాని అమ్మలక్కలు, సత్యనారాయణ నెలాపది హేను రోజులు యింటికి రాకపోవడంవల్ల సంగతి విమలని గుసగుసలాడుకున్నాడు. కారణం ఏమీ కనిపించక, జానకమ్మను వదిలేసి ఉంటాడనీ, ఏ మండలంలో లేచి పోయాడనీ నోటికివచ్చినరీతిగా అపవాదులు ప్రచారం చేశారు.

ఇవన్నీ జానకమ్మ చెవినిబడ్డాయి. ఆ మాటలు విని పహించలేక కళ్ళి కుమలి విచ్చింది. యింక ఎలాగైనా కృష్ణడిని తండ్రిదగ్గరకు పంపి యింటికి రమ్మందామనుకుంది. దారి ఖర్చులకు వివిధుండి? చేతిలో ఒక్క పావగామాత్రం ఉంది. ప్రక్కయింటివారిని అప్పు అడుగుదామంటే, తన భర్త విషయము మొట్టమొదట ప్రశ్నిస్తారు. ఆమెకు తల తీసినట్లువుతుంది. జానకమ్మకు ఏమిలోచక దిగులుగా ఒక మూల కూర్చుని విడుస్తోంది.

“కృష్ణకు తల్లి దిగాలు ముఖం, దుఃఖం చూసి ఆమె దగ్గరకు వచ్చాడు.

“ఎందుకే అలా వున్నావు అమ్మా! నేను బిల్లి నాన్న గారిని తీసుకువస్తాను. డబ్బు యివ్వవే” అన్నాడు.

ఉబికివచ్చే దుఃఖాన్ని దిగమిండుకుంది జానకమ్మ.

“అయితే వెవతావా కృష్ణా?”

“వెవతానమ్మా.”

“ఎలాగ వెళ్ళావో తెలుసా!”

“బజారులో బమ్మందికదే! అది ఎట్తుతే వెళ్ళిపోతాను.”

ఇప్పటివరకు ఎన్నడూ కృష్ణుడు ఒంటరిగా ప్రయాణించేసి ఎరగడు, అందులో ముప్పదిమైళ్ళ దూరంలో ఉన్న కోటిఫలి ఎలా వెళ్ళాలో ఏం తెలుసుకుందో! బజారులో బస్సుస్టాండు దగ్గర “కోటిఫలి” అని వ్రాసివున్న బస్సు చూసి, అది ఎక్కితే కోటిఫలి వెళ్ళిపోవచ్చని అతని ఉద్దేశ్యం. వైగా. తండ్రి కోటిఫలి వెడుతూ ఆ బస్సు ఎక్కడం రెండుసార్లు చూశాడు కృష్ణుడు.

కోడుకు ఊహ గ్రహించి జానకమ్మ వచ్చింది. అతని ఊహలలోకు కనుక్కుం దామని మళ్ళీ ప్రశ్నించింది జానకమ్మ.

“మరి కోటిఫలి బస్సు ఎక్కి వెడతా వనుకో! తర్వాత నాన్నగారు ఎడ్కడ ఉన్నారో ఎలా కనుక్కుంటావురా.”

“ఏముందీ! యింట్లోకి వెళ్ళినారా ముతాగారు ఎక్కడున్నారని అడిగితే, ఎవరైనా వెలుతారమ్మా! నోట్లో వారిక ఉంటే అన్నీ చేయవచ్చు.”

కృష్ణుడి మాటల అమాయకత్వంలోని ధైర్యం జానకమ్మకు నేడ కూర్చింది. కాని చేతిలో ఒక్క పావలా మాత్రం ఉంది. బస్సు కై రూపాయిన్నరకావాలి. పడవ కై మూడణాలతో వెళ్ళవచ్చు. ప్రక్కయింటి అమ్మలక్కలను అప్పు అడగడం యిద్దం లేక, కోడుకుచేతిలో పావలా పెట్టింది జానకమ్మ.

“నాయం, తం ఆరుగంటలకు కాలం ఒడుకు కోటిఫలివెళ్ళే వడవ వస్తుంది. అది ఎక్కితే తెల్లవాకేసరికి కోటిఫలి వెళ్ళవచ్చు. నాన్నగారిని కలుసుకుని యింటికి నేను రమ్మన్నానని చెప్ప.” అంది జానకమ్మ. కృష్ణుడిని ఒంటరిగా ప్రయాణం చేయిస్తున్నాననే దిగులుతో. అది తప్ప మరోమార్గం కనిపించలేదు ఆమెకు.

“నీ కంఠ లెంగ ఎందుకే, నేను వెళ్ళి వస్తాగా” కృష్ణుడిచ్చే అమాయక వాగ్దానం నవ్వుతూ అందుకుంది.

కంచంలో పెట్టిన అన్నం తిన్నాడు కృష్ణుడు. యింటిలో ఉన్న పాతసంచీలో నుంచు లాగులు రెండుచొక్కాలువేసి కృష్ణుడి చేతికిచ్చింది జానకమ్మ.

సంచీ అందుకుని ‘వెళ్ళివస్తానే అమ్మా’ అన్నాడు కృష్ణుడు.

“ఎక్కడికి అన్నయ్యా” అంది విమల దీధిలోంచి వస్తూ. పిల్ల “ఎక్కడికి” అని వేసిన ప్రశ్న కృష్ణుడి ప్రయాణానికి అవకాశమేమో అని భయపడింది జానకమ్మ. కాని అమాయకపు చిన్ని అడపిల నవ్వుతూ ఎదురుగా రావడం మంచికేమనం కావచ్చని తర్వాత ధైర్యం తెచ్చుకుంది అవిడ.

“మీ నాన్నగారివద్దకు ఎక్కడుంటున్నారు?” “కోటిఫలిలో” అన్నాడు ధీమాగా కృష్ణుడు ■ ముసలాయనమాటల్లోని అంతరార్థం తెలియకపోయినా.

“నాన్న దగ్గరికి” అన్నాడు కృష్ణుడు చాలైతో.

“అమ్మా! నేనూ వెడతానే” అంటూ మర్రాము చేసింది విమల.

“తప్ప! అన్నయ్యవెళ్ళి నాన్నను తీసుక వస్తాడు. అందాక మనం యిద్దరం ఇక్కడే ఆనుజ్ఞకోసం.

వుందాం. కుంచితగలు వెలుతాను.” అంది జానకమ్మ.

“నువ్వు ఎప్పుడూ యింతే. ఎక్కిడికి పంపవు.” అంటూ మూతిముడుచుకుని యింట్లోకి పోయింది విమల.

కృష్ణుడు నవ్వుతూనుచున్నాడు, తల్లి అనుజ్ఞకోసం.

రాయబారి

“మరి నాన్నగారు కనిపించకపోతే, మళ్ళీ యింటికి ఎలా రాగలవురా?” అంటూ దిగులుగా మళ్ళీ అడిగింది జానకమ్మ. తాను యిచ్చిన పాపలా ఒక్క పడవభుచ్చకు సరి పోతుంది.

“నువ్వేం భయపడకమ్మా! నేను వెల్లిపల్లెలో లాగ నాన్నగారిని తీసుకు వస్తాగా.” అంటూ నవ్వుతూ గబగబ పీఠి లోకి అడుగులు వేశాడు కృష్ణుడు. కంటికి కనిపించేవాక జానకమ్మ కొడుకుకేసి చూస్తూ గుమ్మంలో నిలబడిపోయింది.

* * *

తల్లియిచ్చిన బట్టలసంచి బుజాన తగి లించుకుని, కాలవలోడు పట్టాడు కృష్ణుడు. అప్పుడప్పుడు కాలవకు నాన్నతో అమ్మతో స్నానాలకు వెళ్లేవాడు. అందుచేత ఆరోడ్డు పూర్తిగా పూసకం.

మెలుదూరం నడిచి, కాలవస్నానాల రేపు దగ్గర చేరాడు కృష్ణుడు. అప్పుడే నూర్చుడు అస్తమిస్తున్నాడు. ఫర్లాంగ దూరంలో ప్రయాణికులను కాలవ రెండు గట్టుకు చేరుస్తున్నా దొకడు దోచెలో కాలవ రెండువైపులా ఉన్న ఈతచెట్లు రివువన వీచేగాలికి తలబడిస్తున్నాయి.

ఎవరో ఒక ఆపరిచితుడు, ముసలాయన చుట్ట కాలిపుకుంటూ, ఆదారిని పోతూంటే కృష్ణుడు పలకరించాడు.

“ఏమండీ! కొటిఫలికి వెళ్లే పడవలు యిక్కడికే వస్తాయండీ?”

“అవును”

“ఎన్ని గంటలకు వస్తారో విశాకు తెలుసా.”

“ఒక ఆర గంటలలో రావచ్చు”

అంటూ నోట్లోంచి ఆయన చుట్ట తీసి, తువుక్కున ఉమ్మేసి, తిరిగి నోట్లో చుట్ట పెట్టుకుంటూ పరకాయించి చూశాడు కృష్ణుడికి.

“ఎవ రబ్బాయివి బాబూ”

“సత్యనారాయణగారి అబ్బాయిని,”

“అలాగా!...అయితే మీ నాన్నగారి ప్పడు ఎక్కడుంటున్నారు.”

“కొటిఫలింలో ఉంటున్నార” అన్నాడు ధీమాగా కృష్ణుడు. ముసలాయన చూట లోని అంతెరార్థం తెలియకపోయినా.

“హిహిహి : అలాగా” అనుకుంటూ

ముసలాయన వెళ్ళిపోయాడు.

కృష్ణుడు అదే పడవల రేవని నిశ్చయించు కున్నాడు. నురోక్షణం ప్రక్కకి చూడ గానే అమడదూరంలో ఒక పడవ కనిపించింది. ముగ్గురు మనుష్యులు తాడుపడవకు

కట్టి గట్టుమీద నడుస్తూ లాగడం చూశాడు. నిండుకొలవ నీటిలో తెరచాప విప్పకొని అందంగా మందయానం చేస్తూన్న పడవ ఒయ్యారా లోలికిస్తూ రెక్కలు విప్పకు నడిచే హంసలా ఉంది.

పడవ రేపుచేరింది. గట్టుమీదనుంచి పడవ లాగేవాళ్ళు తాడు చుట్టి దానిలోపల విసిరేయ.

లావుగా బొడ్డుగా, నల్లగా గిరజాలు వేలాడేమకొని చెవులకు వండికమ్మలు తగి లించుకుని పడవ తెడుతో బయటనుంచున్న మనిషి కృష్ణుడిని పలకరించాడు.

“ఏమో రెడతావయ్యా!”

“కొటిఫలి!”

“ఎక్కు ఎక్కు” అంటూ పశుక్కుమని కర్ర విరిచినట్లు అని ఊరుకున్నాడు ఆ పడవ ఆసామి.

“టిక్కె టైం?”

“యూదు అదాయి.”

“ఎంతసేపట్లో బయలుదేరుతుంది.”

“అదేపోతుంది ఎక్కవయ్యా” అంటూ కనిరాడు ఆ పడవ పెద్ద.

కృష్ణుడు పడవ ఎక్కాడు. నిమ్మకాయలు నిలబడకలిగే ఆ పడవ ఆసామి పెద్ద మీసాలు, చింతనిప్పల్లాంటి ఎరటి కళ్ళు చూసి, పిళ్ళ దొంగలేమో అని లోపలభయపడ్డాడు కృష్ణుడు. పడవ లోపలికి వెళ్ళగానే ఒకముప్పయి ఏండ్ల వితంతువు, ఒక పడళ్ళ కుర్రాడు, కాలువా కప్పకుని శ్రోత్రి యంగా కనపడుతున్న ఒక మధ్య వయస్సు కాస్త్రులుగారు కనిపించారు.

“పిన్నిగారూ యీ పడవ కొటిఫలి వెడు తుంది కదాండీ” అని వరుసకలిపి, చనువు చేసుకుంటూ ఆ వితంతువును పలకరించాడు కృష్ణుడు.

“వెడుతుంది బాబూ”

కృష్ణుడి మనస్సు స్థిమితపడింది.

“ఆ అబ్బాయి మీ కొడుకాండీ”

“కరిచేస్తా. నీకెందుకు నా గొడవ”

అరుస్తూ ఆ కుర్రాడు కాండించి, కృష్ణుడి వైపు చురచురా చూశాడు.

ఈ లోపుగా వితంతువు అడుగుంది.

“నాడికి మతిలేదు నాయనా, ఏమీ పలక రించకు,” అది విసగానే ఆ కుర్రాడు చిరునవ్వుచేసి “నాకు మతిలేదు” అంటూ ఆ వితంతువును కొట్టబోయాడు. ఎదురుగా ఉన్న కాస్త్రులుగారు కుర్రాడిని పట్టు కుని బెదిరించి మూల కూర్చోబెట్టారు. ఒక నిట్టూర్పు విడిచి “కర్ర” అంటూ చేతిలో

మేనేజరు:-పర్మిషన్ లేంజే లోపలికి రా కూడ దని తెలి యదూ?

అతడు:-తెలుసు నండి

మేనేజరు:- మ ర యి తే ఎందుకు వచ్చినట్లు?

అతడు:- తమ పర్మిషన్ కోసమే నండి.

శ్రీ క. సుబ్రహ్మణ్యం, (భీమవరం)

కుద్రాక్షిమాల త్రిప్పడం మొదలుపెట్టారు విదో జవీనూ.

కృష్ణుడు యింక వాళ్ళతో మాట్లాడలేదు. పడవ కదిలింది. పడవ నడుస్తూన్నంతసేపు అతనికి భయమే; మధ్యలో యీ పిచ్చి కుర్రాడు లేచి పీక నొక్కు తాడేమో అని. నల్లగా దొంగలా కనిపించే పడవవాళ్ళు తన సంచి దొంగిలిస్తారేమో అని ఒళ్ళో దాన్ని గట్టిగా పట్టు కు ని ము డు కు కు కూర్చు న్నాడు.

పడవనడుస్తోంది. చుట్టూ నిశీధం. పడళ్ళ ముందుకట్టిన హరికేన్ లాంటిరు వెల్లులు మాత్రం కాలవనీటిలో పడి, బంగారు రంగుతో పడవ రవాదారినిటిమిద మలిచి నట్లయింది.

తన తేవికంలో మొట్టమొదటి ప్రయాణం అది కృష్ణుడికి. పడవకున్న అద్దాల కిటికీ ద్వారా బయటికి చూశాడు. ఆ నిశీధంభూ చెట్లు గుబురు గుబురుగా కనిపించాయి. ఆకాశంలో చుక్కలు మిల మిలా మెరు సున్నాయి చూస్తున్న కొలదీ, తనచూడ వలసిన విశాలప్రపంచం యింకా ఎంతో వుందనిపించింది.

ఒకలాకు వద్ద పడవ ఆగింది. లాకు తలుపులు తెరుచు కున్నాయి. లాకులో పాతాళంలో ఉన్నట్లుంది. పడవ పడవ ఆసామిలు చుట్టపొగ సుప్పసుప్పన వరు లున్నారు. పాతాళంలో ఉన్న పడవ క్రమక్రమంగా పైకి తేలడం మొదలెట్టింది. అది ఎంతో చిత్రంగా ఉంది కృష్ణుడికి. లాకులులోంచి బయటికి వచ్చాక ఆపడవని ఆరాత్రికి అక్కడ కట్టేశాడు; దారిలో ముందు దోపిడి దొంగల గొడవ ఎక్కువగా ఉందని.

రాత్రి లాకులవద్ద ఆగిపోవడంవల్ల, తెల్ల వారగానే కొటిఫలి చేరవలసిన పడవ, మధ్యాహ్నం పడకొండుగంటలకు చేరింది. కృష్ణుడు పడవదిగి ఊళ్ళోకి నడిచాడు.

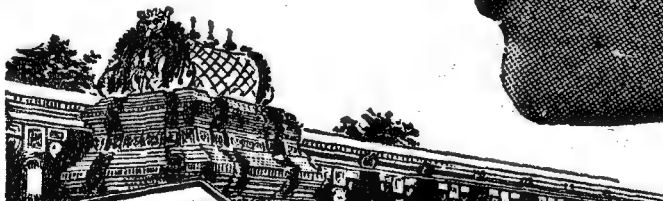
ఎండ మిటమిటలాడుతూంది. వారిలో పోయేదురైతే. పోస్టు కంట్రాక్టు ఎదురయ్యాడు. అతన్ని
రైతు ఒకడు కర్రపుచ్చుకుని పోతూంటే కృష్ణుడికి ఒక ఆలోచన తట్టింది. తండ్రి అడిగాడు యిస సైక్లరు గారి ఆఫీసు
“యిస సైక్లరు సత్యసారాయణ గారెక్కడ ఆఫీసు కనుక్కంటే యింటికి ఎవరో ఎక్కడని.
దుంటాలో తెలుసా” అని అడిగాడు. ఒకరు అక్కడినుంచి వారి చూపిస్తారని “ఏ యిస సైక్లరు, వాలీసా? రెవిన్యూ?
“ఏ యిస సైక్లరయ్యో” అంటూ సాగి ఆశ కలిగింది. రెండడుగులు వేయగానే కోపరేటివ్? ఎవరు?”

సౌందర్యమునకు ఆధారము మీ చర్మము

మీ ముఖ సౌందర్యమును
కాపాడుకొనండి

నేడిమి మరియు తరి. తేమ మరియు పొడిద
నము, ఎండ మరియు దుమ్ము... ఇండియాలో
వీటినుండి మీ చర్మమును కాపాడుకొన
వలెను. విపరీత శిశోష్ణ స్థితులనుండి మీ
ముఖ సౌందర్యమును కాపాడుటకై
హిమాలయా బుకే స్నో ప్రత్యేకముగా
తయారుచేయబడినది. మీ చర్మమును
మృదువుగాను, స్వచ్ఛముగాను నుంచేటందుకై
తానిని ప్రతిదినము వాడండి. పొడరును
రాసుకొనుటకు ముందర దానిని వాడుటకు
మీరు మిక్కిలి ఇష్టపడుతారు. దాని
మనాసనను మీరు మెచ్చుకొంటారు.

హిమాలయాబుకే స్నో

మరియొక దివ్యమైన ఔరాస్మిక్ పరమ

రవి సోప్

మీ ముఖ వర్ష
స్నాన కౌశల్య
విలాసమును
పెంపొందించును

సోర్ ఏజంట్లు:

ది న్యూస్టార్ & కో

తండ్రియార్చట : మద్రాసు-21

నాగసింహ లేహ్యము

బంగారు చేర్చబడినది. మేహ
బు, నిక్క, నిస్సత్తువ, కుష్ఠ
వ్యమును హరించి బలమును,
కొంతిని, వీర్యవృద్ధిని కలి
గించు వర్షప్రసాదము—

20 రు|| డబ్బి రు. 8-4-0 పోస్టేజీ 12 ఆ.
బి. సి. పి. డి.కెం.పెని. "అయుర్వేదసమాజం"
పేరి దేసి- నెల్లూరు జిల్లా.

అమృతమువంటి

అనంగప్రభావవాక్యం

సుందరమైన యావ్వనానికి. ప్రభావంతమైన
తేజస్సుకు. ఉత్తమమైనది. దాదాపు గట్టవరచి
వృద్ధిచేయును. బంహిసతచెందిన వరములకు
కలిపి. వజ్రతమమును చేకూర్చును. ముఖమైన
దాంశత్యశీలితమునకు ఉత్తరభాదముగలనంది. 30
మాత్రము రు. 10, 11 మాత్రము రు. 5.

మదన మంజరి ఫార్మసీ

184, ప్రభావద రోడ్డు, మద్రాసు.
తెలువద-శ్రీనివాస మెడికల్ డిస్ట్రీ. పాదరోడ్డు
రాజమండ్రి. ఈశ్వరదాస్ డి.కె. మెయిన్ రోడ్డు
నెల్లూరు. ఆర్కన్ ఫార్మసీ-బంజురూరు
ఇతర కేంద్రాల్స్ ఏజెంట్లు కొవారి

రత్నప్రదపవేషం

మనర్థము. శాస్త్రోపయోగము. కలిపి. అయిదుచేయి
అడినది. కుక్తస్థము. గుండెదది. వరముం బంహిసము
అతిమాత్రము మేహ వ్యాధులను హరించును
బలమును. కొంతిని. దాదాపుపిని. యిచ్చను. అనేక
యోగ్యత వర్తించు కంపు. కల్పా రు. 3-12-0
పి. పి. రు. 1-0-0.

ఇండియన్ మెడిసన్ ఫాన్,
లక్నోటాకిసు రోడ్డు - విజయవాడ-2.

★ రాయబారి ★

"సత్యనారాయణగారు"

పోస్టబుల్లోతుకు అర్థమైంది ఆఫీసుకు
దారి చూపించాడు

ఆఫీసు గుమ్మంలో చేరగానే. ఎదురు
గదిలో, ముగ్గురు గుమాస్తాలు, కాగితాలు
బరబరా, చెమట్లు కార్చుకుంటూ గీసేస్తు
న్నారు. వాళ్ళని అడిగాడు కృష్ణుడు "సత్య
నారాయణగారున్నారా" అని.

'ఎందుకు' అన్నా డొక ముసలిగుమాస్తా.
కళ్ళజోడు బాగ్రతిగా వైకి ఎత్తిమాస్తా.
'మానాన్నగారు ఆయన' అన్నాడు
కృష్ణుడు. ఆ ముసలి గుమాస్తా ఒక్క
గంతువేసి లేచాడు.

"రండి రండి అబ్బాయిగారూ లోప
లికి రండి." అంటూ ఆఫీసు గదిలోంచి
వరండాలోకి తీసుకు వెళ్ళాడు. అడుగులకు
మడుగులాత్తుతూ ముందు నడిచే ఆ ముసలి
గుమాస్తా వైసంచూస్తే, తనకు రాచమర్యా
దలు జరుపుతున్నట్లునిపించింది. కృష్ణుడు
పొంగిపోయాడు, తన తండ్రి చాలా గొప్ప
ఉద్యోగి అని. వెనక ఉన్న గుమాస్తాలు
'ఇన్నెక్కరుగారి అబ్బాయిట్రా' అంటూ
సోరు ఆవరించారు.

ఆఫీసుగది వాటి లోపల వరండాలో
కాలుపెడుతూ "మీ అబ్బాయి గారో
చ్చారండి" అన్నాడు ఆ ముసలిగుమాస్తా.

"రమ్మను లోపలికి" అన్నాడు సత్య
నారాయణ విసుగ్గా, గుమాస్తా అన్న
ముక్కులు తూర్తిగా వినిపించుకో
కుండానే.

వరండాలో అడుగుపెట్టగానే వదిమంది
జనం గుండ్రంగా మార్చుని, ఎదురుగా
రూపాయలు ఖం గు మపినిస్తూ, ఎరటి
చింత నివ్వల్లాంటి కళ్ళతో తీవ్రంగా
ఒకరి నొకరు చూసుకుంటూ పేకముక్కలు
నర్దుకుంటున్నారు. అసలు కృష్ణుడిని
చూసే తీరిక లేనట్లున్నారు ఆజనం.

"నాన్నా" నాన్నా "అన్నాడు కృష్ణు
డుభయంతో.

సత్యనారాయణ తల వైకెత్తిచూశాడు.
మొకాలు దాకా చిన్న నల్లని క్కరు
తోడు కుప్పని, మాసి పోయిన తెల్ల
చొక్కాతో, బుజానికి సంచీ తగిలించు
కుని, చెల్లా చెదిరి ఎగిరే ముంగురులతో,
చెప్పలులేని పాతాలతో, ఎండ
చెబ్బకు నీరసీలిన గొంతుకతో ఎదురుగా
నిలుచున్న కృష్ణుణ్ణి చూసి ఆశ్చర్య
పోయాడు సత్యనారాయణ. ముప్పైమైళ్ళ

మారంనుంచి ఎలా వచ్చాడో, ఎందుకు
వచ్చాడో, అర్థం కాలేదు ఆయనకు

"ఏరా! యిదేనా రావడం! యింటి
దగ్గర అంతా కూలీగా ఉన్నారా"
అన్నాడు సత్యనారాయణ కంగారుగా.

"అంతా బాగున్నారు నాన్నా" అంటూ
సంచీ బుజాన్నించి తీసి, గబగబావెల్లి
తండ్రిపక్కన కూర్చున్నాడు కృష్ణుడు.
నెలా పదిహేనురోజుల తర్వాత కొడుకును
చూసిన సత్యనారాయణకు పుత్రవాత్సల్యం
ఉప్పొంగింది. బిడు నిమిషాలలో పేకాల
ముగించి లేచారు. ప్రక్కనున్న స్నేహిత
బృందం "యితను మీ అబ్బాయి ఏమి
టోయి? " "ఏం చదువుతున్నావు? అబ్బో!
ఇంతమారం ఒంటరిగా ప్రయాణం చేసి
వచ్చావన్నమాట" అంటూ ప్రశ్నలవర్షం
కురిపించారు. "మరి మావాడంటే ఏమను
కున్నాడు" అంటూ సత్యనారాయణ
కొడుకు చదువు, తెలివితేటలు గురించి
గర్వంగా సమాధానం యిచ్చేడు. కృష్ణుడు
తీవ్రంగా నవ్వేడు, తను గొప్పవాడన్నట్లు
అందరూ పొగడుతూంటే.

ఇంటికి తీసుకువెళ్ళేడు తండ్రి. చేతివేళ్ళు
పట్టుకుని నడుస్తూ "నాన్నా యిది మీ
ఆఫీసా" అని అడిగాడు కృష్ణుడు.

"అవును."
"మరి! ఆఫీసులో పేకాడుతారా?"
"ఏడికావు! ఆ గొడవ నీకందుకు?"
"అదికాదు నాన్నా అందరూ మరీ కాగి
తాలు వ్రాస్తారు కదూ!"

"అవును మనకు ముగ్గురు గుమాస్తా
లున్నారకదూ, అంతపని వాళ్ళే చేసేస్తారు."
కృష్ణుడు ఇంక మాట్లాడలేదు ఆ
విషయం గురించి. యింటికి వెళ్ళే ప్పానం
చేసి దుస్తులు మార్చుకున్నాడు. కృష్ణుడు
ఎందుకు వచ్చాడో తెలుసుకునే ఆలోచ
నలో నిమగ్నడైన సత్యనారాయణ తేరుకు
న్నాడు. కృష్ణుడు దుస్తులు మార్చుకురాగానే
ఇద్దరూ హాటలువైపు నడిచారు.

తాటాకులతో కట్టిన ఆహూటలు ముందు
భాగం అందంగా మేజా బల్లలతో నిండి
ఉంది. లోపల గదిలో మేజా బల్లమీద
భోజనాలు తడించారు. వడ్డించే మనిషి
"మీ అబ్బాయిగారండి" అంటూ కృష్ణుడి
వైపు చూశాడు. అవునన్నట్లు నవ్వుకు
సత్యనారాయణ. "అలాగండి" అంటూ
అతను యింకా గెండుసార్లు అన్ని వంట
కాలు ఎక్కువచేస్తూ అతి మర్యాదగా
భోజనం పెట్టాడు.

“అమ్మ నిన్న ఎందుకు పంపిందిరా” అన్నాడు సత్యనారాయణ భోజనాలయ నాక, యింటికి వస్తాంటే.

“నీకోసం బెంగ పెట్టుకుంది నాన్నా. అస్తమానా ఒక మూల కూర్చుని ఏడుస్తాంది.”

కృష్ణుడి మాటలు వింటేపట్టికి కోపంతో కఠినమయిన అతని హృదయం కరిగింది.

“వైగా యింట్లో ఉబ్బులేదు. బియ్యం వీరన్న, పాలనూరమ్మ, దానీడి, కొట్టువాడు, అస్తమానా బాకీలు యిమ్మని పీక్కులింట్లున్నారు నాన్నా. యిన్నాని సువ్వు యింటికివస్తావేమో అని చూసింది. సువ్వురాలేదు అందుచేత చేతిలో మిగిలిన పావలా యిచ్చి నన్ను యిలా పడవ మీద పంపించింది”

“పాపం! ఏం యిబ్బంది వడ్డారో యిన్నాకు” అనుకున్నాడు సత్యనారాయణ. ఇంతకే ఒక చిన్న విషయంపైతాను అన్యాయంగా జానకమ్మను బాధపెట్టానని నొచ్చుకున్నాడు....

ఆరోజు, ఆఫీసు పనిమీద తిరిగి తిరిగి రాత్రి యింటికివచ్చాడు సత్యనారాయణ, గుమ్మంలో నుంచుని ఎప్పడూ నవ్వుతూ ఆహ్వానించే జానకమ్మ = వేళమూతి ముడుచుకునిఅని కూర్చుంది.వి ప్రట్టి అన్నం పెట్టి అడిగింది.

“రెండేకాల భూమి అమ్మేకారుట కదూ!”

“ఎవరు పెప్పారు”

“ఎవరో చెప్పడమేమిటి ఊరంత అనుకుంటూంటే”

“ఈ ఆడమండలకు మరోపనిలేదు.”

“అబద్ధా లాడ్డ మెందుకు?”

“ఎవరు?”

“మీరే... పిల్లలు ఎదుగుతున్నారు. బోలేడు ఖర్చు ముందువుంది. యిలా భూములు అమ్ముకుంటూంటే సంసారం బాగుపడినట్లే”

“చాల్లే సువ్వు నాకేమీ సలహా లేవ్వ నక్కర్లేదు”

“యిలాగే అంటూండండి, చివరికి ఆస్తి అంతా తేగులడాక పిల్లలు ముప్పి ఎత్తుకునే చాకా తెలిసిరాదు”

“చాల్లే! నోరుమయ్యి”

“అపేకాట మనకుంటేదూ,మి కోదండం పెడతాను” రుస రుసలాడింది జానకమ్మ.

సత్యనారాయణ కోపం అగలేదు. కేండి కంచంలోని అన్నం గిరవాటేసి, ఛాక్కున జానకమ్మ దగ్గరమీద కొట్టాడు. జానకమ్మ గుడ్డనీళ్ళు కుక్కుకుంటూ ఏడ్చింది. తేబులో ఉన్న రూపాయిసోటు ఆపేమీద విసిరేసి, రక్షణం పంచి,కోటు తొడుక్కని

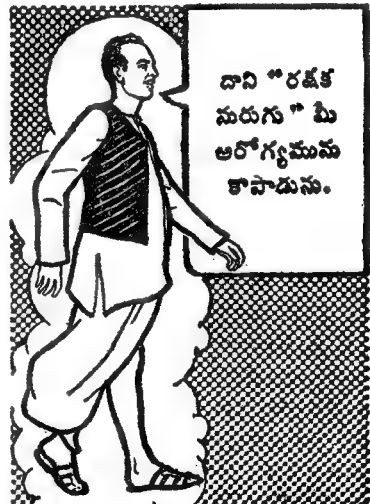
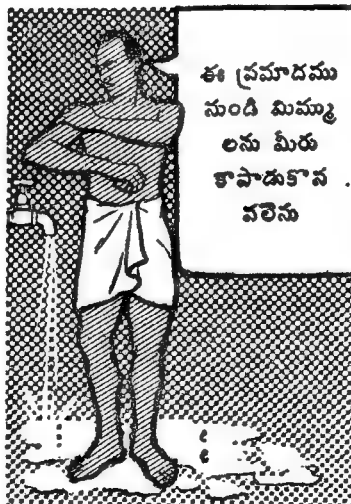
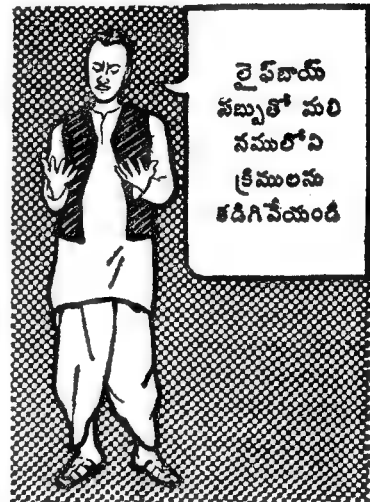
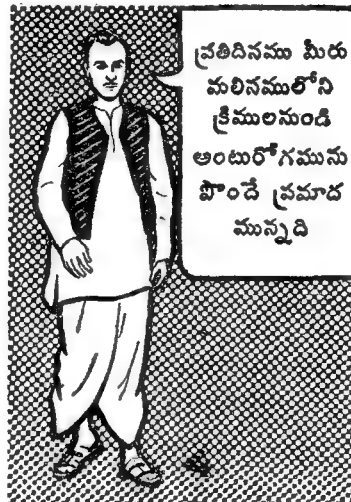
పైకి శీనుకుని, అర్థరాత్రి కోటిఫలి వచ్చేవాడు.

జరిగిన సంగతి కంటి ముందు తిరిగింది. తిప్పేవరిది? సత్యనారాయణ ప్రశ్నించుకుని పక్కాతా పక్కాడు. భూమి అమ్మినమాట వాస్తవమే. ఉబ్బు అరుపుపెట్టి పేకాట ఆడాడు. ప్రతీసారి ఓడిపోయాడు. మూడువేలు బాకీపడ్డాడు. ఒకరోజు పేకాట ఆడుతూంటే స్నేహితులం దరూనానామాటలు అన్నారు. “ఎంతకాలం

యిలా అరుపుమీద పేకాడతావు. అడబ్బు రే పివ్వకపోతే మాట దక్కడ”ని. సత్యనారాయణకు ఉక్రోశం ఉడుకుకూతు తనం వచ్చి, భూమి అమ్మేసి, బాకీలు తీర్చగా, మిగిలిన ఉబ్బు ఆరోజు రాత్రి జానకమ్మపై విసిరేశాడు.

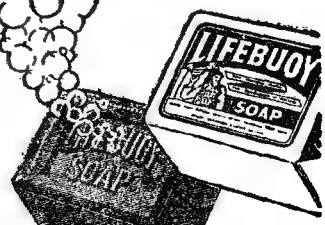
తన భూమి అమ్మిన సంగతి జానకమ్మకు తెలియకూడదనుకున్నాడు. తెలిసినందుకు చాలాకోపం వచ్చింది. ఆమె రెట్టించి

(56 = పేజీ చూడండి)

లైఫ్ బాయ్ సబ్బు

వ్రతిదిన మరినములోని క్రిముల నుండి మిమ్ములను రక్షించును

L-231-50 TL

కన్నకడుపు

వెంకయ్య అసలే జననత్యాలుడిగిన మనిషి. పైగా ప్రాద్దుటనుంచి అల్లుడి గారింటికిపోయి ఆ పట్టణమంతా గాలించటంవల్ల ప్రాణం కడిబట్టిపోయింది. నిప్పులు చెరిగే ఎండలో చేగలేక విసిగి తేసారి ఒక వేపచెట్టు నీడనజేరాడు. తిరగలేక కూర్చున్నాడన్నమాటేగాని వచ్చే పోయేవారందరినీ వదలకుండా 'ఫలానా వారిల్లు తెలుసా' అని పిలిచిగా అడుగుతూనే వున్నాడు. కాకినాడలాంటి పట్టణంలో 'పేటపేరు, పీఠపేరు తెలియకుండా' ఎందర్నూడిగి ఏం ప్రయోజనం? అందులో ఈకా అంటే ఏడు దశాబ్దాలు గడిచిన వెంకయ్య గొడవ వివేచనలేవరు? భార్య వాళ్ళ మేనమామగారింటికి వెళ్ళానని బయలుదేరింది. ఆమె తిరిగిరావటానికి కనీసం మూడురోజులైనా పట్టుకుంది. ఈలోగా తాను ఒక రోజు కూతురు ఇంటికవ్వ వుండి, భార్యకంటే ముందుగానే ఇంటికి తేరుకోవచ్చు గదా అని ఆలోచిస్తున్నాడు. సరిగ్గా అదే సమయానికి చిన్నపిల్ల జట్టాకటి ఆచెట్టు క్రిందకు వచ్చింది. అలవాటు కొద్దీ "రామా రావుగారిల్లు తెలుసా నాయనా" అని అపిల్లల నడిగి చూశాడు.

"చూసాన్నా గా రింటిలో తేరం" అంటూ ఒక కుర్రవాడు చూసుకొచ్చాడు నుంపులో నుంచి కేరీరం గుర్తొడిచింది. కాణంలా. ఆ పిల్లవాడిని చూడగానే వెంకయ్యకళ్ళల్లో ఏదో తగుక్కుమంది. ముఖం విప్పిరింది. గట్టిగా గాలి పీల్చాడు. ఒంటిలో రక్తం వేడెక్కింది. కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి. భాస్కరుని తటాలున చింక నేసుకున్నాడు. ముఖమంతా ముద్దెట్టుకున్నాడు. ఇంకా తనివిదిరక తల నిమరుతూ "ఇంటికి పోదాంపద బాబూ." అంటూ బయలుదేరాడు. తాను కేరింతలు కొడుతూ ఊయల ఊగే రోజుల్లోనూదా రానిమనిషి, తనస్మృతి పతానికి ఎక్కడా అందని వ్యక్తి అంత చూరవలో ఎత్తుకోనే సరికి భాస్కర్ కలవరపడి గింజాకోసాగాడు. వాళ్ళగడపదగ్గరకు రాగానే బలవంతంగా క్రిందికి వారి లోనికి ఉదాయించాడు. వంటింట్లోకెళ్ళి వాళ్ళమ్మతో ఎగరో వచ్చేరిని చెప్పాడు.

"వచ్చినవారిని కూర్చోమనకుండానే ఇలా రావచ్చా" అంది గంజీ వార్డుమూకమల. ఆమెల వెంకయ్యకు మేకలా తగిలింది. భయం మెలికలు తిప్పింది. వరండా దాకా వచ్చిన వెంకయ్య ముందుకడుగేయలేకపోయాడు. "నేనని తెలిస్తే ఈ విధంగా గౌరవిస్తుందా? అసలు గడవైనా తొక్కనిస్తుందా? ఇప్పుడైనా తగిన కాపి చేయించకపూరుకుంటుందా? ఆ నాడు కాళ్ళా వేళ్ళాబడి విడ్డినా కనికరించకుండా నేపెట్టిన ఇడుములన్నీ ఇంతలోనే మర్చిపోకుండా?" అని పరిపరివిధాల ఆలోచిస్తూ కిందుమీ దవుతున్న వెంకయ్య తన్ను తానే నిలదీసి ప్రశ్నించుకుంటున్నాడు. అవును. అది నిజమే. స్వార్థం, ద్వేషం, నిర్ణయ, అనూయ, కులం, మతం, గౌరవం, సాంప్రదాయం, ఆచారం అనే పడిగట్టు

శ్రీ ఈదర సాంబశివరావు

పదాలలో ఊరేగుతున్న సంఘాన్ని ఎదిర్చి నిస్వార్థం, దయ, పరస్పరానురాగం స్వచ్ఛమైన ప్రేమనేవి సంఘర్షణను ఈకాలంలో కమల వనశివహృదయం, ప్రతిఫలాపేక్షలేని పవిత్రప్రేమ, అనూయకత, తల్లితండ్రుల యెడల ఆమెకున్న భక్తిక్రధలు అర్థంజేసుకోనేకత్తిసామర్థ్యం ఎండరికుంటుంది? అందులో అజ్ఞానంతో, అవివేకంగా స్వార్థపరులు కల్పించిన కుటిలనీతులే పరమావధియని భావించి, క్షామించి, పూజాపునస్కారాలతో కాలంగడిచే తనకు అంత తేలిగ్గా అర్థమవుతాయో ఈవిషయాలన్నీ.

భాస్కర్ కొంగుపట్టుకొని అక్కాస్తున్న కమలను కిటికీగుండా చూడేసరికి వెంకయ్యకు హృదయం బరువెక్కి ప్రుంగి పోయాడు. గొంతు తడి ఆరింది. మాటజేర పోయింది. అమ్మా అంటూ చేతులు జాచి ప్రతిమలా నిలబడిపోయాడు. కళ్ళవెంట నీరు కట్టలేగిన విరులా ప్రవహిస్తున్నది. తండ్రి తన ఇంటికవస్తాడని కమల కలలో గూడ అనుకోలేదు. వెంకయ్యనుచూడ

గానే కమలకళ్ళు జీగేలో మన్నాయి. రన్ను తానే నమ్మలేకపోయింది. దుఃఖం పొన్నుకొచ్చింది. 'నాన్నా' అని నెట్టి కేక పెట్టి రిప్యూషపోయి తండ్రిమీద వ్రాలింది. అసలు సంగతేమిటో అర్థంగాని భాస్కర్ విచ్చులంకించుకున్నాడు.

"ఏదవకమ్మా ఏదవకు. ఈకతినుడిచ్చాడయం నేటికీ కరిగింది" అని కూతురు తలనిమిరి కన్నీళ్ళు తుడిచాడు. మనుమణి దగ్గరకు తీసుకొని బుజ్జగించాడు. విపరీతంగా వచ్చిన దగ్గుపార వెంకయ్యను ముంచుమీద కూనేసింది. కొంచెం నేదతీర్చుకున్నతర్వాత స్వృహలోకి వచ్చాడు వెంకయ్య. చిటికెలో వంటజేసి భోజనం వడ్డించింది కమల. భుజిస్తున్నంతసేపు వెంకయ్య ఏదో కొత్తరుచిని, అనిర్వచనీయమైన ఆనందాన్ని అనుభవించాడు. ఎదురుగా కూర్చున్న కమల ఇరుగుపొరుగుల తేనుసమాచారం నేకరిస్తూ, పసివానిలా తినిపిస్తుంటే, వెంకయ్యకు బాందితోనే స్వర్గంపొందినట్టుంది. ముంచుమీద మేనువాలునూ అల్లుడివిషయం అడిగాడు. ఉద్యోగంకోసం తిరుగుతూ ఎవరినో కలుసుకోవాలని వెళ్ళారని, సాయంకాలానికి వస్తారని చెప్పింది కమల.

చెరుగ్గా చూస్తున్న భాస్కర్ ని దగ్గరకు తీసుకొని "నేనాటే కూర్చోలేనమ్మా. సంత త్వరన్నరనుంచి దగ్గు నన్ను పీర్చి పీర్చి తేస్తోంది. మీ అమ్మను జాధామా అంటే దానికి కాళ్ళు చేతులు పడిపోయినాయి. మంచానబడ్డ ఈరోజుల్లో కూనేవతేనీదవరు చెప్పతల్లి? ఏనుయ్యో గొయ్యో చూసుకుందామాఅంటే, కన్నకడుపు ఈఅమాయిత్యానికి అడ్డు తగిలించడమ్మా. నీవు ఇల్లు విడిచిన నాటినుంచి కన్నకూతుర్ని దూరంజేసుకున్నానే అని ఏలా కుమిలికుసారిల్లి, కృంగి కృశించిపోతున్నావో ఆ పరమాత్ముడికే తెలుసు. మీ అమ్మ విషయం వేరే చెప్పనక్కరలేదు. అది ఏదవని రోజంటూలేదు. నిన్ను జాట్టుపట్టుకొని పీఠ కీడ్చి రోజాన, కుల సాంప్రదాయాల సంరక్షణకోసం నేజేసిన పని సమర్థనీయమేనని సంతోషించాను. కాని అదంతా దగామోసం అని ఆనాడు తెలుసుకోలేకపోయాను. ఎందుకులే తల్లి? కడుపు చించుకుంటే కాళ్ళ మీదే పడుతుంది. నిన్ను ఇన్ని కష్టాలకు

“న నిక్కడికి దొంగచాటుగా రావాలి వచ్చిందే అమ్మా!”

గురితేసిన నేను, నా ముఖం ప్రజలకు చూపెట్టలేనమ్మా. ఇదే నాకడపారి కోర్కె. తల్లి. కడపారి మిమ్మల్ని జూచి, మీ కేసు వారై చెవి నేసుకొని నాదారి నే జూచు మౌనదామని” అంటూ భోరు నేడ్చాడు.

కమలకు హృదయం తరుక్కుపోయింది. “కంటికి రెప్పలా కాపాడే నీ కమల వచ్చి పోయిందనుకున్నావా నాన్నా? ఈవృద్ధాప్యంలో నీ వెలా పున్నావో తెలియక నే నెంత పరితపించిపోతున్నాను. నా పంట పండి నీవే వచ్చావు. నా కంటకన్నా ఇంకేం గావాలి. రేపే అమ్మకు కబురంపిస్తాను” అని తండ్రికి కార్తీక నారంభించింది కమల. తండ్రి ఆవలించి చిటికె వేస్తూ కన్ను మూశాడు.

కాని, వెంకయ్య బుర్రలో ఏదో కలుకు

కున్నట్లుంది. కులపెద్దలమాట లెక్క జేయక పాటికులంవాడి కాదని, తక్కువకులంవాడి చేసుకుందని, ఇది వంశ ప్రతిష్ఠకే భంగమని, కులానికే ఆ ప్రతిష్ఠ అని, సర్వానికే మొప్పు మని చెప్పి, వెలివేస్తామని బెదిరించి, కన్న కూతుర్ని ఇంట్లోనుంచి వీధి కీడ్చించిన పెద్దలు, బంధుమిత్రులు ఈనాడేమయ్యారు? ఏడ్వారంనుంచి ఆతను మంచంలోబడి తీసుకుంటూ వుంటే ఒక్క దైనా తిరిగి చూచిన పాపాపరాదే? ఏపాప మెరుగని కమలపైన విముఖత గలిగేవరకు పసిగట్టి పోరాడిన పెద్దలందరూ ఆతనికి. కాలు చేతులుడిగి మంచానటడికే చేయవల్సిన సాయమింతేనా? “నీ కూతురు జేసిన పని పాటికులం వాళ్ళకు తలవంపు గాదా” అని బజార్లో నిలదీసి ఆడిగిన పెద్దలకు, పాటి

కులంలో ఒకడు పిలిస్తే పరికే దిక్కు లేక మంచంలో కుర్చి కుర్చి మురిగి మరణిస్తే తలవంపు కాదా? కుల ప్రతిష్ఠానం తెగించి కన్న కూతుర్ని కిక్కిస్తే ఆ ప్రతిష్ఠ నిలిపేందుకైనా ఈ విన్నవాయునికి సాయ పడే బాధ్యత కులం కుల మని చెట్టు క్రింద గొంతులు చించుకొనే పెద్దలకు లేదా? కులగౌరవం కబుర్లతోనే కాపాడబడుతుందా? ఏళ్ళు జెప్పిన ప్రతిమాటకు చేవొక్క కన్న కూతుర్ని పడేండ్లనాడు నానా దుర్భావలాడి ఇంటి నుండి తరిమివేశాడు. పచ్చని కాపురానికి చిచ్చుపెట్టి ఈనికృష్ట స్థితికి తెచ్చారు ఇరుగుపొరుగులూ, మార్గత్యం, పట్టుదల, (50 వే పేజీ చూడండి)

అనార్యుడు

ఒక్క పిల్లాడైనా పెంచుకోకపోతే ముద్దు

ముచ్చటా తీరేదెలాగంటే అన్నది పార్వతి నెమ్మదిగా, సాంబయ్య భోజనం చేస్తున్న సమయంలో. “అదే నేనూ ఆలోచిస్తున్నాను అన్నాడు సాంబయ్య” కానీ పూరుకున్నది పార్వతి. “మరెవ్వరున్నారని చెబుదూ” అన్నాడు సాంబయ్య భార్యవంక చూస్తూ. “ఆ, మనం పెంచాలేగాని ఎవరూ దొరక్కపోతారా? మీ బాబాయిగారి నాగులున్నాడు మాడండి. వాడికోక కొడుకు. ఎంత ముచ్చటగా ఉన్నాడనుకున్నారు. నేను నిన్ననే ఎందుకో అటు పోయి చూచివచ్చాను” “వాడికి ఒక్క జేగడే, మనకి పెంచుకోడానికి ఉండాలి” అని సందేహం వెల్లిబుచ్చాడు సాంబయ్య. “ఆ, అసలే దరిద్రులు. ఇంకా వాళ్ళకి పిల్లడెందుకులెండి. వినా వాళ్ళకింకా పిల్లలు పుట్టకుండా ఉంటారా? పోనీ అందాకా ఈ పిల్లాడే మనింట్లోనూ, వాళ్ళింట్లోనూ కూడా మనులుతుంటాడని చెబుదాం. అందాకా ఎందుకు. నాగుల్ని. వాడి పెళ్లాన్ని కూడా తీసుకోచ్చి మన యింటికేరుగుంగా ఒక చిన్న పాక వేయించి, అందులో ఉండబుంటే సరి. అన్నీ కలిసాస్తాయి. అటు అది నీకు తోడుగా ఉంటుంది. నాగులు నాకు వ్యవసాయంలో సాయంగా ఉంటాడు. పిల్లాడు మనింట్లోనే వుంటాంటాడు. అందుకే నీ యీ పూటోరేపా యీ విషయంలో నాగుల్ని కదిలించాలనుకుంటున్నాను” అన్నాడు సాంబయ్య భోజనం ముగిస్తూ.

“ఎరే అందుకు నాగు లొప్పకుంటాడా”

“వాడొప్పకోకేం చేస్తాడు. ఒళ్ళరిగేటట్టు పనిచెయ్యడం తప్ప వాడికేం తెలియదు. అందులోనూ నేనెట్లా అంటే ఆటా. ఎట్లాగోట్లా పొట్టపోసుకునేవాళ్ళని తీసుకుపోయి మేపుతా మంటే వాళ్ళకేం దిగులా?”

“సరే, కానివ్వండి”

సాంబయ్యది కొంచెం ఘరానాకుటుంబం. విశ్వతాతల కాలంలో బాగా సంపన్నులని అంటారు. తిండినుంచి పంచుకున్న

దాంట్లో సాంబయ్య తండ్రి కొంచెం కూడా ఖర్చు పెట్టకపోగా యింకా కూడ తెటూడు. నాగులు తండ్రిమాత్రం తన ఆస్తివాకే సంపాదకున్నాడు, తత్పర్యవసానంగా సాంబయ్య ధనికుడు, నాగులునిరుపేద అయ్యారు. నిజానికి యిద్దరూ అన్నదమ్ముల బిడ్డలే. వినా సాంబయ్య ఎన్నడూ నాగుల్ని పలకరించేవాడుకాదు. ఏదో అతనుకాస్త ఉన్నవాడు కదా అని నాగులు అనుకుని ఊరుకున్నాడు.

ఇంత ఆస్తి ఉన్నా సాంబయ్యకు పిల్లలు లేరు. అందుకే ఎవరినైనా పెంచుకోవాలని భార్యభర్తలిద్దరూ ఏకగ్రీవంగా తీర్మానించుకున్నారు. నాగులుకు మాత్రం ఒక మగబిడ్డ.

“నాగుల పిల్ల” అంటే

నిర్దయమనారం నాగుల్ని కలుసుకోవాలనుకున్నాడు సాంబయ్య. కాని రెండు రోజులదాకా ఎక్కడా తట్టవడలేదు నాగులు. మూడోరోజు తన ఒక్క అరకుండ పొలంలోనూ నాగు లొక్కడే పనిచేసుకుంటుండగా చూశాడు సాంబయ్య. సాంబయ్య తన వంక రావడం చూశాడు నాగులు. తన కందుకులే అని ఊరుకున్నాడు.

“ఏరోయ్ నాగులూ! ఎక్కడా అగు పించడంలేదు” అన్నాడు సాంబయ్య.

“అదేమిటి సాంబయ్యన్నా! నేను రోజూ పొలంలోకి వస్తున్నాగా” అన్నాడు నాగులు ఆశ్చర్యాన్ని దిగమింగుతూ.

నిజంగా సాంబయ్య పలకరించినందుకు ఆశ్చర్యమేసింది నాగులికి. “కాని ఎలాగైనా అన్నయ్యోగా! అన్న దమ్ములబిడ్డలు. ఆమాత్రం పలకరించకుండా ఉంటాడంటలెర్తూ. అని సమాధాన పరుచుకున్నాడు. వినా అన్నదమ్ముల బిడ్డలైన తా మిద్దరిలోని నిమ్నాన్న తొలను తల్పుకుని నాగులు తల వంచుకున్నాడు, యజమాని ముందు నొకరులాగా.

“అలా నేలకేసి చూస్తావేరా నావంక చూడు. ఒక్క మాట” అన్నాడు సాంబయ్య. నాగులు ధైర్యం తెచ్చుకొని సాంబయ్య మొఖం వంక చూశాడు. ఆ బాబులుతీరిన

మీసాలోంచి చిరునవ్వులు తొంగిచూడడం గమనించాడు. “ఏమిటి సాంబయ్యన్నా” అని ప్రశ్నించాడు నెమ్మదిగా.

“చూడు నాగులూ మనమిద్దరం అన్నదమ్ముల బిడ్డలం. ఎవరి ఖర్చు లేలా ఉన్నా ఒక గూట్లో వాళ్ళం. అలాంటప్పుడు తిండికి చాలక నవ్వు నానా అగచాట్టు పడతూ పరుల పంచను జేవిరిస్తూ ఉంటే నేను చూడలేకుండా ఉన్నాను. మా యింటి పక్కనే పాక వేయించాను. అందులోనే ఉంటూ మమ్మల్నే కనిపెట్టుకుని ఉండు. పార్వతికూడా అదే చెప్పమంది” అన్నాడు సాంబయ్య ఆప్యాయంగా.

కానీ ప్రమాదంగా ఊరుకున్నాడు నాగులు ఆలోచిస్తూ.

“ఏమంటావ్ నాగులూ. నవ్వుంజేది కూడా నీ సొంత కొంప కాదు. ఎవరినో జేవిరించే బదులు నాదగ్గరే ఉండొచ్చుగా” అన్నాడు రెట్టిస్తూ సాంబయ్య. “కోర మీసాలో ఇంత కాదుణ్ణం ఉందా అని సంకయించాడు నాలుగు. వినా వెంటనే నాగులికి తన కష్టాలన్నీ గుర్తుకు వచ్చాయి. తిండికి చాలదు. పసిబిడ్డను పోషించడం కష్టం. వైగా తనుంజేది యితరుల యింట్లో. ఏనాడు అద్దంతరంగా వాళ్ళు లేచి పొవ్వోంటారో - వైగా తన నాహ్వనిస్తున్నది సొంత పన్ను కాకపోయినా పెదతండ్రి కొడుకు. సరే అని అందామనుకున్నాడు. ఇంతలోనే ఏమిటిరా నీ ఆలోచన అని మరో రెట్టింపు వచ్చింది. ఏమైనా తెట్టు చూపాలనుకున్నాడు నాగులు. “ఆడ జేమంటుందో సాంబయ్యన్నా!” అన్నాడు నెమ్మదిగా.

అది మాత్రం మేమంటుందిరా కిచ్చి సన్నాసీ, సుఖంగా బ్రతకడం దానికి మాత్రం యిష్టం కాదా!

“సరేలే సాంబయ్యన్నా!” అన్నాడు చిట్టచివరికి నాగులు. “సరే అంటే కాదు. ఇవ్వాలే వచ్చి పాక వేసుకో. తాల్దాకు వాసాలు ఆపి తెప్పించి ఉంచాను. మధ్యాహ్నం వస్తావుగా” అన్నాడు సాంబయ్య. జేలిక పడిన మనస్సుతో “సరేలే” అని పొలంలోకి ఒంగాడు నాగులు. కండిలు తేరిన అతని శరీరాన్ని చూస్తే సాంబయ్యకు ధైర్యం కలిగింది. ఏడు తన పక్షన

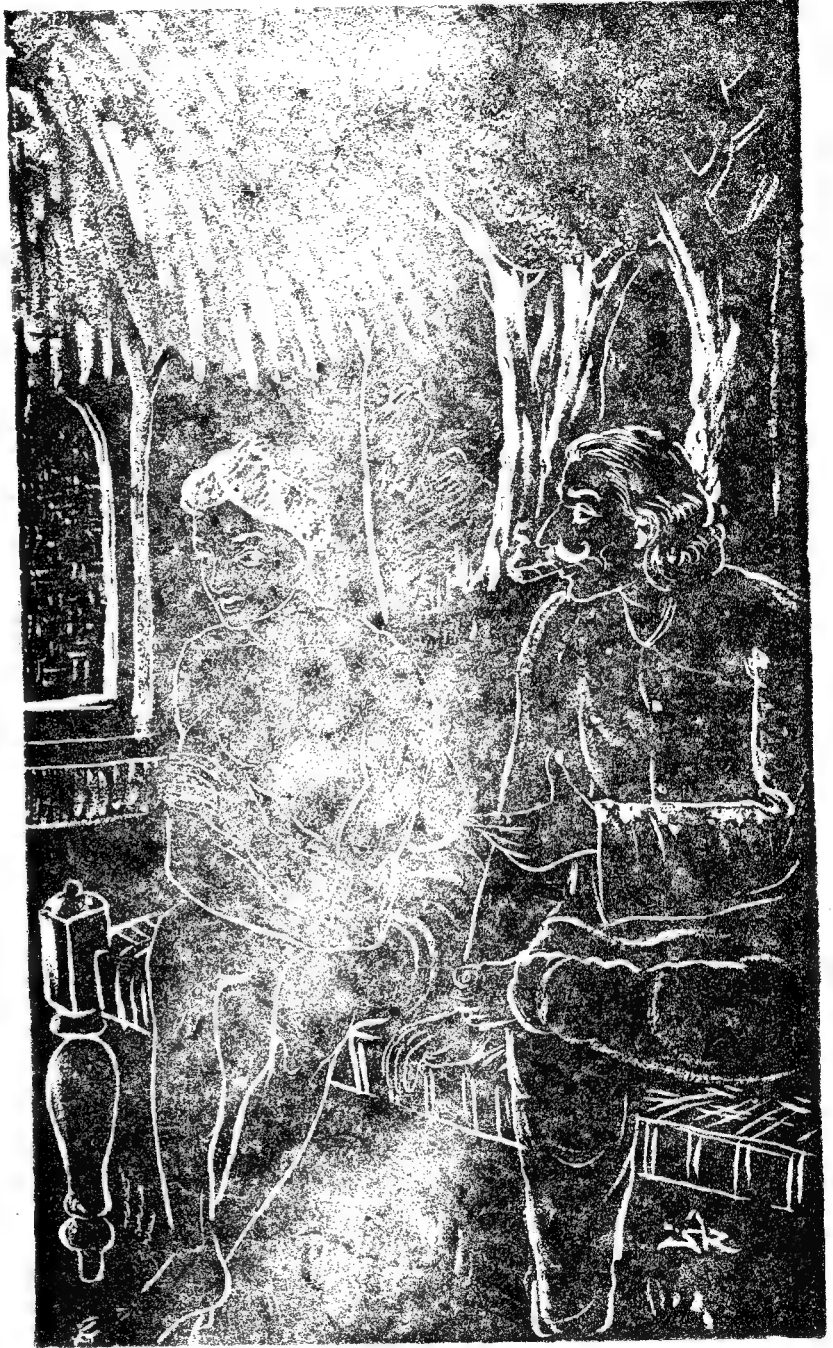
ఉండగా ఊళ్లో ఇక తన నెదిరించేవాళ్లే లేరని. 'వస్తారా' అని చెప్పి ముందుకు సాగాడు సాంబయ్య. స్వాధ్యాయాన్ని బయట పెట్టకుండా నాగుల్ని దీయ చూపిస్తున్నట్లుగా. తనింటికి తెచ్చుకున్న తన తెలివి తేటలికి కులుక్కుంటూ.

కష్టపడి పాక తయారు చేసుకున్నాడు నాగులు సాంబయ్య ఇంటి కెదురుగానే. మంచిరోజున గృహప్రవేశంకూడా చేశాడు భార్య బిడ్డలతో. గృహప్రవేశం రోజున ఊళ్లో నాగురినీ పిలిచి భోజనాలు కూడా పెట్టించారు. అందుకుగాను ఖర్చుం తా సాంబయ్య భరించాడు. భోజనాలకు వచ్చిన పెద్దలు సాంబయ్య సోదర్రు పేనును మెచ్చుకున్నారు. 'సాంబయ్య యితరుమంచి వాడినుకోలేదురా' అన్నాడు ఒక ఆసామీ ప్రక్కవాని పెద్దవా. 'మన కందుకులే' అన్నట్లుగా ఊరుకున్నాడు రెండోతయన.

నాగులు పరిస్థితికూడా యిప్పుడు బాగానే ఉంది. తిండికి, ఉంటానికి లోటు లేకుండా పోయింది. బిడ్డని నురించి ఆసలు బెంగేలేదు. ఇద్దరిళ్ళలోనూ మురిపెం గా పెరుగుతున్నాడు. అటు పార్వతి ముద్దూ మురిపెంకూడా తీరాయి. సాంబయ్య బాధ కూడా తొలగిపోయింది. ఎలాగైనా కష్ట పడి నేవచేసి అన్నపట్ల తన ఋణం తీర్చు కోవాలనుకున్నాడు నాగులు. పెళ్ళాంతో కూడా అదేమాట చెప్పాడు. 'మావదిన నిజంగా పార్వతే' అని పొగిడాడు. 'అన్నయ్యకూడా నిజంగా దయాసముద్రుడ'ని పొంగిపోయాడు. పొలం భారమంతా చాడిమీద పడేస్తే తన కష్టం తీరుకుందికా అనుకున్నాడు సాంబయ్య. నాగులు నవ్వున బంటులా కనిపించాడు సాంబయ్యకి.

"ఒరేయ్ నాగులూ" అని పిలిచాడు సాంబయ్య భోజనంచేసిన తర్వాత ఆరు బయట మంచమీద కూర్చుని ఓనాటి రాత్రి. నాగులు నెమ్మదిగా దగ్గరికివచ్చి నిలబడ్డాడు. "కూర్చోరా" అన్నాడు సాంబయ్య. కొంచెం సంతోషించినా నాగులు మొత్తంమీద కూర్చోబడ్డాడు సాంబయ్యకు కొంచెం దూరంగా. సాంబయ్య అప్పుడే చుట్టిన చుట్టమొన తుంపేస్తూ "నాగులూ చాలా రోజుల్నుంచి ఒక మాట చెబుదామనుకుంటున్నాను" అన్నాడు. "చెప్పు సాంబయ్యనా" అన్నాడు నాగులు. "చెద్ది పాటేరును పని లోంచి తీసేశాను. చాడికి కళ్ళు నెత్తిమీది కొచ్చాయి. చెప్పినమాట వినిపించలేదు." అన్నాడు సాంబయ్య. 'ఛేను' అన్నాడు నాగులు ముక్తసరిగా.

"ఎలాగో నువ్వున్నావుగా అని మనో

ను పొలంచుట్టూతిరగలేను. నా పొలం అంతా నువ్వే చూస్తుంటుంది. అగ్రహారప్పాలం నువ్వే పండించుకో. అందులో నాకేమీ యివ్వద్దులే.

పాలేరును పెట్టలేదు. చూడు నాగులూ. నేనిక పొలం చుట్టూతిరగలేదు. నా పొల మంతా నువ్వే చూస్తుంటుంది. అందుకు అగ్ర హారప్పాలం నువ్వే పండించుకో. అందులో నాకేమీ యివ్వద్దులే" అన్నాడు సాంబయ్య

చుట్టవెలిగించి. తనే చెప్పాలనుకుంటున్న విషయాన్ని సాంబయ్య తనకే చెప్పేసరికి నాగులికి అపరిమితమైన సంతోషం కలిగింది.

"ఆ మాట నువ్వు చెప్పాలా సాంబ

అవతరణ:

శ్రీ గూడూరి నాథాయనమూర్తి, మామిడిపాడు.

అన్యాయం

య్యన్నా! నువ్వు చేసిన సాయానికి నేను నీకేమైనా చేసి పెట్టగలను" అన్నాడు నాగులు. సాంబయ్య కూడా సంతోషాన్ని తెలుపుచు ముసిముసి నవ్వుల్లో నాగులు నెమ్మదిగా ఇంట్లోకి చేరాడు అన్నదగ్గర నెలపుపుచ్చుకని.

నాగులు ఇంట్లో ప్రవేశించేసరికి పెళ్లాం కుక్కిమంచమీద పడుకుని ఏడుస్తోంది. నాగుల కేమీ తోచలేదు. ఎందుకలా ఏడుస్తోందో అర్థం కాలేదు. సంతోషకరమైన వార్తని పెళ్ళానికి చెప్పాలని ఉబలాటపడ్డాడు నాగులు. కాని ఏమని పలకరించాలి? ఎందుకో ఏడుస్తున్నట్టుంది.

"ఎందుకే ఏడుస్తున్నావ్" అన్నాడు మనస్సు చిక్కబట్టుకుని నాగులు. జవాబు కాలేదు. దగ్గరగా వెళ్ళి "ఎందుకూ ఏడుస్తున్నావ్ లక్ష్మీ" అన్నాడు నాగులు. నెమ్మదిగా రేచింది లక్ష్మీ.

"ఏమీ లేదండీ. మనబ్బాయిని మనక్కామండా చేస్తున్నారు వాస్కా అన్నది ఎవరు? అన్నాడు నాగులు. "ఇంకెవరున్నారు మీ అన్న, వదినగారు." అన్నది లక్ష్మీ. "ఓరి పిచ్చిదానా! అందుకేనా! పిల్లల్ని చూస్తే ఎవరికైనా ముద్ద" అన్నాడు నాగులు. కాని లక్ష్మీ సంతృప్తి పడలేదు.

"ఎప్పుడూ నాదగ్గరికి రాని వ్యవధం లేదు. ఎల్లప్పుడూ తనే ఎత్తుకు తిరుగుతుంది. నన్నేమో పరాయిదానిలా చూస్తుంది. ప్రాద్దున్న లేచి ఎక్కడెక్కడో తిరిగొచ్చే మీకేం తెలుస్తుంది" అన్నది లక్ష్మీ.

"ఆ నాకేం చేస్తే మాత్రం వాడు మనవాడు కాకుండా పోతాడా"

"మీకేం తెలుస్తుంది నా బాధ" అన్నది లక్ష్మీ మూలుగుతూ.

"నాగులు భోంచేయ్యడానికి కాళ్ళు కడుక్కోడానికి దొడ్లోకి వెళ్ళిపోయాడు. ఇంతలోకే "ఓక్క మాటండీ" అన్నది లక్ష్మీ. మల్లీలక్ష్మీవైపుకుతిరిగాడు నాగులు. "ప్రాద్దున్న మీ వదినగారింటికి ఎవరో చూడటానికి వచ్చారు. వాళ్ళతో మా అబ్బాయి. మేం వెంచుకుంటున్నాం అని చెబుతోంది. నేను చాటుగా విన్నాను." అన్నది లక్ష్మీ కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకుంటూ. నాగులొక్కడా బాధ కలిగింది. కాని అన్న తనకు చేసిన మేలు గుర్తు వచ్చేసరికి ఏదో ఊరికే అంటుంది తే అనుకున్నాడు.

పోనీలేలే. మనమీద స్వతంత్రంకొద్దీ అలా అని ఉంటుంది కాని మరేమీ కాదు.

ఇంతలోకే ఏంముంచుకుపోలేదు" అన్నాడు నాగులు నెమ్మదిగా.

"ఎంత లేకపోయినా మాత్రం బిడ్డకీ కూడు పెట్టుకోలేమా అండి" అన్నది ఏడుస్తూ నేలక్కి. నాగులు ఇక లాభం లేదనుకుని దొడ్లోకి వెళ్ళిపోయాడు. నిద్రపోతున్న బిడ్డవంక నెట్టిగా చూచి కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకుంటూ అన్నం వడ్డించడానికి వంటగదిలోకి వెళ్ళింది లక్ష్మీ. ఇక ఆ సంతోషకరమైన వార్తని ఇప్పుడు చెప్పినా లాభం లేదనుకున్నాడు నాగులు.

రోజులు గడిచిపోతున్నాయి. అన్న వ్యవసాయమంతా నాగులు తనే చూడసాగాడు. అంతా తనదే అన్నట్టుగా కృషి చేశాడు. రాత్రింబవళ్ళు పనిచేశాడు. పొలాలనన్నిటిని తన చెక్కనీ, తనకన్నయ్యచిన చెక్కనీకూడా చూసుకుంటూ వచ్చాడు. నాగులు బాగాపనిచేసినందువల్ల నైతేనేం, లేక కాలంతిరున ఐతేనేం పంటలు బాగాపండాయి. గైరుతుకు వీళ్ళ చేలుచూస్తే కన్నులపండువుగా ఉన్నాయి. నాగులు మంచిగోజు చూచి చేలన్నీ కోయించి కుప్ప చేయించాడు కుప్పల్ని చూచి పొంగిపోయాడు నాగులు. తన కష్టాలకు ఇవి చిహ్నాలు. అన్నతనకిచ్చిన చెమటో కుప్పదగ్గరికి వెళ్ళాడు అది సంవత్సరం పొడుగునా తన కష్టానికి ఫలితం. ఆనందంతో నవ్వుకున్నాడు లోలోపల.

దాదాపు సంవత్సరంలోగా చాలా విషయాలు జరిగిపోయినాయి. పార్వతి గర్భవతి ఐంది. నెలరోజులక్రితమే మగపిల్లడు పుట్టాడు. ఇప్పుడు పార్వతీ సాంబయ్యల ఆనందానికి మేర లేదు. కాని నాగులు కొడుకుమీద పార్వతికి యిష్టం పోయింది. వాడిబలమైన కరీరాన్ని చూస్తే పార్వతికి ఈర్ష్య కలిగింది. వాడి రూపురేఖల్ని, ఆట పాటల్ని చూసి పార్వతి అనూయతో సహించలేకపోయింది.

ఓరోజున సాంబయ్య భోజనంచేస్తుండగా "చూడండి, ఇంకా మనకి ఆ తగలాటం ఎందుకు. ప్రతిదానికి నేనేనంటూ ఆ నాగులు పెళ్లాం చేతికి అడ్డొస్తోంది. తానే యింటికి యజమానురాలన్నట్టుగా ప్రవర్తిస్తోంది. మీకేం తెలుస్తుంది. ప్రాద్దున్నే పోయి బజారుల్లో తిరిగివస్తారు సాయం కాలానికి" అన్నది పార్వతి. అభిమానంతో కొంత తలపటాయించినా ఏమీ మాట్లాడలేకపోయాడు సాంబయ్య. పార్వతి మల్లీ

రెట్టించింది. "నలకలాంగా మనకి పిల్లవాడు న్నాడు. ఇంకా దిక్కిబొమ్మలాగా ఆకురవ్వవలసివస్తుంది. నైగా వాళ్ళకోసం ఎంత ఖర్చు. ఆ పొలంలో పంటంతా తీసుకోమన్నారటగా. అది మీ సంతమా ఏమిటి? అది మానాన్న పెళ్ళికి కట్టుంగా యిచ్చింది. నాది" అన్నది పార్వతి.

"పిచ్చిదానా! అందుకే దాంట్లో పంట తీసుకున్నాను. చూడు ఏం జరుగుతుందో" అన్నాడు సాంబయ్య.

సాయంకాలం నాగులు కుప్పనుర్చి వచ్చి బస్తాల కెక్కించాడు. భర్త కష్ట ఫలాన్ని చూడడానికి లక్ష్మీకూడా బిడ్డతో సహా వచ్చింది కళ్ళకలాతే మొగంతో. బస్తాలను బళ్ళకెక్కించే సమయంలో సాంబయ్య తేరగాళ్ళతో కచ్చాడు. "నాగులూ, ఈవడ్డు అమ్మేకాను. ఈ తేరగాళ్ళ స్వాధీనం చేసేయ్యి" అన్నాడు సాంబయ్య. నాగులు తల తిరిగిపోయింది. "ఈ పంట నాకిస్తానన్నారగా" అన్నాడు నాగులు.

"ఓరి పిడుగా! అబద్ధాలాడి కాకేద్దా మనుకున్నావా? సంవత్సరం పొడుగునా తేరగా తిన్నదికాక. ఇది నా చెక్కగాడు. పార్వతిది. దాని చెక్కలోపంట తీసుకోమంటానా, ఎంత మతిమరచైతేమాత్రం" అన్నాడు సాంబయ్య.

నేలకూలిపోయాడు నాగులు ఆహుటతో. లక్ష్మీ బిడ్డతో సహా విలవిల ఏడుస్తూ భర్త దగ్గర కూర్చుంది. వడ్డని తేరగాళ్ళు బళ్ళ కెక్కించి తీసుకుపోవోతున్నారు. "నా రెక్కల కష్టాన్ని, రక్తపు ఫలాన్ని లాభం అున్నాడు" అన్నాడు దీనంగా నాగులు. ఆ మాట వినిపించుకోకుండానే సాంబయ్య రెండడుగులు ముందుకేశాడు, ఇంటికి పోదామనే ఉద్దేశంతో. ఇంతలోనే రోజుకుంటూ పరుగెత్తుకొచ్చిన చిన్నపాలేరు, "సాంబయ్య వారా! అబ్బాయి కచ్చిపోయారు జ్వరంతో అన్నాడుదిగాలుగా. సాంబయ్య కూలిపోయాడక్కడే. ★

నవ్వునసక తైలం

అంగనరములు బలహీనతచెంది చిన్నరైత తిరిగి యధాప్రకారమై పూర్తి సౌఖ్యమనుభవించుటకు 48 ఏండ్లు ప్రఖ్యాతి చెందిన గ్యూరంటే మందు. 1 సీసా రూ 10/- లు. వి. పి. రూ 1-4-0

కొవలసినవారు రూ 1/4 ముందుగా పంపేడి. డా॥ రత్నం నన్ను మెడికల్ హాల్, మలకపేటబ్లింగ్స్, హైదరాబాద్-5 క్షా

అన్నయ్యమనవాడే

‘అన్నయ్య మనవాడే కాని, వదన మన వదన ఎలాగోతుందిరా— అన్నాడు నాన్న.

‘ఏమయినా అన్నయ్య మంచివాడు నాన్నా! వదె నెలాంటిదైతే మనకెందుకు? అయినా అన్నయ్యను చూసి చాలా కాల మైంది.’

‘ఏమో నీయిద్దం, వెళ్ళినా వెంటనే తిరిగి వచ్చేయి!—అంటూ నాన్నగారు బయటకు వెళ్ళిపోయారు.

కాలేజీ మూకారు. ఇంటివద్ద ఏం తోచటంలేదు. పోనీ అన్నయ్యను చూసి చాలా కాలమైంది, ఒక్కసారి వెళ్ళి చూసినదా మనుకున్నాను, ఏమంటారో అని నాన్న గారి నడిగాను.

నాన్న ఒక పెద్దగాధ చెప్పకొచ్చారు. ‘వెళ్ళినా నీ గౌరవం నీకు దక్కదు’ న్నారు. ‘వెళ్ళకపోవడమే మంచిద’న్నాడు. చిన్న

ప్పటినుంచి అన్నయ్య నన్ను ఎంతో ప్రేమతో ఆదరించేవాడు. నా చదువు విషయంలో అన్నయ్య ఎంతో శ్రద్ధ చూపేవాడు. అయినా అన్నయ్య దగ్గరకు వెళ్ళడం గౌరవంకోసం కాదు, అన్నయ్యను మాడాలనే. నాన్న చెప్పినట్లు

శ్రీ కేతినిడి నరసింహారావు

‘అన్నయ్య మనల్ని పూర్తిగా మర్చిపోయా’ డంటే నాకు నమ్మకం కలగడంలేదు. తనని పెంచి పెద్దవాణ్ణి చేసి, చదువు సంస్థలు చెప్పించి, ఈనాడు తాను ఉద్యోగం చేసి నాలుగు రాళ్లు సంపాదించా చూయిగా సంసారంచేసుకోవడానికి కొరకులైన నాన్న

గార్ని అన్నయ్య అంత తేలికగా మరిచిపో తాడంటే, అంత చిన్నమాపు చూస్తా డంటే నేను నమ్మలేకపోయాను. అన్నయ్య అంత కృతఘ్నుడా?... అంత వివేక రహితుడా?...

అయినా అన్నయ్య ప్రవర్తన నాకు చిన్నప్పటినుంచీ బాగా తెలుసు, నాన్న గారంటే అన్నయ్య జడుస్తూనేవుంటాడు. నాకు జ్ఞాపకం వున్నంత వరకూ నాన్న గార్ని అన్నయ్య ఎప్పుడూ ఎదిరించలేదు కూడా. వదెనంత అయిదుంగా చెబితే మాత్రం అన్నయ్య అంత తేలివిత్తుకువగా ప్రవర్తించాడా?

అన్నయ్యకు ఉద్యోగమై కాకినాడ వెళ్ళినతరువాత ఇంతవరకూ అన్నయ్యను చూడమే వడలేదు. ఆ మరునాడే కాకి నాడ బయలుదేరాను.

అర్రోజు బ్రాహ్మణ్ణి కాకినాడ చేరే బప్పటికి, 10 గంటల బయింది. అడ్రసు ప్రకారం అన్నయ్యగారింటి కెళ్ళాను. వే వెళ్ళేటప్పటికి అన్నయ్య ఆఫీసుకి వెళ్ళి పోయినట్లున్నాడు. ‘హేండ్ చేక్’ ప్రధానమైనాడపెట్టి పడకకుర్చీలో కూల బడ్డాను. వదెన వచ్చి ఒకసారి నన్ను చూసి లోనకు వెళ్ళి పోయింది. కాస్తేపటికి చంటిడి చెంబుతో నీళ్ళు తెచ్చి ‘కాళ్ళు కడుక్కోనాన్నా!’—అంది.

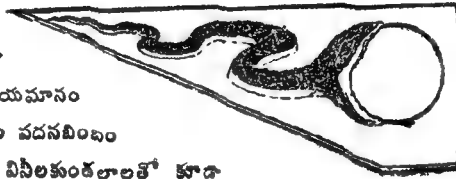
కాళ్ళుకడుక్కుని, మంచినీళ్ళుత్రాగి కుర్చీలో కూర్చున్నాను.

అరగంట, గంట గడచింది, లోనకు వెళ్ళిన వదెన తిరిగిరాలేదు. కడుపులో కాలిబాటోంది, కాఫీ నీళ్ళయినా పొయ్యి లేదు. మంచి, చెడ్డా అడగడం లేదు; పోనీ చివరకు పలుకరించనైనా పలుకరించ లేదు. గడియారంవైపు చూశాను. 11 గంటలయింది. చంటిదాన్నడిగాను. ‘నాన్న ఎప్పుడొస్తారమ్మా?’ అని. ‘ఒంటిగంట కొస్తారు’అంది మెల్లగా.

అన్నయ్య వచ్చేంత వరకూ అలా కుర్చీలో కూర్చోవలసిందేనా? అయినా వదెనకు నేనంటే అంతకోపం ఎందుకు? ఆమెకు నేనేం అపచారం చేశాను? నాతో ఎందుకు మాట్లాడకూడదు?

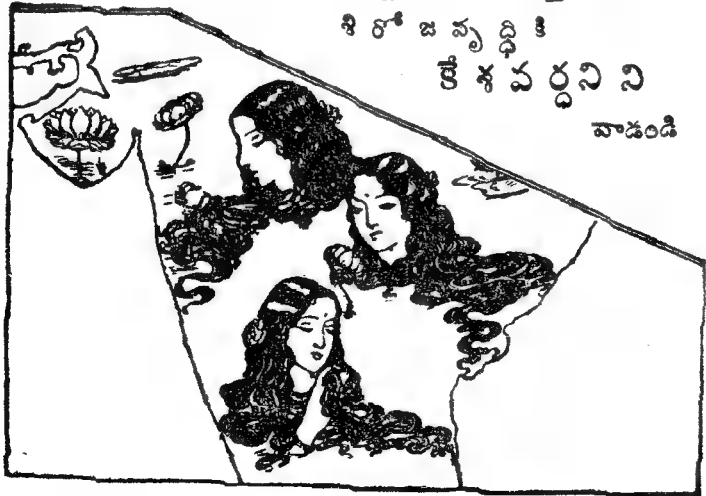
కోపం దుఃఖం రెండూ ఒకదానివంటి మరొకటి ముందుకు తోసుకొస్తున్నాయి కండ్లమ్మల నీరు కాలేవర్యంతం వచ్చింది

వర్షగస్తప్రవా, కాకపోయినా
చంద్రవందం ఎల్లప్పుడు కోరాయమానం
గానే వుంటుంది, కాని, వనితల వదనవందం
మాత్రం కృష్ణ వర్షాలవంటి వినిలకుండాలోతో కూడా

కూడుకున్నప్పుడే కోరిస్తుంది.

శిరోజవృద్ధికి
రోజువర్ధినిని
వాడంది

కేళవర్ధిని ■ 14: పాంథా ఆ. 14 అందరు దీలర్లవద్ద లభిస్తాయి.
లేక సౌకంధియా కెమికల్స్, బ్రాంకట్ రోడ్, కోయంబత్తూరుకు వ్రాయండి.

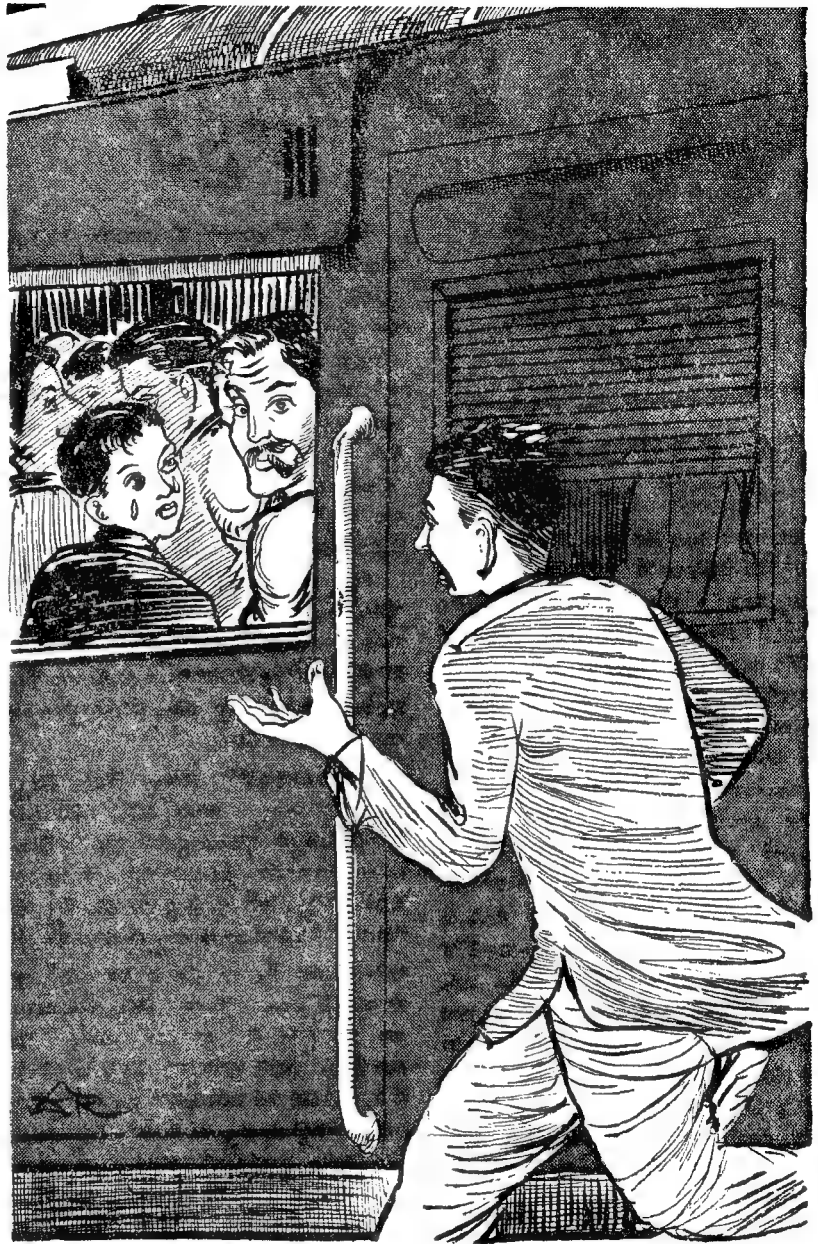
నాన్న చెప్పినట్లు చేశాను. కానీ ఆయన మాట వినిపించుకోకుండా వచ్చాను. నాన్న చెప్పిన కథంతా తిరిగి నా చెవుల్లో గింగురు మంటుంది.

“చిన్నప్పటినుంచి ఎంతో ప్రేమతో పెంచాను. పెద్దవాణ్ణి చేశాను. ఒకవైపు బరువుగా సంసారమోస్తూ, మరోవైపు కష్టపడి చదివించాను. వివాహం చేశాను. తిరిగితిరిగి పట్టరాని నాశనం కావడానికి ఉద్యోగం వేయించాను. ముందువచ్చిన చెవులకంటే వెనుకవచ్చిన కొమ్మలువాడి అన్నట్లు—ఇంత చేసిన నన్ను, పోనీ నన్ను తిండిగానైనా గుర్తించలేదు. తండ్రి కివ్వ వలసిన గౌరవంకూడా ఇవ్వలేదు. భార్య మాటలకు లోనై ఆత్మస్థానం త్యాగి చంపుకుని అసభ్యంగా ప్రవర్తించాడు. అమెకు నేనేం అపచారం చేశానో, ఏమో నామీద అమె కంటో కోపం. అమె వాడి కేం చెప్పి నూరి పెట్టిందో, వాడు నన్ను చూస్తే చిరచిరలాడతాడు. ఉద్యోగంలో చేరి సంవత్సరమైంది. ఒక్క కానీకూడా యింటికి పంపలేదు. పంపించకపోతేమానె, ప్రతీ నెలా ఉత్తరమీద ఉత్తరం “నాన్నా! డబ్బుకు చాలా బాధపడుతున్నాను. వచ్చే నెల జీతం పదిహేనురూపాయలకే సరిపోవడం లేదు. వెంటనే డబ్బు ఏమైనా పంపించండి—” ఇదీ వాడు వ్రాసే ఉత్తరాలలోని సారాంశం.

“ఎన్నో బాధలకోర్పి కష్టపడి చదివించాను. పెట్టిచేసి ఉద్యోగం వేయించాను. రెక్కలు రావంతవరకే డొక్కలు నింప గలం కానీ, ఉద్యోగంచేస్తూ, భార్యతో కాపురం చేస్తున్నప్పుడుకూడా ఎంతకాల మని డబ్బు పంపించగలం? అయినా మనం ఏమంత భూమి, పుట్రా వున్నవాళ్ళం? రెక్కలమీద బ్రతికేవాళ్ళం, అబ్బాయి! దుబారా ఖర్చులు తగ్గించు. సినిమాలకు, డిన్నర్లకూ పెట్టే డబ్బు క్లుప్తంగా సంసారానికి సరిపెట్టుకో. సుఖంగా జీవయాత్ర సాగించగలుగుతావ్. ఇవినీ మేలు కోరి చెప్పే మాటలు కాని నాకోసమేం కాదు. ఇవాలే వుండి రేపు పోయేవాళ్ళం మేం. గ్రహించుకో—అంటూ జవాబు వ్రాశాను. ఇంక ఉత్తరాలు వ్రాయటం మానుకున్నాడు.

కన్నకడుపు కాబట్టి కనికరం కలిగింది. కొడుకు పరాయిచోట బాధపడుతున్నాడంటే చూడకుండా వుండలేకపోయాను. పోనీ నాలుగు మందలించివద్దామని నాలుగు రాళ్ళు వేసుకుని బయలుదేరాను.

‘నే యింటికి వెళ్లేటప్పుటికి మీ అన్నయ్య యింకా ఆఫీసునుంచి రాలేదు.

“అరేయ్! గోపీ! దిగరా...”

మీ వదన నన్ను బయట చూసి లోనకు వెళ్ళిపోయింది. తిరిగి బయటకు రాలేదు. ఎంపనిపడి పోయాను. చివరకు దాహం తీసుకుంటూ అనికూడా అడగలేదు. అసలు నేవచ్చేనన్న సంగతే మర్చిపోయినట్లుంది. పోనీ నన్ను చూవగాను, ప్రాజ్ఞాకు, అనే భావం వచ్చి, యింటికి వచ్చిన అతిథిగా కూడా సత్కరించలేదు. చదువుకున్న స్థితి, మంచిచెడ్డలు తెలుసుకుని మర్యాదతో మనసుకుంటుందని, ఏరి, కోరి, తెచ్చి వివాహం

చేశాను. కానీ యింత అన్యాయంగా ప్రవర్తిస్తూ దమకోలేదు. అడిగిన వెంటనే డబ్బు పంపించలేదని, కోపం అనుకుంటాను! భర్త దుబారాఖర్చు పెడితే మందలించి ఖర్చు తగ్గించే బాధ్యత ఇల్లాలిపైనుంటుంది. కానీ భర్తతోపాటు అమె దుబారాగా ఖర్చు పెడుతూంటే సంసారాలాసతాయాకి మానుగారు ఎంత కాలమని చంపుకుంటారు?

(53 వ పేజీ చూడండి)

విజ్ఞానవిధులు

"డాక్టర్"

134. నక్షత్రాల వర్తమానం తెలిసికో గలమా?

అహో విద్యా రదియల తరువాత ఏనాడైనా చీకటివడగానే ఆకాశంవైపుమాస్తే మిన్నమిన్న మంటూ నక్షత్రాలు తిండోప తిండాలుగా కనిపిస్తాయి. అప్పటికింకా చంద్రోదయంగాదు. చీకట్లు బాగా అలముకొని ఉంటాయి. అంధకార గర్భంలో నుండి చిన్నతారకలు సైతం తొంగిచూస్తాయి.

కలుగుచుక్కలవలె కనిపించే నక్షత్రాల విషయం, కొంతవరకు, పాఠకులు ముందటి సంచికలలో తెలిసికొన్నారు. అతన్ని ముందుకున్న వాయుగోళాలు. అంతరేఖ నక్షత్రం నిడివి కొన్నిచుక్కల మైక్రింటుంది. నూర్చుడొక విధమైన నక్షత్రమే. కాని, ఇతర నక్షత్రాలతో పోల్చినప్పుడు, నూర్చుడు మన కెంతోదగ్గరగా నుండటాన్ని, చుక్కలవలె కాక, చింబంవలె నూర్చుగోళం కనిపిస్తోంది. అర్ధాగ్ని నక్షత్రమున్నంత దూరంగా మన నూర్చుడుంటే, చిన్ననక్షత్రంవలె మిన్నమిన్నమంటాడు. ఇప్పుడు భూమిలో తీవ్రం లేకపోయేదేమా!

నక్షత్రాలన్నీ మనకు కొట్టకొంది మైక్రి మూరంగా నుండుటచేత, నక్షత్రకాంతి మన భూలోకాన్ని చేరుకోదానికి కొంత కాలం తీసికొంటుంది. మన మోటార్లలాగ, విమానాల్లాగ కాంతికుడా ఆకాశంలో ప్రయాణంచేస్తుంది. కాని విమానవేగానికి కాంతివేగానికి ఎంతో వ్యత్యాసముంది. గంటకు నాలుగైదు వందల మైళ్ళ వేగంతో విమానం పోతే, సెకండుకి 186000 మైళ్ళ వేగంతో కాంతి గమిస్తుంది. అంతవేగంతో పరుగెత్తుతున్నప్పటికీ, కొన్ని నక్షత్రాలకాంతి చేరుకొని సంతత్యరాలు ప్రయాణంచేస్తే కాని భూమిని చేరుకోలేదు.

నక్షత్రలోకంలో మూలమ 'కాంతి సంతత్యరం' అను యానిట్లో కొలుస్తారు. సెకండుకి 186000 మైళ్ళ వేగంతో ఒక సంతత్యరంలో కాంతి ప్రయాణించు దూరమిది. దాని చిలక రహితమిది చుక్కల కొట్టమైళ్ళు; అంతదూరాన్ని ఒక కాంతి సంతత్యరమన్నాడు. ఆ లెక్కని, మన కలి దగ్గరగా నున్న నక్షత్రదూరం 42 కాంతి సంతత్యరాలు; అదిదూరంగానున్న ఆండ్రోమెడ నక్షత్రం దూరం 8,00,000 కాంతి సంతత్యరాలు.

నక్షత్రాలంతదూరంగానుంటే మన కేమి, అంటారమా? ఏదైనా నక్షత్రం ఈతూడాన్ని ఎలా ఉన్నదంటే తెలిసికోనే అవకాశంలేకపోతూంది. అంటే, ఇంతింత దూరాలవల్ల నక్షత్రాలవర్తమానం మనం తెలిసికోలేము.

విజయనగరంలో నున్న నేమి దెన్న పట్నంలోనున్న నామిత్తుని కిరీరస్థితి చూచి రమ్మని రామస్వామిని పంపించెను. బుధవారంనాడు మైలులోడిగి నేరుగా ఇంటికివచ్చి, రామస్వామి నన్ను "అయన నింపాడిగా ఉన్నాడు బాబయ్యా" అని. అయితే, ఆ ముందులో నా సాయంకాలం, మైలు ఎక్కకముందు, నామిత్తుని రామస్వామి చూచేను. అతని భోగ్లూ ఒకరోజుక్రిందటిది. కడదిన 24 గంటలలో మిత్తుని కిరీరస్థితియం డెట్టి మార్పు కలిగిందో దెప్పలేము. 500 మైళ్ళ దూరంలో నున్న మద్రాసు నుండి వచ్చినవార్త 24 గంటల క్రిందటిది. ఇప్పటి - ఈక్షణం - పరిస్థితి తెలిసికోనే అవకాశంలేదు; ఏమంటే, వార్తావహుడు ప్రయాణంచేస్తే కాలం కనీసం ఒకరోజు. ఎప్పుడు నేనా విధంగా వార్త తెప్పించుకొన్నా, అది 24 గంటల క్రిందటిదే అవుతుంది.

ఈ వ్యవధిని తగ్గించుకొనే మార్గాలున్నాయి. విమానం ద్వారా వార్తను తెప్పించుకొంటే 5 గంటలక్రిందటి పరిస్థితి తెలిసికోగలను. టెలిఫోనును ఉపయోగిస్తే ఏక్షణం పరిస్థితిని అక్షణాక్షేపే తెలిసికోగలను. కాని, ఈ సౌకర్యం నక్షత్రలోకాలలో లేదు. కాంతికంటే త్వరగా వరుగత్తు వార్తావహులు లేరు.

ఇప్పుడు జ్యోతిషనక్షత్రాన్ని చూచి 'ఎంత అందంగా మెరున్నాంది' అనుకొన్నామంటే, ఆ తరుపు వెనుకట ఈతూడానిది కావు, 170 ఏండ్లక్రిందటిది. ఇప్పుడు మనకంటూ పడిన కాంతి జ్యోతిషనక్షత్రం నుండి 170 ఏండ్ల పూర్వం బయటదేరి, పడికొట్టమైళ్ళ కూనాకాశంలో ఎడతెరిపిలేకుండా 170 ఏండ్లు ఆ మహా వేగంతో పరుగెత్తింది. అందుచేత, ఇప్పుడు మనం చూస్తూన్న జ్యోతిషనక్షత్ర రూపం 170 ఏండ్లక్రిందటిది; అంటే 1788 వ సంతత్యరంలో జ్యోతిషనక్షత్రం ఇప్పుడు కనిపిస్తూన్నట్లుండేది. ఈలోపున దాని కే ప్రమాదం జరిగియున్నప్పటికీ మనకు తెలియదు. కొన్ని నక్షత్రాలకు ముందేపోయి విచ్చిన్నమయే నుగముంది. ఆ విధంగా జ్యోతిషనక్షత్రం ఏనాడైనా మండి విచ్చిన్నమై పోతే, నాటికి 170 ఏండ్ల తరువాత కాని మనకా విషయం తెలియదు; 170 ఏండ్ల వరకు జ్యోతిష యధాస్థానంలో మనకు కనిపిస్తూనే ఉంటుంది.

ఏనక్షత్రమైనా ఇదేవరుస. ఇప్పుడు ధ్రువనక్షత్రంయొక్క ఫోటో తీసేము. కాని, మన ఫోటోలో పడినది క్రీ. శ. 888 లో నున్న ధ్రువునిరూపం. అయితే, ఇప్పుడు ధ్రువు డెట్టున్నాడు? ఏమో; ఆ విషయం క్రీ. శ. 8088 లో కాని మనకు తెలియదు, తెలిసే అవకాశంలేదు. ధ్రువుని కాంతి 1088 సంతత్యరాలు అవిచ్చిన్నంగా ప్రయాణంచేస్తే కాని భూమిని చేరుకోదు.

ఇంకొక విశేషమేమంటే, ఈ కాల వ్యవధి నక్షత్రాని! నక్షత్రాని! మారుతుంది. ఏనక్షత్రం ఎన్నికాంతి సంతత్యరాలదూరంలో నుంటే, అన్ని సంతత్యరాలక్రిందటి దానిరూపం మనకిప్పుడు కనిపిస్తుంది. 8 ఏండ్లక్రింద నున్నట్లుగా నీరియను, 28 ఏండ్లక్రిందటి వేగా, 18 ఏండ్లక్రిందటి శ్రవణం, 54 ఏండ్లక్రిందటి కోనీ, 800 సంతత్యరాల క్రిందటి ఆర్కా,

70 ఏండ్లక్రిందటి ముఖా, 81 ఏండ్లక్రిందటి పునర్యము, 190 సంవత్సరాల క్రిందటి చిత్రానక్షత్రాలు మన కీక్షణాన్ని కనిపిస్తాయి. వాటి వర్తమానరూపం ఎట్లుందో తెలిసికోలేము. ఆ ఆశక్తతను ప్రకృతి మనపై ఆలోపించింది.

నక్షత్రలోకంలో వివిధ నక్షత్రాల వేర్వేరు భూతకాలాలను ఒకేసారి చూస్తున్నాము. నక్షత్రదూరం ఎక్కువైపోవడమన కనపించేదాని గతం ఎక్కువవుతుంది. తలవైకెత్తి నక్షత్రాలను చూచినప్పుడల్లా మనదృష్టిని గతంలోకి పంపిస్తున్నాము. ఆ విషయపరిస్థితినుండి తప్పించుకొందామన్నా వీలులేదు. నక్షత్రవిషయంలో మనదృష్టి సర్వదా భూతకాలబద్ధమై యుండవలసిందే! "వసంత"

చిట్టిప్తేలకు జవాబులు

—కారములింటే చెవులలోపల హోరు మంట ఎందుకు పెడుతుందంటారా? ఒక్క చెవిలోనేనా, స్వామీ, నారికాయ, పెదవులూ, అంగుడూ, గొంతు, గొంతుగొట్టామూ కడుపుకూడా మంట పెడతాయి. గొంతునుంచి, ముక్కుకి, చెవికి దార్లున్నాయి. చెవిమీదకొరాని గలప్రభావమే హోరు గొంతులోకి వెళ్లి కారము చెవికూడా అందిందన్నమాట!

—భూమిమీదపడేవి నిండు నక్షత్రాలు కావు. నక్షత్రాల రజము అనవచ్చు. పెద్ద పెద్ద బండరాళ్లంతలేసి ఉల్కలు పడడమూ కద్దు. భూమి పరిమాణంతో పోల్చితే అవి ఎంతపాటి?

—నవ్వినప్పుడల్లా ఎక్కిళ్లు రావు. అల్లమూ, మిరియమువంటి కారపువస్త్రపుల ద్రవాలకడుపులోకివెళ్ళితే వస్తాయిఎక్కిళ్లు. సామాన్యంగా భోజనముచేస్తూన్నప్పుడు మాత్రమే ఎక్కిళ్లు రావడము మీరు గుర్తించలేదా?

—తుమ్మ అన్నది, మన కంఠంలోకి తెచ్చుకొంటే గాలిగొట్టాంలోకి ఏదేనా ద్రవ, ఘనపదార్థము ప్రవేశిస్తే, దాన్ని బయటికి పంపేయడానికని ఊపిరితిత్తులలోని గాలి బస్సుమని పైకి వచ్చేక్రియ. నూర్చుడివేపు చూచినప్పుడు కొందరి ముక్కులోని గ్రంథులు ప్రవించి, ఆ స్రావద్రవము గాలిగొట్టాంలోకి చేరయత్నిస్తుంది. అప్పుడు తుమ్మతారు. ముక్కులో ఏదైనా తిరిపెట్టినా, ఈ తిరిపెట్టే వస్తువుని బయటికి చిమ్మేయడానికి తుమ్మవస్తుంది. కొంప పట్టినప్పుడు పలచని చీమిడి గాలి గొట్టములోకి దూరయత్నిస్తుంది. అందుకే వస్తుంది తుమ్మ.

—ఉల్కలు భూమిపైజాలో పోర్చితే

చాలా చిన్నవి. కనక ఉల్కా పాతమువల్ల పెద్ద వస్తువు జరగదు. ఎన్నో ఉల్కలు గాలి రాపిడికి వేడెక్కి జ్వలించి, భూమిని చేరేసరికి పొడిపొడి అయిపోతాయి. దక్షిణ అమెరికాలోని అరిజోనా ఎడారికి ఈకాన్య మూలలో కొన్నివేల సంవత్సరాల క్రితము బ్రహ్మాండమైన ఉల్కపడి, పెద్ద బిలము చేసినదట. ఈ బిలము నానాటికి పూడి పోయినా, ఈనాటికి 1850 గజాల వ్యాసముతో, 200 గజాల లోతుగా ఉంది. ఈ బిలము అడుగున బోరింగులు పెట్టి కొన్ని

వందల అడుగుల వరకూ తవ్వితే, అఉల్క దెబ్బకి పిండి పిండి అయిపోయిన శిలల పాకుము మట్టుకే కనిపించింది.

—ఉల్కలు అన్నీ ఒకే నిర్మాణము కలవి కావు. కొన్ని భూమిపై పారలలోని శిలవలెనూ, మరికొన్ని ఇనుపముద్దలనూ పోలి, ఏదేనొక గ్రహము ముక్కలు ముక్కలుగా అయిపోయిన తునకలే కాబోలివి అనిపిస్తున్నాయి. ఈ అనుమానానికి దమ్మగా, అంగారక గ్రహానికి, గురుడికి మధ్యన పెద్ద కాళి ఉంది.

నవ వికసిత పుష్పం వలె

తాజాగా, మనోహరంగా ఉండండి...

హమాం క్రొత్తనువాసన కలది...మరియుఎక్కువ కాలంమన్ననుకూడా!

హమాం
టాయిలెట్ సబ్బును వాడుదు

ది తాతా ఆయిల్ మిల్స్ కంపెనీ, లిమిటెడ్

తాతా తయారు

అంతా -

అంతా బాగా

బంధ సూరి

★

శ్రీ కాళిరాజు వీరరాఘవ రావు.

చూచావా బాలా! నూ
నూరి బాబు నెత్తునా
నూరీ, నూరీ, నీవు
చుంచెలుకవు లనగానే
మంగమూతితో కోవం
బున బున వచ్చేస్తుంది.

నల్ల బొంత కాకినన్న,
కల్లుముంత వని నీకున్నా
గొల్లుమంటు యిల్లంత
గోలచేసి వేస్తాడు

బుర్రాడిస్తూ చక్కగా
బుర్రకథలు చెప్పవాడు.
పాటల నన్నో పాడే
భవనిపించే వాడు.

ఓ, న, మః రాడుగాని
ఒకటోక్లాస్ బుక్కంతా
గుర్తుపట్టి గణగణా
పూర్తిగ చదివేవాడు.

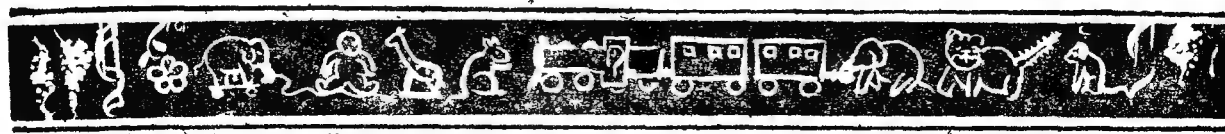
ఇవ్వడిన్ని మరచిపోయి
ఎవ్వడు చిరులిండికొరకు
అరవీ చేస్తూయన్నా
జాట, పాట, చదువు మోసి.

చేరిలోని చెల్లము అవ
చేయకముందే మువ్వయి
చెల్లము నంపాదితచగ
వేస్తాడన్నో యెత్తులు.

గుట్టుగ చచ్చడు చేయక
పెట్టితెరచినపు డమ్మకు
మెల్లగ తోసి వేసి
చిట్టికాని జాస్తాడు.

నల్లపూస యంతగూడ
గిల్లి పెట్టు డెవ్వరికిని
బుల్లి చెల్లెలికి మాత్రం
బుజ్జగించి పెడతాడు

వీన్నావా బాలా! మఱ
చిన్ని బండ నూరిని నీ
నేస్తంగా గ్రహించి
వేర్వోయి బుద్ధులను.

అద్దెబోటులో -

మొచ్చటిగామగురువు

(కుక్క సంగతి సరే సరి!)

6

మొల్లిగా మోల్చిలాకులికి చేరింది మా బోటు. పెద్ద లాకులే. కాని మాదొక్కటి తప్ప మరో బోటు లేదు. ఇక్కడ బొత్తిగా నందరి లేకపోవడం కొత్తే. ఇదివరలో ఇక్కడంతా కిటికీలలాడిపోతూ వుండేది. వైనుంది చూస్తే లాకుల్లో బోట్లే కాని నీళ్ళు కనపడేవి కావు. రకరకాల టోపీలు, రంగురంగుల దుస్తులు గొడుగుల్లో మగా ఆజా జనం కిక్కిరిసిఉండేవాళ్లు. అది వారంనాడు చూడాలి ఈ జాగా. లాకులికి బయట కాలవపొడుగునా బోట్లు బారులుతీర్చి ఉండేవి. కొందరు మరోవ్యావృత్తి లేనట్లు వైపులూ చుట్టలూ కాల్చుకుంటూ గుప్పగుప్పన పొగ వదుల్తూ జేబుల్లో చేతులు పెట్టుకొని బోట్లవంక చూస్తూ నుంచుంటారు. కొందరు అటూ ఇటూ తెగతిరుగుతారు. కుక్కలకి మాత్రం ఇక్కడ పని తీరికలేనట్లు కాలు నిలువకుండా తిరుగుతాయి.

దుస్తుల కీవీ, సాగసూరాణిం చాలంటే నదీతీరంలోనేనని చెప్పాలి. వాళ్ల వాళ్ల అభిరుచులు ఇక్కడే తెలుస్తాయి. చేతిలో ఉన్నా, మెడకి ఉన్నా రుమ్మాళ్ళ రంగులన్నీ ఇక్కడే కనపడతాయి. హరిసోకి బార్బికి అసలు దుస్తు లేలావుండాలి బొత్తిగా తెలియదు. బార్బి ఒక ఫ్లేజర్ కోటు కొనుక్కొచ్చాడు.

అది చూస్తే నాకు వికారం వుట్టుకొచ్చింది. “ఇది నీం రంగంటాపురా?” అన్నాను. వాడికి రంగుపేరేం తెలియదు. కాని పర్షియాలో తయారుచేసిందని వాడికి చెప్పారుట. ఇది చూస్తే పక్షులు మైలుదూరంలో ఉండకుండా పారిపోతా యన్నాడు బార్బి. అందరి కళ్లు మూమీదే ఉంటాయని నా భయం.

ఇలాంటి బోటుషికారుకి అసలు ఆడవాళ్లు కూడా ఉంటేనే అందం, చందం. బోటుషికారుకి ప్రత్యేకం గాన్లుంటాయి. బోటుషికారు గాన్లు పేరు చెప్పే ఇదివరకు షికారొకటి జ్ఞాపకం వస్తుంది నాకు. దుస్తులైతే చూడ్డానికి బాగానే వుంటాయి కాని, దుస్తుల మీదే ప్రాణాలు పెట్టుకున్నాంటే మాత్రం షికారు యమయాతనై పోతుంది.

అప్పు డిద్దరమ్మాయి లొచ్చారు మాతో షికారుకి. వాళ్ల వి సిల్కు గౌనులు. వాటినిండా లేసులు. పరపరలాడుతున్నాయి. అతినాజాకైన కాలిజోళ్లు, మడత కనపడని రిబ్బన్లు, పువ్వులూ—గట్టిగా గాలి వీస్తే గానీ నలుగుతుందో పువ్వులే వాడిపోతాయో అన్నట్లుంది. అస లిటువంటి దుస్తుల్లో వీళ్లని బోటువ జెక్కమన్నాడు?

ముందు బోటుంతా దుమ్మూ మట్టి అన్నాడు. మేం తుడిచేశాం అంటే నమ్మరు. ఒకావిడ బెరుగ్గా వేలితో నీటుమీద రాసిచూసింది. ఇద్దరూ ముఖ

మూలం :

జెరోమ్ కె. జెరోమ్

అనువాదం :

విశ్వాత్మల నరసింహమూర్తి

ముచ్చటగా ముగ్గురు

ముఖాలు చూసుకున్నారు. ఇంక తప్పదురా అనుకుని ఎల్లాగో కూచున్నారు—మరణశిక్ష విధిస్తే ముళ్ళ చక్రంమీద కూచున్న క్రీస్తుభక్తుల్లాగా. తెడ్డు పడితే నీరు చినికి బట్టలు ధ్వంసం అయిపోతాయని బెదిరిపోతూ చూస్తున్నారు. నీటిచుక్క పడితే మచ్చ పడిపోయి ఇంక అది చచ్చినా పోదుట.

నేనే తెడ్డు పుచ్చుకున్నాను. తెడ్డు వేసినప్పుడు, తరవాత యెత్తినప్పుడు నీళ్లు చిందకుండా మెల్లిగా పట్టుకుని మరీ నడుపుతున్నాను. అయినా ఎప్పుడైనా ఒకసారి ఓ చిన్ని నీటిచుక్క పడక మానలేదు.

పాపం అమ్మాయి లిద్దరూ కిక్కురు మనలేదు. కాని ఒక్కళ్ళ కొకళ్లు ఒదిగోదిగి దగ్గరగా కూచున్నారు. నీటిచుక్క ఎగిరితే చాలు ఉలిక్కిపడి వాణికి పోతున్నారు—అందులోంచి ఏ భూతమో వస్తుందన్నట్టు. వాల్లిద్దరూ అవిధంగా మానంగా ఇంత బాధ పడ్డం చూసేసరికి జాలివేసింది—భయమూ పుట్టింది. చేతులు వొణకడం మొదలెట్టాయి. చివరికి వొదిలేశాను. గా మిశ్రుడు తెడ్డు పుచ్చుకున్నాడు. అమ్మాయిలు 'అమ్మయ్య' అనుకున్నారు ఒక్కసారి. మొహాలు తేటపడ్డాయి. కాని పాపం! మరుక్షణంలో ఒక్క ఉదుటుని లేచి నిలబడ్డారు. మావాడు మొదలెట్టకమే జోరుగా వేశాడు తెడ్డు. అమ్మాయిలు నీళ్లలో స్నానం చేసినంత వసయింది. 'అయ్యో!' అని మూలిగాదు దుస్తులకేసి చూసుకుని. కాని మావాడికి చీమ కుట్టినట్టేనా లేదు. "అరేరే! నీళ్లు పడ్డాయా మీద?" అన్నాడు తాపీగా.

"పోనీ లెండి" అన్నారు అమ్మాయిలు ఇంక చేసేదేంలేక—గాండ్లకి నీళ్లు వోదులుకున్నట్టు.

మళ్ళీ ఆలోచనల్లో పడ్డ నన్ను వీపు తట్టాడు హారిస్. గట్టువంక చూశాను. హంప్టన్ చర్చి వచ్చింది. ఇక్కడ దిగి శ్మశానానికి వెడతా నంటాడు హారిస్. "మిసెస్ థామస్ సమాధి చూసివస్తాను" అన్నాడు.

"మిసెస్ థామస్ ఎవర్రా?"

"నాకేం తెలుసు? అడేమిటో ఆవిడ సమాధి విచిత్రంగా ఉంటుంది! అది చూద్దామని."

అదేం కుదరదన్నాను. ఆవిడ తన బంధుచాకాదు, ఏమీ కాదు. పనిగట్టుకుని ఇప్పుడెందుకెళ్ళాలో. ఏ వూరేనా వెడితే మొట్టమొదట శ్మశానాల్లో మనకు తెలిసినవాళ్ళ సమాధులు దర్శించాలనేది మంచిమాటే. కాని నాకుమాత్రం అది గిట్టదు. కొందరు అతిభక్తితో చూసి చదివే సమాధి వృత్తాంతాలంటే నాకు తలనొప్పి. నా ఆశ్రద్ధ, దుర్వినయం చూసి పెద్దవాళ్లు కోపగించుకుంటారు.

ఒకరోజు పొద్దున్నే ఎండ చక్కగా వుందని ఒక చర్చిగోడ కానుకుని నిలబడ్డాను. ప్రశాంత వాతావరణంలో పైవే కాలుక్కుంటూ ఆలోచిస్తున్నాను. ఆ చుట్టుపక్కల లేతఎండా గుట్టలూ చెట్లూ చూస్తూంటే వెచ్చవెచ్చని భావాలు కదలడం మొదలెట్టాయి. నన్నేడిపించిన మిశ్రుల్ని, శత్రువుల్ని, బంధువుల్ని అదర్నీ తుమించేశాను ఆ తుణంలో. నాలోని పాపాలన్నీ కడిగేసుకున్నా ననిపించింది. ఇక్కడే నివాసం స్థిరపరుచుకుని ఎన్నడూ ఏ పాపం చెయ్యకుండా పవిత్రమైన జీవనం నాగించాలని అనుకుంటున్నాను. ఇంతలో దూరంనంచి నన్నని గొంతుక వినవచ్చింది.

"వచ్చేస్తున్నానండి. ఆలస్యం అయింది. చూశ్లేదండి. చూస్తే వచ్చేసేవాణ్ణిండి" అంటూ ఒక బట్ట తలమనిషి గునగున నడుచుకుంటూ తాళం చెప్పు లూగించుకుంటూ వస్తున్నాడు.

మానంగానే చేత్తో అక్కల్లేదు వెల్లిపొమ్మ న్నట్టు సంజ్ఞ చేశాను.

"కొంచెం కాలు కుంటిలెండి. రండి రండి" అంటున్నాడు.

"అబ్బ! నువ్వెల్లిపో. నన్నిల్లా ఉండనిస్తావా, గోడమాకి పారిపొమ్మన్నావా?" అన్నాను.

మనిషి తెల్లబోయి నిలబడిపోయాడు. "నమ్మా ధులు చూడరా?" అన్నాడు.

"అక్కల్లేదు. సమాధులు చూడ్డానికి రాతే దిక్కడికి. ఇక్కడ కాస్తేపు మానంగా గుంపుదామని వచ్చాను. నువ్వేమిటి మధ్య; నువ్వు నీ సమాధులూ

ఎవడి క్కావాలి. నీ క్కావలిస్తే కాసున్నర సమాధి కట్టించుకో, నహం ఖర్చు నే పెట్టుకుంటాను.”

అతను విస్తుపోయాడు. కళ్ళు నులుపుకుని మళ్ళీ నాకేసి తేరిపారచూశాడు. చూస్తే మనిషిలాగే కనపడ్డాను కాబోలు, మెల్లిగా అన్నాడు. “మీ రిక్కడికి కొత్తగా వచ్చారా? ఈ ఊరు కాదా మీది?”

“కాదు.”

“అయితే ఇక్కడ సమాధులు చూస్తారా?”

“భస్తే చూడను ఎందుకు చూడాలి? చూడాలంటే మా పూర్వీ మా వాళ్ళవే బోలెడున్నాయి. మా మామది ఉంది. మా తాత సమాధి ఉంది...”

చూడవలసిన సమాధులున్నాయి రమ్మని బతిమాలడం మొదలెట్టాడు. రానుగాక రాసన్నాను. దగ్గరకొచ్చి రహస్యంగా “పోనీ రెండుపురెలున్నాయి చూస్తారా...”

ఇహ మరి నే నక్కడ ఉండలేదు. అదే పరుగు చుక్కున్నాను. సమాధులంటే నాకంత తిక్క.

హోరిస్కి మూతం సమాధులు చూడటం అంటే పిచ్చి సరదా. నల్లతి వాక్యాలు శ్రద్ధగా భక్తితో చదువుతాడు. మిసెస్ థామసో సమాధి చూడకుండా ఉండలేనంటాడు. అసలు అది చూడటంకోసమే పికారుకి బయలుదేరా నంటాడు.

జాస్తి మాట జ్ఞాపకం చేశాడు హోరిస్కి. వాడు పి.పర్వన్ లో నాయంకాలం అయిదింటికి బోటుని కలుసుకుంటాడు. అంతవరకూ రోజంతా ఏం చేస్తాడో ఊహించుకో. ఈ బోటుంతా వదిలేసి నిత్యపరాయుల్లా చేతులాడించుకుంటూ తిరుగుతున్నాడు. వీడూనూ, వీడి బాంకూనూ. బాంకుకి వీడు ఒరగబోసే దేమిటో!

“వాడక్కడే పని చెయ్యగా నే చూశ్లేదు” అన్నాడు హోరిస్. “నే నెప్పుడు చూసినా ఆ కళ్ళ బోడు పెట్టుకుని మహా ఏదో పనిచేస్తున్నట్టు నటిస్తూ వుంటాడు. ఎందుకో ఊరికే అల్లా కూచోడం వాడు? నాకుమల్లే ఒళ్లు వొంచి పనిచేస్తేయేమో! వాడూ వాడ బాంకులూనూ. ఈ బాంకుల్లో మన డబ్బు ఇచ్చినప్పుడు ఇట్టే అందిపుచ్చుకుంటారు. మల్లీ మన డబ్బు మనం తిసుకోడానికి చెక్కు ఇస్తే ‘డ్రాయర్ చూడు’ అనో ‘నరుకు లేదు’ అనో కాగితం అంతా ఖరాబు చేసి వదిలిపెడతారు. నాకలాగ పోయిన

వారం రెండుసార్లు చేశారు. ఇంక నేను వీళ్లని ఊహకు నేది లేదు. నా ఎక్స్కాంట్ మూసేస్తాను. అసలు వాడి పని బాంకుకి వెళ్ళిఉండడు. ఎక్స్కాంట్ తిపాదిలా తిరుగుతూ వుంటాడు—పనంతా మనమీద వదిలేసి. నేను కూడా ఒకసారి అలా వెళ్లివస్తాను. ఒక గుక్కడు పుచ్చుకొస్తాను” అంటూ బయలుదేరాడు.

అసలు చుక్కపుచ్చుకోవాలంటే చాలాదూరం పోవాలని వాడికి చెప్పాను. అది మానేసి నదివొడ్డంట పచార్లు చెయ్యడం మొదలెట్టాడు. వాడి కాక్షణంలో ఇంత నదీ వొట్టి దండగనిపించింది—తన దాహం తీర్చలేదుట!

హోరిస్కి తిక్క వచ్చినప్పుడు వాణ్ని వాడి మానాన వదిలెయ్యడం మంచిది. తల్పుకుని తల్పుకుని అంతా దులుపుకుని, తేలికపడి వస్తాడు. అప్పుడు మల్లీ వాడు మాట్లాడతగిన మనిషి.

తిరిగొచ్చినతరువాత బోటులో లెమనేజ్ ఉంది తినుకోమన్నాను. “దీనికి దాహం తీరితే ఇంకేం. చచ్చు నీళ్లు” అన్నాడు. అయినా మానలేదు. ‘ఏదో ఒకటిలే’ అని నసుక్కుంటూ కూచున్నాడు. వొంగి భోషాణంలో నీనా అందుకోబోయాడు. అందలేదు. మరికొంచెం ముందుకి వొంగాడు. బోటు తైతక్కలాసింది. దాంతో భోషాణంలోకి బోర్ల బడ్డాడు. కాళ్లు పైకి తేలేశాడు. మళ్ళీ పడిపోతాడని భయపడి కదలకుండా అలా తలమీదనే నిలబడిపోయాడు. నేను మెల్లిగా వాడి కాళ్లు అందుకుని లాగాను. తిన్నగా కూచున్నాడు. కోపం వాడి ముక్కుమీద తాండవిస్తోంది.

(ఇంకావుంది)

కౌంట్ ఆఫ్
మాంట్ క్రిస్టా
ఒక్కొక్క భాగం
వెల రూ. 38-0
పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రగ్రంథమాల-మద్రాసు-1.

తెలుగుటినదొంగ

నాన్నగారి దగ్గర డబ్బుంటు
ఆయన అడక్కు - డా నే
యిస్తారు. అంత యెక్కువగా
మనం పట్టుపట్టడమే అనవసరం.
అది యిప్పటికీ నామనస్సులో
బాగా నాటుకుంది.

“పరీక్ష ప్యాసైనప్పడల్లా నీకో
రూపాయిస్తానురా” అన్నారు మా
నాన్నారు. ప్రకారమే ప్రతియేడు
యిచ్చుకొచ్చేరు. ఈయేడు కూడా
ప్యాసయ్యాను. నాకు ముట్టవల
సింది ముట్టలేదు. మానాన్నగారిని
అడిగినప్పడల్లా విసుగ్గా “యిప్పుడు
యిబ్బందిగా వుందిరా! కాసేపు
గుడ్డాన్ని కట్టెయ్యరా ఇస్తాను”
అంటూ గడుపుకొస్తున్నారు. పరీక్ష
ప్రాశాన. అప్పటికీ, ఇప్పుటికీ
రెండు నెలలు గడిచాయి. కాని
ఒక్క సినిమాయేనా చూశ్చేదు.
పరీక్ష ప్యాసైనమూలాన నాకు
పుత్తాహం ఆగటంలేదు. “థర్డ్
ఫారం పబ్లిక్ పరీక్ష ప్యాసయ్యావ్
మమ్మల్ని సినిమాకి తీసి కెళ్ళా
లోయ్” అంటున్నారు ఫేలైన
వాళ్ళు. కరువులో అధికమానం
అన్నట్టు, నాకొక్కడికే సినిమాకి
డబ్బు లేవనకుంటూంటే నాకు
తోడు వీళ్ళు కూడానా?

రెండు రోజులు చాటేయ్. నా
చేతికి డబ్బుందలేదు. ఒక పుసాయం
తట్టింది. నే నెప్పుడూ దొంగతనం
చెయ్యకపోయినా, మానాన్న
యెప్పుడూ నన్ను ‘దొంగవెధవా’

అని తిడతారు. ఆ తిట్టేది ఎలాగా
తప్పటంలేదు. పోనీ ఆపేరు సార్థకం
చేసి కొందామనుకున్నా నే నా
రోజున. నాన్నే హితులగోలా వదిలి
పోతుందనుకొన్నాను.

అమ్మ అన్నంపెట్టి అందర్నీ
భోజనానికి పిలిచింది. చెల్లి, నాన్న
గారు వెళ్ళేరు. నాకొక్కడప్పుడే ఆక
లేదని చెప్పి, యేదో చదువుతున్న
వాడికిమల్లే నటిం చా. ఏదో
కొంచంసేపు నసిగి మెల్లిగా పడక
టింటిలోని చిలక్కాయ్య దగ్గరికి

శ్రీ కూరపాటి వెంకటరంగరావు

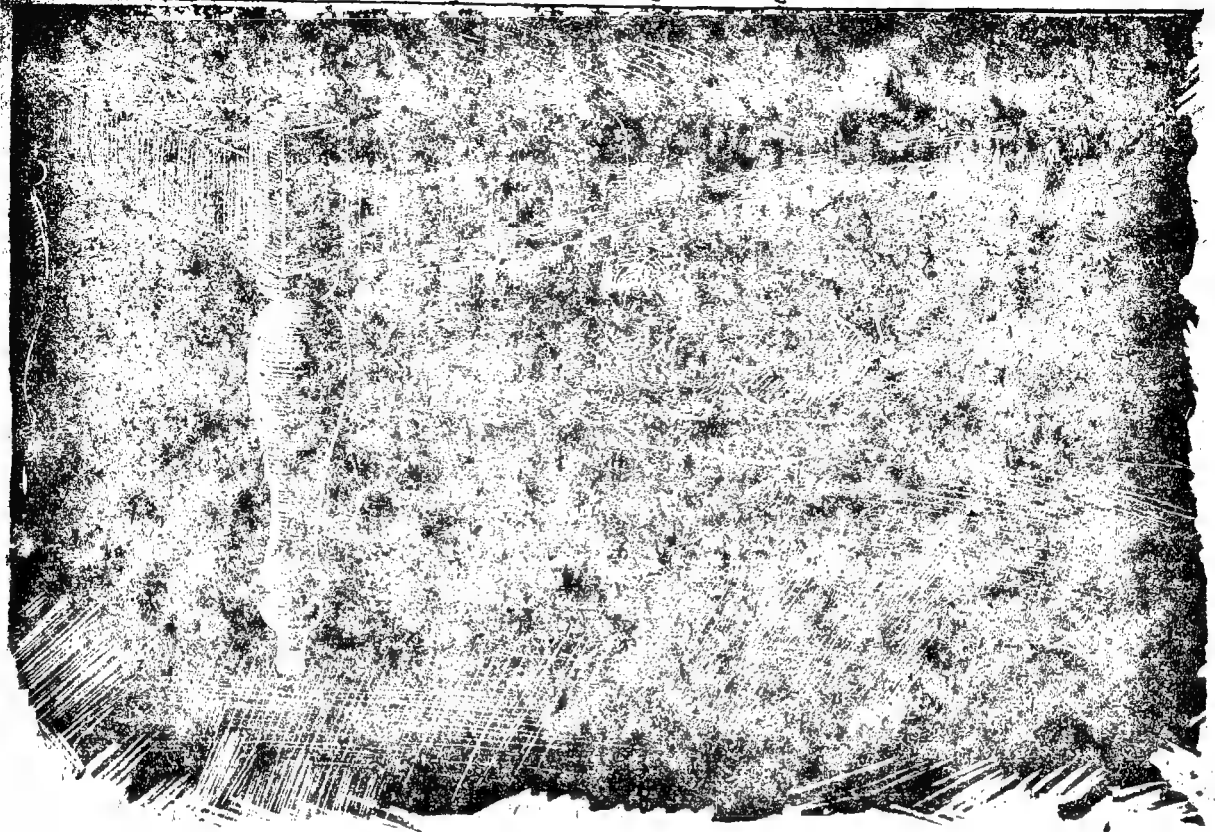
అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ
వెళ్ళేను. నాన్నగారి చొక్కా
జేబులోకి చెయ్యి పోనిచ్చేను.
చిల్లరేం తగలేదు. మానాన్నారు
చిల్లరయితే జేబులోనే పోస్తారు;
నోట్లయితే పర్సులోకి ఎక్కిస్తారు.
జేబులోంచి పర్సు బయటికి తీశా.
పర్సు తెరిచి చూస్తే చిన్ననోట్లేం
లేవు. ఒక్క అయిదురూపాయిలు
నోటుమాత్రం క్రిందిఅరలో వుంది.
రసీదులు, యికా యేవో కాగి
తాలు పున్నాయ్ వాటిమధ్యని
వుంది ఆనోటు. నెమ్మదిగా అది
తీసి నాబనీను జేబులోకి తోసి, పర్సు
మళ్ళీ నాన్నాని జేబులో పెట్టేశా.
ఇంతట్లోకి మానాన్నారు అన్నం
తీసి “ఏవ్” అని త్రేస్తుకుంటూ,
నే పున్న గది లోకి వచ్చేరు.

వచ్చేనా దేవుడా అనుకున్నాను.
గభక్కున పెద్ద మంచంక్రింద
దూరేను. మానాన్నారు, ఈ గది
లోనే బల్లమీద దత్త్రు విప్పి
ఏవో కాగితాలు వెతుక్కుని, మళ్ళీ
దత్త్రు కట్టేసి చొక్కా వేసుకొని
ఆకాగితాలు చంకలో పెట్టుకుని
సావిట్లోకి వెళ్తూ “నేను కాకినాడ
వెళ్తున్నాను, రేపు ప్రొద్దుటికి
వచ్చేస్తా యింటిదగ్గర బాగత్తగా
వుండండి” అనిచెప్పి జోళ్ళు ధరిస్తు
న్నారు.

నాన్నారు వెళ్లిన తరువాత
అన్నంతినేసి మనం కూడా బయటికి
ఉడాయించొచ్చు అనుకొన్నాను.
సినిమాకు పోయివచ్చి తరువాత
ఎలాగో అలాగ నచ్చచెప్పవచ్చు
అనుకున్నాను.

నాన్నారు బయటికి వెళ్ళినట్టేవెళ్లి
మళ్ళీ లోపలికి వచ్చి “ఏమేవ్ పర్సు
లోంచికాని అయిదు రూపాయిల
నోటు తీశావా?” అంటూ కంచాలు
కడుక్కుంటున్న మాలమ్మ దగ్గరికి
పరుగెత్తారు.

ఇదేరా సమయం అనుకొని
నెమ్మదిగా డేక్కుంటూ వస్తు
న్నాను, మంచంక్రిందనుంచి.
మంచంక్రింద చీకటిగా ఉన్న
మూలాన చేతుల్లో దారి తడుము
కుంటూ వస్తున్నా. చేతికేదో ఖట్టి
నట్టయింది. ఇంకా ముందుకు జరి
గేను. బాధ మరికాస్త యెక్కు
వైంది. గభక్కున లేవబోయా.
మంచంపట్టి తపీమని తగిలింది తలకి.

దిక్కుతిరిగిపోయింది కళ్ళు చీకట్లు కమ్మాయి మళ్ళీ వెనక్కి తగ్గేను కుట్టినబాధ కుట్టినచోటలేదు చంక త్తే! ఎక్కిపోయింది. తేలురా బాబూ అనుకున్నాను బాధ మరి ఏ కుక్క వైచో తోంది ఏడుపు, ముఖము, ఉక్రోశం అన్నీ ఒక్క సారే కూడుకొచ్చేయి ఏం పాలు పోలేదు మంటలు, మంటలు కుట్టినచోటు చూస్తూ కళ్ళమ్మట ఫీసు రెగ కార్చేస్తున్నా లోలోనిరే గట్టిగా ఏడిచేస్తున్నాను అక్కడే తరిలించడాను చంకనుంచి గుండె ల్లో! ఎక్కుతుండేమో నని నువ్వు దగ్గరే నొక్కిపట్టాను గట్టిగా అత్త మానూ తేలుకుట్టిన మాటవివాద వ్యక్తివుంటే బాధ మరి యెక్కువవు తుండని, మానాన్న గొడవ పడు

తోంటే వింటున్నా.

“ఏమోనండి ఎవడిక్కావాలి అయిదు, గియిదు పెతుక్కోండి జేబునరిగా లోకలే వుంటుంది” అంటోంది కంచాలు కడుక్కుంటూ మాఅమ్మ

“నీమొహం యింకేం పెడకను అంటా వెలికేను ఎక్కడా కనపడ లేదు ఒకవేళ మనవెధవ కాని తినజేమో ఒరేయ్ రంగా” అంటూనే చదువుకొనే గదిలో! పెర్ఫోరే “ఇక్కర్లేదు, పెథవ వాడే రినుంటాడు దొంగతనాలు మాకు మొదలెట్టేదూ దొంగతనం” అంటూగోటుతేలునెరుకుతున్నాను.

“అదేం మాటండి! దొంగతనం మాకు యింటా వంటా లేదు వాడు అలా చేసేవాడు కాదు మీరే

ఎక్కడో పోసే వాడివివాద! తోనేస్తున్నారేమో వుండండి. మాసిపోయిన బట్టలమూటలో మీచొక్కా జేబులో వుండేమో చూస్తాను” అంది అమ్మ

నాబాధ యెక్కువైపోయింది. మంటలు మరియెక్కువైపోయాయి. బాధ తగ్గితే అంజనేయస్వామి! కొబ్బరికాయ కొడ్రాను అని యింకా చాలా మొక్కులు మొక్కాను. బాధ రగ్గలేదు ఏడుపుకళ్ళతో ఒకసారి క్రింద! చూసేను ఒక పెద్ద తేలు నామెంపు వస్తోంది ఇదేరా బాబూ కుట్టింది, మళ్ళీ కుట్టడాని కొట్టింది అనుకొని, దాన్ని చంప దాన్ని సాధనం దొరకని మూలాన, మక్కనేవున్న పెద్ద బట్టలమూట (43-వ పేజీ చూడండి)

ర హ స్య ం

ఒకవూరు. ఆవూరి కెదురుగా ఒక పెదనరస్సు. ఆనరస్సు కానుకొని ఎత్తైన కొండలు. అది వంసంతకాల మగుటచే, ఆకొండల మీదనున్న చెట్లు చిగిర్చి పుండటం నరస్సు తామరాకులతోను, కలువ పువ్వులతోనునిండి, నరస్సులోనున్న చిన్ని, చిన్ని, చేపల్ని వేటాడటానికి తెల్లటి కొంగలు కూర్చు నుండటం చూస్తే ప్రకృతిదేవత అవతరించినదా! అన్నట్లుంది.

ఆవూర్లో 'రహీం' అను నతడు చిన్న వ్యాపారం చేసుకుంటూ, తనకున్న నాలుగెకరాం భూమి సాగు చేసుకుంటూ వయస్సుకు చిన్న వాడైనప్పటికీ శారవంగా బ్రతుకుతున్నాడు. అతని శల్లి దండలు శనపెండ్లి కాకముందే, పరలోకగతులయ్యారు. 'రహీం' పెండ్లి చేసుకొని సుఖంగా జీవన యాత్ర నలుపుతున్నాడు. 'రహీం' దైవభక్తి కలవాడు, తనూ తనవ్యవహారమేగాని ఇతరులజోలికి వెళ్ళటం ఎరగడు. అతని భార్యకు కూడ దైవభక్తిమెండు. 'రహీం' భార్య చాలా అందంగా వుండేది. దానికి తోడు భర్తసుఖాని కెప్పుడు లోటు రాకుండా, మెలుగుతుండేది. అందువల్ల భార్యంటే 'రహీం' కెక్కువప్రేమ, అనురాగం. తన

యింటి కెదురుగావున్న పచ్చిక మైదానంలో కోడి తన చిన్న పిల్లలను మేపుతుండటం, గ్రద్దగాని, పిల్లి గాని, కనబడినప్పుడెల్ల 'కా' అనగానే చిన్నకోడిపిల్లలు దాక్కోటం, తన శత్రువు పోయిన వెంటనే 'కా-క్కా' అని తన పిల్లల్ని, పిలిచి మళ్ళీ మేపటం - చూచి 'రహీం' దేవుని మహిమను, ప్రకృతినిగూర్చి ఆలోచిస్తుండేవాడు. 'రహీం'

యం. జీవనావృత్తి

యింటి కానుకొనివున్న ఇంట్లో ఒకపోలీసు కానిస్టేబుల్ కాపుర ముండేవాడు. అతడుకూడ ఒకరి జోలికి రాక బాగా మనులుకొనే వాడే.

ఒకరోజు ఆవూరి సమీపంలో నున్న రావిచెట్టుకింద 'అందరూ కూర్చుని 'పిచ్చాపాటి' మాట్లాడుతూ అందులో నొకడు, తలూపుతూ "మగవాడు ఏరహస్యంమైనా స్త్రీతో చెప్పకూడదు. అడదానినోట్లో నువ్వుగింజ నానదు" అన్నాడు. 'రహీం' ఆమాట సహించలేకపోయాడు, తనకు తన భార్యమీదనున్న ప్రేమవల్ల. "ఒరే 'రహీం' నీకంత కోప మెందుకోయ్, కావలిస్తే అలా చేసి

మాడు" అన్నాడు వైగా ఆపెద్ద మనిషి. దాంతో 'రహీం' తెలుసుకో తలపెట్టాడు, యీవిషయం, నిజమా కాదా అని. అలాగే కొన్నిరోజులు గడిచాయి.

ఒకరోజు అకస్మాత్తుగా యీ విషయం జ్ఞాపకమొచ్చింది. వెంటనే 'రహీం' బజారుకెళ్ళి తన తెల్లటి నంచీలో ఒక వస్తువు చుట్టుకొని వస్తున్నాడు. ఇంటిలో కాలుమోపి, లేనిపోని, కంగారుతో అటుయిటు తిరుగుతున్నాడు. నంచి అంతా రక్తంతో తడిసిపోయింది. అల్లా తిరగటం, 'రహీం' భార్య గవనించి "ఏమండీ అలా వున్నా రేం?" అంది. 'రహీం' కంగారుతో నీ వెవరితో చెప్పకు. ఒకపని చేశాను. దీనికి మందేమిటంటే, నువ్వు ఎవరితో నాయంత్రందాక చెప్పకుండా, వుండడమే," అన్నాడు. అతని భార్య నంచి చూస్తే ఏముంది. నంచంతా రక్తంతో తడిసుంది! 'రహీం' భార్య కొయ్యబారింది. మాట తడవ ధూ వస్తోంది. "నువ్వు కంగారుపడకు. నేను కోపాన్ని, ఆపుకోలేక, ఒకణ్ణి చంపాను. ఎవరైనా వాణ్ణి ఆనమాలు పడ్డారేమో నని అతనితల నరికి నంచిలో వేసుకొచ్చాను" అని 'రహీం' అంటూ ఎదురుగా వున్న పుట్టిమీద పెట్టాడు. భోజనం, చేయకుండానే గదిలోనున్న పట్టె మంచంమీద, నిద్రపోతున్నట్లుగా నటిస్తూ, ఏమి జరుగుతుందో అని కనిచెట్టున్నాడు.

'రహీం' భార్య గదిలో తొంగిచూచి, 'రహీం' నిద్ర పోతున్నాడనుకొని, భర్తను రక్షించాలనే భావంతో - తన

ప్రక్కొట్టో కాపురమున్న పోలీసు భార్యను పిలిచింది “అక్కా” అని. పోలీసు భార్య వచ్చింది “ఎందుకూ” అంటూ. ‘రహీం’ భార్య తడబడుతూ, పోలీసు భార్యతో “మా ఆయిన ఎవరినో చంపారట. దాంతో పూరుకున్నారా, ఏమన్నానా! అతని తల నరుక్కొచ్చి దాన్ని యింట్లో వుట్టి మీద పెట్టారు ఎలాగో ఈ గొడవలోంచి తప్పకోటం” అంటూ. “మీరు మాత్రం ఎవరితో చెప్పకండి” అంది. అది విని పోలీసు భార్య మరెలాగ - అయ్యో బాగుంది, నేనెవరితో చెప్తాను! అంటూ నే వెళ్ళింది.

అంతట్లో పోలీసు భోజనాని కొచ్చాడు. పోలీసు భార్య తన భర్తకు అన్నం పెట్టా పూస గ్రుచ్చి నట్లు తన భర్తతో చెప్పటం ప్రారంభించింది. “ఏమండోయ్! చూశారూ! మన ‘రహీం’ ఎవరిదో తలనరికి, తల తీసుకొచ్చి తన యింట్లో, వుట్టి మీద పెట్టాట్ట” ‘రహీం’ భార్య దిగులు పెట్టుకుంది ఏమవుతుందోనని, పాపం” అన్నది. పోలీసు మంచికేనే దొరికిందనుకున్నాడు. పైకి మాత్రం “ఏమవుతుంది ఫర్వాలేదులే” అంటూ, అన్నంతిని “ఆరుసంవత్సరాలనుండి నాకు ప్రమాద నేలేదు. ఈ దెబ్బతో డై రెక్టుగా సబ్ యిన్స్ పెక్టరు అవా” చ్చనుకొన్నాడు లోలోన.

ఒక్క నిమిషమైనా రెస్టు వుచ్చుకోకుండా, పోలీసు స్టేషను కెళ్ళాడు. ఒక అరగంటలోనే పోలీసు బారి ‘రహీం’ యింటెదుట ఆగింది. ■ లారీలోనుంచి, సబిన్స్ పెక్టరు,

“నువ్వు ఎవరితోనూ చెప్పకుండా వుండటమే”

హెడ్ కానిస్టేబులు, ‘రహీం’ ఇంటి ప్రక్కనున్న పోలీసు ఆవశరించారు. ‘రహీం’ పోలీసులకారురావటం తన యింటెదుట - ఆగటం చూస్తూనే వున్నాడు ‘కిటికీలోంచి. పోలీసు వారు ‘రహీం’ యింటి తలుపు తట్టుతున్నారు. ‘రహీం’ కేం భయం ఏమన్నా నేరం చేస్తేగా! తన మిత్రుడు చెప్పింది నిజమే అనుకుంటూ నిర్భయంగా తలుపు తీశాడు.

నేరంచేసి ‘రహీం’ యింట్లోనే

వున్నాడే అనుకున్నారా పెద్ద మనుష్యులందరు. పోలీసు యిన్స్ పెక్టరు చరచరా వచ్చి వుట్టి దగ్గర నిలబడ్డాడు. రక్తంతో తడిసి వున్న సంచిని చూచి “ఆసంచిని బైటికి తీ” అన్నాడు గంభీరంగా ప్రక్కనున్న పోలీసుతో. ఆమాట విని ‘రహీం’ తనలో తను నవ్వుకున్నాడు. ఆసంచి తీసి చూస్తే, ఏముంది? దాంట్లో వున్న మేక తల బైటపడింది.

మొదటి రోజు

ప్రొజెక్టు గలవు పెట్టినట్లున్నాడు.

రంగారావు వీధి వనారాలో పడక కుర్చీలో కూర్చుని చుట్టూ కలుస్తూ పేవరు చదువుతున్నాడు.

కళ్లు మలుపుకుంటూ, తలవాలి క్షాని మెల్లిగా ఇంట్లో ప్రవేశిస్తున్నాడు ప్రకాశ్.

రంగారావు పేవరు ప్రక్కన పెట్టి "ఏమిరా బడికి వెళ్ల లేదుట్రా?" అని అడుగుతాడు.....

"ఏమిరా బడికి వెళ్ల లేదు" నిన్న

.....

"బడికి వెళ్ల ముగ్గు తగ్గిన..... ముట్టాడవు"

.....

ప్రకాశ్ కళ్లు పిట్ట నింకాయ రంగారావుకు కోపం వచ్చింది. కుర్చీలోంచి లేచి బట్టుపట్టుకుని ఈడె ఆలెంబ నట్లు ఊడటట్లు కొట్టి

ప్రకాశ్ తిన్నగా జోళ్ళున్న దగ్గరకుపోయి వేడుస్తూ జరిగిన దంతా చెప్పాడు.

"పడవకు నాయనా! మీనాన్న నారు ఎప్పుడూ ఇంతే ఏమి జరిగిందో తెలుసుకోకుండానే కొట్టారు సుఖానడిన్న బొందిని కష్టాన పెడతారు. నాకర్థం ఇలా కాలింది" అని ఇంక ఆవిడకష్టాలు ఏక రేపు చెప్పింది

"నేను ఈ రోజు అన్నం తినను" అంటూ ప్రకాశ్ గది లోకిపోయి మంచం మీద ముసుగు పెట్టి పరున్నాడు.

"ఏమంటే! పిల్లవాడిని అలా కొట్టారు అంటూ ఆవిడ విధిలో వచ్చింది.

"వాడు వీణ అంటే గీతా జాబు చెప్పకపోతే కోపం వచ్చింది. కొట్టాడు నీవు నన్ను త్రగా వెనక చేసుకురావడానికి, నీ మూలంగానే నాడు అలా తయారయ్యాడు"

"ఆ మాత్రానికే అలా కొడతారా? వాళ్ళ తెలుగు మాస్టారు వత్సం చదవమంటే అంతమంధిలో చదవలేదుట్రా. ఆయనగట్టిగా కోప్ప

శ్రీ చి. పో. మ. సుందరావు

డిలేట్ చేయడం పట్ల లంతా వచ్చేరుట్రా. మాస్టారు ఇంటికి పొమ్మంటే వచ్చేసేడు. మీదగ్గర ఇది చెప్పడానికి భయపడ్డాడేమో ఏమో వాడు భోజనం చెయ్యవని వడుకున్నాడు ఏం చేస్తారో చెయ్యండి" అని రుసరుసలాడుతూ లోపలికి వెళ్లిపోయింది.

తప్పదురా భగవంతుడా అనుకొని రంగారావు ప్రకాశ్ పరున్న గదిలోకి వెళ్లాడు మెల్లిగా బుజ్జగించి ఇలా చెప్పాడు.

"నాయనా! ప్రకాశ్, నాకు నా చిన్నప్పడు చదువు జ్ఞాపకం వచ్చింది. అది ఒక కథగా చెప్తాను విను" అని మంచం మీద కూర్చోని మొదలుపెట్టాడు రంగారావు—

నేను మూడవ ఫారం ప్యాస

యినతరువాత బెజవాడ హైస్కూల్ లో కా లే కి లో ఫోర్టుఫారం లో చేరాను

ఆరోజు రాత్రి నాకు నిద్ర పట్టలేదు. కారణం అది క్రొత్త ప్రదేశం అవటంవల్లనో, మరునాడు క్రొత్తగా పెద్దస్కూలుకి వెళ్లాలనో, పదిగంటల వరకు కార్లహారన్ల మోత వల్లనో మొత్తంమీద నిద్ర పట్టింది కాదు. ఇటు అటు దొర్లి నాలుగు గంటలకు కన్ను మూసేసరికి, సా, నేనే హితులంతా కలలో కనపడ్డారు. అప్పుడే ఎక్కడ తెల్ల వారిందో ఏడు గంటలకే మొదలు కార్లహారనలు.

బరువెక్కిన కళ్లతో లేచి కాళ్ళ కృత్యాలు పీర్చుకొనేసరికి మాపిన్న కాఫీకి పిల్చింది. నేను అంతకు ముందు ఎప్పుడూ త్రాగలేదేమో బలవంతాన త్రాగడం, కక్కు పడం జరిగింది. ఆరోజు నాకు అక్కడ చల్లి అన్నం దొరకలేదు. బట్టలు వేసుకొని బడికి రయా రయాను కాని గడియార ఇ ముందుకు నడుస్తున్నట్లు కనపడ లేదు.

తొమ్మిది గంటలు కొట్టటప్పటికి స్కూలుకి వెళ్లి అక్కడ వరండాలో ఆ స్కూలుని తలచుకుంటూ తిథుగుతున్నాను. బ చప్పుడు వినపడటప్పటికి ఆగాను దగ్గరగా వస్తున్న వ్యక్తిని చూస్తే ఎవరో మాస్టారుగారివలే కనపడ్డారు, వణుకుతూ ప్రక్కగా

నిలుచున్నాను. నా వైఖరి కనిపెట్టి ఆవ్యక్తి దగ్గరకు వచ్చాడు.

“ఏమిరా! ఇంతముందే వచ్చి వరండాలో వృధాగా తిరుగుతున్నావు” అన్నాడు.

“నేను - క్రొత్త - గా-వ-చ్చే-న-ం-డి-సార్” అన్నాను.

“అదీ సంగతి. అలాచెప్ప” అని ఆయన నన్ను ఒక గదిలో బీరువా పెనుక ఎవరికీ కనబడకుండా నిల్పి పెట్టి, “నేను మళ్ళీ తిరిగి వచ్చే వరకు ఒక పుస్తకం తీసుకుని ‘నేను ఎప్పుడు వరండాలో వృధాగా తిరుగును’ అని వ్రాస్తాం” అని చెప్పి వెళ్ళిపోయారు.

ఇదే మి స్కూలు రో! భగవంతుడా అని పెన్నిలుతో వ్రాయడం మొదలుపెట్టాను గంటకు సగం పుస్తకం. పెన్నిలు మొన పూర్తి అయ్యాయి. ఇంక వ్రాయడం మానేద్దామా అంటే వచ్చి ఏం చేస్తారో! దమ్ముచాలింది కాదు. అందుచేత పెన్నిలు నేలను రాచి మొనచేసి మళ్ళీ మొదలు పెట్టాను.

రెండు గంటలైంది నేను ఆ గదిలో ప్రవేశించి. ఆ రెండు గంటలలో పిల్లలు రావడం బడి జరగడం కూడా అవుతోంది. తలుపు చప్పుడు అయేటప్పటికి ఎదురు చూచేవాడిని మాష్టారు కోసం. కాని బీరువా తలుపు తీసి లోపల టిఫిన్ కారియర్లు పెట్టి వెళ్ళిపోయేవారే కాని ఆ మాష్టారు రాలేదు.

ఆఖరిసారి తలుపు తీసుకొని ఆయన వచ్చాడు. నేను వ్రాసిన పుస్తకం చూడకుండానే తన వెంట తీసుకొని వెళ్ళాడు.

“నాయనా! ప్రకాశ్! నాకు నా చిన్నప్పుడు చదువు జ్ఞాపకం వచ్చింది...”

ఒక తరగతి గది చూపిస్తూ నన్ను పెనుక గుమ్మంనుండి లోపలికి పంపి తను వెళ్ళిపోయాడు. క్లాసులో పెనుక బెంచిమీద ఆ తరగతి మాష్టరుగారు బోర్డు నిల్పేసి మాష్టారు కూర్చోమనే వైపు తిరిగి ఏదో లెక్కచేస్తు వారు. పిల్లలంతా పుస్తకాలలో

★ మొదటి రోజు ★

వ్రాసుకుంటున్నారు. నేను వెనుక బెంచివూద నిలబడి నిరీక్షిస్తున్నాను.

■ లెక్క పూర్తి అయింది. మామగారు విద్యార్థులపైపు తిరిగారునన్ను చూసి, “ఎవరు నీవు” అన్నాడు.

“నేను - లే - టు - గా - వ - చే నం - డి - సార్” అన్నాను వణకుతూ.

“ఏ ఫారం నీవు” అన్నారు.

“ఫో - ర్టు - ఫారం - సార్” అన్నాను.

పిల్లలంతా ఫక్కున నవ్వేరు. నాకు చాలా సిగ్గేసింది. మాష్టరు గారు ఒక స్టూడెంటును పిలిచి నన్ను ఫోర్టు ఫారం క్లాసుకు పంపేరు.

■ తరగతిలో ఇద్దరం క్రొత్తగా వచ్చిన పిల్లలం. పాత విద్యార్థులతో కంటే మా ఇద్దరికి పెంటనే స్నేహం కలసింది. రామారావు నాకంటే వారం రోజులు ముందుగా చేరేడు. ఆవిధంగా ఉదయం బడి ముగిసింది.

మధ్యాహ్నం ఒంటి గంటన్నర అయేటప్పటికి స్కూలుకి వెళ్లేరు నేను, రామారావు తప్ప గదిలో ఎవరూ లేరు. అప్పుడు ఉదయనాకు శిక్ష వేసిన మాష్టరు వరండాలో తిరుగు తున్నారు.

■ రాము! ఉదయమే...” అని జరిగినదంతా చెప్పేను. రాము పెద్దగా నవ్వేడు. అతను మాష్టరు కారని మూడు సంవత్సరాల నుండి ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి దండయాత్ర కొడుతున్న శంకర్ అని చెప్పాడు.

ఎప్పుడూ ఏ నో చిలిపిపనులు చేస్తూ ఉంటాడని నన్ను ఉదయం నిల్వోబెట్టినగది టిఫిన్ రూమ్ అని, అతను నన్ను ప్రవేశపెట్టిన తరగతి స్కూల్ డ్రెస్ లో క్లాస్ అనీ చెప్పేడు. నాకు ఎంతో సిగ్గేసింది. నావుస్తకం అంతా చేతులు నొప్పి పెట్టేటంతగా వ్రాసినందుకు ఏడ్చువచ్చింది, కాని నవ్వేసి ఊరుకున్నాను.

మొదటి గంట లేలుగు మాష్టరు వచ్చేరు. క్లాసు నిశ్శబ్దముగా ఉంది. క్రొత్తగా వచ్చిన విద్యార్థిని గనుక నన్ను ఒక పద్యమా చదవమన్నారు. తప్ప లతో చదివేను? పిల్లలంతా ఫక్కున నవ్వారు. నాకెంతో ఏడ్చువచ్చింది. రెంజోగంట లెక్కల మాష్టరు వచ్చేరు. లెక్కలు చెబున్నారు. అంతిలో పోస్టుమాన్ వచ్చి నాకు ఉత్తరం ఇచ్చాడు. అదే మొదటి సారి నాపేరు ఉత్తరం అందుకొనడం. అది మా నాన్న దగ్గరనుంచి వచ్చింది. చదవడం చూశారు మాష్టరు పాఠం వినకుండా ఉత్తరం చదివినందుకుగాను బెంచీ మీద నిల్వోమన్నారు. ఎలాగో బడి పూర్తి అయింది ఆరోజుకి. ఇంటి ముఖంపట్టి ఉత్తరం చదువుతూ పోతున్నాను. మాతరగతిలో అల్లరి వాడు వెంకట్రావు ఉన్నాడు. వాడు ఎక్కడనుండి వచ్చేడో వెనకనే వచ్చి నాచేతిలో ఉత్తరం లాక్కుని పరుగుచు కున్నాడు. వాడిపెనుక నేను పరుగెత్తేను.

ఆఖరికి వాడు ప్రక్కనున్న బురద కాలవలో పారేసిపోయాడు.

అది తీసి బురదతుడిచి జాగ్రత్తగా ఇంటికి చేరుకున్నాను. భోజనం చేసినతరువాత నాగదిలో దీపం దగ్గర ఉత్తరం మూడునాల్గు సార్లు చదువుకొని ఆరోజు జరిగినదంతా తలచుకొని, అంతకుముందు రాత్రి నిద్రలేక పోవడంవల్ల ఆరోజు చర్య లన్ని కలగంటూ నిద్రపోయాను. ఇది నా మొదటిరోజు హైస్కూల్లో చదువు కథ. ఇంక లే భోజనం చేద్దాము”

ప్రకాశ్ మెల్లిగాలేచి ముసుగు తీసి “నన్ను ఎప్పుడూ కొట్టనంటే భోజనం చేస్తాను” అన్నాడు.

“నేను అడిగినదానికి జవాబు చెప్తానంటే నేను ఎప్పుడూ కొట్టను” అన్నాడు రంగారావు.

“ఒసేయ్! వడ్డించు మేము ఇద్దరం భోజనానికి వస్తున్నామని” రంగారావు కేక పెట్టేడు.

“అమ్మయ్యా కథ పూర్తి అయిందా? నేను అప్పుడే అనుకున్నాను. ఇంక ఈయనకథ మొదలు పెట్టేరు, ఉన్నవి లేనివి కల్పించి చెప్తారు, పండ్లెండు టంగున కొడుతుందని. లేవండి భోజనానికి. వడ్డించేను” అంది.

భోజనాలు ఆయాక రంగారావు,

“ఈమాత్రం దానికేరా! భోజనం చెయ్యనని మారాం చేసేవు” అన్నాడు.

“నాన్నా నేను గాంధీగారికి, పొట్టి శ్రీరాములుగారికి శిష్యుడిని. సత్యాగ్రహం చేసి స్వాతంత్ర్యం సంపాదించాను. చూడు నన్ను ఇంకెప్పుడైనా కొట్టవంటే పొట్టి శ్రీరాములు గారిలా భోజనం మానేసి చచ్చిపోతాను”

దెయ్యం వదిలింది

“తాతా ఒక కథ చెప్పనా”

రామిరెడ్డి కిట్టప్ప సుశీలా రామచంద్రుడూ అందరూ తాతయ్య నులకమంచం చుట్టూ చేరారు. 80 ఏండ్ల తాతయ్య శరీరం జీర్ణించి పోయింది గానీ ముఖం మాత్రం ఎప్పుడూ ఉత్సాహ వంతంగా ఉంటుంది. కొందరు ముసలివాళ్లు పిల్లలంటే చిరుబురు మంటారు కానీ ఈ తాతయ్యకు పిల్లలంటే చెప్పలేని హుషారు. పండిపోయిన తన అనుభవాలన్నీ టీనీ కథలరూపంగా చెబుతాడు. తాతయ్య కథలంటే క్రిష్ణాపురం లోని పిల్లలందరూ చెవిగోసు కుంటారు.

“ఏమి కథలు చెప్పనా. అన్నీ అప్పుడే చెప్పేశానే” అన్నాడు తాతయ్య.

“ఛా! దేమిటిరా నాయనా! శుక్రవారంపూట అయిన రంధి అంతా చాలక చావు కోరు తున్నావు” అంది ఆవిడ.

“శవ్వ నాయనా! ఎప్పుడు మంచి కోరాలి గాని చెడు కోర కూడదు. ధైర్యంగా పట్టుదలతో చదువుకొని దేశంకొరకు పాటు పడు” అన్నాడు రంగారావు. ప్రకాశ్ సత్యాగ్రహంలో అది మొదటిరోజు. రెండవరోజుకి నిరీ షీస్తున్నాడు.

“ఆ లంబాడీ దయ్యం కథ తాతా” అన్నాడు కిట్టప్ప. రామిరెడ్డి “నువ్వు నోరుమూసుకోవోయ్. మహా చెప్పమంటావ్. తరువాత దెయ్యంకథ చెప్పితే ఉలికులికి పడతావ్” అన్నాడు. రామిరెడ్డి కిట్టప్పకంటే రెండేండ్లు పెద్దవాడు, ధైర్యశాలి.

తాతయ్య “దెయ్యంకథ చెప్ప తాను. అదికాదు యింకొకటి” అన్నాడు. పిల్లలంతా దగ్గరకు

శ్రీ బసినెడ్డి ఈశ్వరరెడ్డి

చేరారు. రామిరెడ్డి “ఊ” కొట్టే వాడు కాబట్టి మెడలో పాముల వాడి ననుకరించడానికి వేసికొన్న బెల్టు తీసివేసి గంభీరంగా ప్రథ మంలో కూర్చున్నాడు. రామ చంద్రుడు చేతిలోని కొబ్బెరముక్క రుచో, పండ్లమధ్యలో నగిషీ చేయ బడుతుండే బలపంరుచో తెలియక వితర్కిస్తున్నాడు. సుశీల మంచం కింద పిల్లిలా నక్కింది. కొలువు కూటం డజనుమంది బాలభటులతో నిండింది. తాతయ్య ప్రారం భించాడు. 60 ఏండ్లనాటి అనుభవం హృదయంలో కదం దొక్కు తున్నది—

అప్పుడు నాకిరవైఏండ్లు. ఆచారి గారు నాకంటే పదిహేనేండ్లు పెద్ద.

ఈ పాఠంలో ఆయనకి చాలా పెద్ద పేరుండేది. ప్రజలంతా అతడంటే భయపడేవారు. గౌరవించేవారు. అతడు రాతిలోనుంచీ నీళ్లు తెప్పిస్తా డట. పిశాచాలచే నీళ్లు మోయిస్తా డట. యింకా ఏమేమో చేస్తాడట. గురువుగారికీ శక్తు లున్నాయో లేదో గానీ, ఆయన పాదసేవచేస్తే మాస్త్ర సాము ద్రికమూ, పాము కాటుకు యశ్వరీవేరూ చెబుతాడని నాఆశ. మేమిద్దరమూ పట్టణాలూ పల్లెలూ అడవులూ తిరుగుతూ చివ రకు రామాపురం చేరుకున్నాము. రెండు రోజుల్లోనే గురువుగారు పరి స్థితి నంతా ఆకళింపు చేసు కొన్నాడు. “ఒరే అబ్బాయ్. యీ పూళ్లో మనం మంత్రగాళ్ళం తెలుసా” అన్నాడు. చిత్తమన్నాను. యీ ఆరునెల్లలోనే గురువుగారి మాయ నాటకాలు నాకు కొంచం తెలిసివచ్చాయి.

తెల్లవారకమునుపే గురువుగారు స్నానంచేసి శక్తిపూజకు కూర్చొన గానే ఎవరో కొత్తమనిషి గబగబా పరిగెత్తుకొని వచ్చాడు. నరానరి పూజాగృహంలోనికే. శక్తి సాతూ త్కారం చేసికొనే సమయంలో ఎవ్వరినీ ససేమిరా యింట్లోకి రానివ్వ వద్దని గురువుగారు ఘట్టిగా చెప్పి నన్ను కాపలాపెట్టి నా లాభం లేకపోయింది. కొత్తాయన వింటే గదూ! ముమ్మారు సాష్టాంగ నమ

★ “దెయ్యం వదిలింది” ★

స్కూలం చేసి భయభక్తులతో గురువు గారి యెదుట నిలబడ్డాడు. నోటి నుంచి మాట వెళుతుంది. చూస్తూనే గురువుగారు అక్కచిక్కి నగం పీనుగలాగుంటారుగానీ చెప్పలో మండలాటా మెడలో రుద్రాక్ష మాలలూ వొళ్ళంతా విభూషితులైనా కొని రాదంతో కాంభవీ మంత్రం జపిస్తుంటే ఎంతటివాడైనా వణికి పోవలసిందే. మాటా మంత్ర కుశల వ్రక్కలూ అయిన తరువాత అనలు విషయం చెప్పకున్నారు గురువుగారు.

శివయ్య ఆడోళ్ళో మోతుబరి రైతు. అతని కూతురు రంగమ్మ పేరుచెప్పితే ఊరంతా హడల్. ఆ అమ్మాయి అనలే గయ్యాది. చానికితోడు వారానికి రెండు సార్లైనా దెయ్యం ఆవేశిస్తుంది. శివ మెత్తినప్పడు జట్టు పీక్కుని వొళ్ళంతా రక్కు కొని నానా హంగామా చేస్తుంది. ఏవైనా కోరికలున్నప్పుడు, కొత్తచీర కావాలనినప్పుడు, అత్తగారింటికి పోమ్మన్నప్పుడు మాయ దారి దెయ్యం చాపురిస్తుంది. ఈ దెయ్యాన్ని తృప్తిపరచడానికి అతని యిల్లంతా గుల్లెపోయింది. ఎందరెందరో భూతవైద్యులకూ మంత్ర గాళ్ళకు కూపించాడు. విసిగి వేసారిపోయిన శివయ్యకు మా గురువుగారు సాక్షాత్తు త్రిమూర్తి వలె కన్పించాడు. అడబోయిన తీర్థం ఎదురయ్యింది.

మాగురువుగారు ఊణంలో అంతా అర్థం చేసికొన్నారు.

దెయ్యాన్ని విడిపిస్తే మంచి సంభావన లభిస్తుంది. కానీ ఒక చిక్కు. లేని దెయ్యాన్ని విడిపించడమెట్లా? రంగమ్మ ఆటకట్టించే దెబ్బగా? మర్యాదగా చెబితే దెయ్యం విడుస్తుందా? నాలుగైదు రోజులు గురువుగారు దీర్ఘంగా ఆలోచించారు. చివరికి ఒక ప్లాను స్ఫురించింది “ఒరే అబ్బాయి” అన్నారు. “చిత్తం గురూజీ” అన్నాను.

తను వేసికొన్న ప్లానంతా విశదీకరించి “యిలా చేస్తావుట్రా?” అన్నారు.

“అమ్మ బాబోయ్. నావల్ల కాదండీ” అన్నాను.

“నువ్వుచేసి తీరవలసిందేరా” అన్నారు.

“అసాధ్యం గురూ” అన్నాను.

“ఏమి చెయ్యమన్నాడుతాతా” అని ప్రశ్న వేశాడురామచంద్రుడు.

చెబుతున్నాను గదా అప్పుడే చెప్పితే స్వారస్యమంతా దచ్చి పోదుట్రా వెధవనాగన్నా. యీ విధంగా గురువుగారు పట్టు పట్టినరికి నేనూ ఒప్పుకొన్నాను.

మర్నాడు నిండు అమావాస్య. ఎక్కడా కన్ను పొడుతుకొన్నా కనిపించదు. ఊరికి మూడుఫర్లాంగులలో శృశానం.

అర్థరాత్రి శృశానంలో ముగ్గురు మనుష్యులు, రంగమ్మ నిలబడి ఉన్నారు. శివయ్య అలోచిస్తున్నాడు. నన్నగా దీపం మనకగా మిణుకు మిణుకు మంటున్నది. గురువుగారు ముగ్గులుపెట్టి యంత్రం వేసి నల్లకోడిని చంపి రక్తాన్ని

యంత్రంపై వేశాడు. అప్పదిగ్బంధనం చేశానన్నాడు. కాంభవీ మంత్రాన్ని ముమ్మారు జపించాడు. రక్త చందనాన్ని ఒళ్ళంతా పూసుకొన్నాడు. రాదంతో గర్జించాడు. యిక భేతాళుడా నే శిస్తాడు పొమ్మని గర్జించగానే శివయ్య దూరంగా పోయి నిలబడ్డాడు.

“రారా భేతాళా” అన్నాడు గురువుగారు కోపంతో.

ఒక ఊణం అంతా మాయ. ప్రమానుమీదనుంచి ఆపశంగా రంగమ్మపైకెగిరి దుమికింది దెయ్యం. వొళ్ళంతా రోమాలూ, మెడలో పేగులూ, చేతిలో పుర్రె, సాక్షాత్తు భేతాళుడే. కుప్పించి అంఘించి హుంకరించి రంగమ్మపై బడ్డది. ఊణంలో రంగమ్మ నడుం విరిగింది. ముక్కు చిలికింది. పళ్ళు రాలినయ్యే. వొళ్లు విరిగిపోయింది, భేతాళుని చావుచెబ్బలకు. ఊణంలోనే భేతాళుడు మటుమాయమై పోయాడు. ఆ ఊణం నుంచే రంగమ్మను దెయ్యం కాశ్యతంగా విడిచిపెట్టిపోయింది. శివయ్య నంసారం బాగుపడ్డది.

పిల్లలంతా దెయ్యం వర్ణన విని వణికి పోయారు. ధైర్యశాలి రామి రెడ్డి కూడా భయపడ్డాడు. “అది దెయ్యమేగదా తాతయ్యా” అన్నాడు రామచంద్రుడు. “ఓరి చవటా దెయ్యమూ గియ్యమూ అబద్ధంరా; ఆ భేతాళుడు నేనేరా” అన్నాడు తాతయ్య. పిల్లలందరూ ఒక ఊణం విభ్రాంతులయ్యారు. మరు ఊణం పొట్ట చెక్కలయ్యేట్లు నవ్వారు తాతయ్య చమత్కారానికి. ★

తేలు కుట్టిన దొంగ

(35-వ పేజీ తరువాయి)

దానిమీద పడేసేను నావెంపుకు రాకుండా. అమ్మ బట్టలమూట కోసం వస్తోందన్న సంగతే మరిచాను. అమ్మ మంచందగ్గర కొచ్చింది. ఈ లోపుగా నేను మంచంమీది నలుపుకోక వెనకాలవేపునుంచి లాగి మంచంక్రింది చీకట్లో కనబడకుండా కప్పేసుకున్నాను. బాధ అంతకంతకు ఎక్కువైపోతోంది. కళ్ళు నీళ్ళకి బనీనంతా తడిసిపోయింది. వేలు వాచిపోయింది. కీచుమనిలోపలే ఏడుస్తున్నాను. మాలమ్మ వొంగి మంచంకింద బట్టలమూట అడుగున చెయ్యివేసి తీయబోయింది. అక్కడే వున్న తేలు పుటుక్కున కుట్టింది మాలమ్మని. “అమ్మయ్యా, తేలండోయ్” అంటూ గట్టిగా అరిచింది. “ఎక్కడా ఎక్కడా” అంటూ నాన్నాడు సావిట్లనుంచి కర్ర తీసుకువచ్చారు.

“మంచంక్రిందండోయ్ బాబూ, తొరగా చంపండి” అంది అమ్మ మూలుగుతూ. మానాన్న మంచంక్రింద దూరేరు.

నాకు ఉక్రోశం, బాధ మరి ఎక్కువై యింకెలాగా పట్టుబడి పోతానని ముసుగుతీసి “నాన్న గారూ నన్ను కుట్టించండోయ్ బాబోయ్” అంటూ గట్టిగా ఏడుస్తూ బయటి కొచ్చేసేను.

“దొంగవెధనా ఎత్తు వేసేవా? ఏడుస్తే ఏం అనను కదా అని! ముందు ఆ అయిదు రూపాయలు అక్కడపెట్టు” అంటూ నాన్నాడు

నన్ను నాల్గు గట్టిగా మొట్టారు. మంటలో నెయ్యి పోసినట్టయింది. ఆయేడుపు, యాయేడుపు కల్పియింకా గట్టిగా ఏడుస్తూ, అయిదు రూపాయలనోటు బనీనులోంచి తీసి క్రిందపారేసి, “నిజంగా కుట్టించండోయ్ నాన్నారూ” అని గంతులు వెయ్యడం మొదలు పెట్టాను.

“ఏమండోయ్! ఆగండి ఏమిటది! అనవసరంగా వాణ్ణి కొద్దారెందుకు? నిజంగా కుట్టేవుండోచ్చు. నన్ను కుట్టగాలేంది వాణ్ణి ఎందుకు కుట్టదు” అని కసిరింది ఏడూస్తూ అమ్మ. అప్పటికి నమ్మకం కలిగింది నాన్నారికి.

“ఉండండి ను బ్యావధాన్లు ని పిలుస్తాను” అని బయటి పోయాడు. యిల్లంతా నన్నాయ్మేళం అయిపోయింది. ఇవతల మేమిద్దరమే కాకుండా ఏమీ కుట్టని చెల్లెండుకో ఏడుస్తోంది? “ఓ చెల్లీ! ఊరుకోవే నీకు పుణ్యంఉంటుంది” అన్నాను.

ఇంతట్లోకే నుబ్యావధాన్లు వచ్చి మాలమ్మకి, నాకు మంత్రంవేసి నిరుల్లిపాయలు, జామాకులు నల కొట్టి ఇంతముద్ద మాయిద్దరికి చేతులమీద కుట్టినచోట పట్టించి “యీవాల్లికి పట్టిమజ్జిగ పోసుకొని తప్ప మరేమీ తినకూడదని” చెప్పి వెళ్లిపోయాడు.

కొంతసేపటికి మాయిద్దరికీ నిమ్మళించింది. నద్దు మాటు మడిగింది. కాని మాలమ్మ యింకా కూనిరాగాలు తీస్తూనే వుంది. మా

ఆరోజున స్కూలులో ఇన్ స్పెక్టర్.

ఇన్ స్పెక్టరు: (ఒక కర్ర వానితో) రా మాయణం ఎవరారాశారు?

కుర్రవాడు: నేనుకాదండీ.

మేష్టరు: నిజంగావీజే వ్రాశాడండి సార్; ఈమధ్య జ్వరం వచ్చినప్పుడు. తమరిని చూసి భయపడి అలా అంటున్నాడు సార్.

ఇన్: ఏం మేష్టరు ఉద్యోగం చేస్తున్నావయ్యా! రామాయణం రాముడు వ్రాశాడని, భారతం పాండవులు వ్రాశారని నీకయినా తేలివద్దూ? అందుకనే నేటి కంపల్సరీ ఎడ్యుకేషన్ అలా ఏడుస్తూంది...

శ్రీ వెల్లె స్వామినాయుడు నచ్చి పట్నం.

నాన్న ఇట్టూర్పులతో మాయిద్దరికి విసురుతున్నారు.

“ఈవెధన దొంగతనం ఎక్కువూ ఎరగనివాడవ్, యీలా మొదలెట్టావేరా” అని కూకలేసిందిమాలమ్మ.

పొద్దున్న అమ్మ నాకిట్టమైన ఆవళ్ళు వండింది. ఈ దొంగతనం చెయ్యకపోయినట్లయితే అవి తినుండే వాణ్ణి. అవధాన్లు మజ్జిగఅన్నం తప్ప మరేమీ తినకూడదన్నాడు. మజ్జిగా అన్నంగతి పట్టింది నాకు. మాలమ్మ వేనూ కళ్ళనీరు కాదుస్తూ వీటలదగ్గర కూర్చున్నాం. మా నాన్నాడు కాకినాడ వెళ్లిపోయాడు. డబ్బుంటే మానాన్నా రే యిచ్చేవాడు. అప్పుడు పనిమీద ఆ అయిదు రూపాయలను కావోలు, అనుకున్నాను.

★

వినోదా వారి, "దేవదాసు" లో పాత్యతిగా పావత్రి.

"...ఎవరూ అశింకనంత శైవుని చూపింది."

“దేవదాసు” సమీక్ష

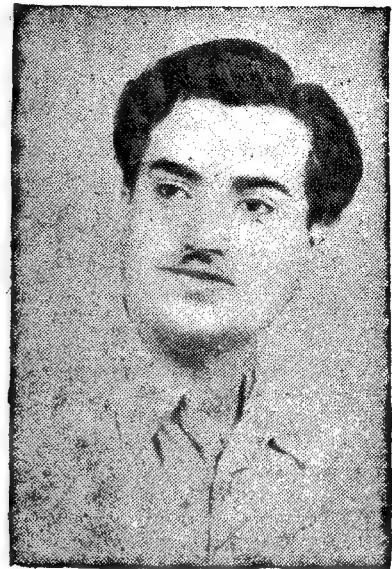
గత మాసం 26 న వినోదాచారి “దేవదాసు” ఆంధ్రలో విడుదలయింది. ఈ మధ్య చాలా తెలుగు చిత్రాలను తిరస్కరించిన ఆంధ్ర ప్రేక్షకులు ఈ చిత్రాన్ని బాగా ఆదరించారు. చిత్రం రసవంతంగా ఉంటే దానికి కథా లేదని, ప్రజల కొనుగోలుకత్తి తగిలినదని మొదలైన కారణాలేమీ చిత్ర విజయానికి అడ్డురాకనీ దీనివల్ల సృష్టమవుతోంది. ఈ చిత్రంతో వినోదాచారి తెలుగు చిత్రరంగంలో స్థిరపడ్డారనీ, ఈ చిత్రం తయారు చేయడంలో మాషిన్ జాగ్రత్తను, పడిన శ్రమను కొనసాగిస్తే ఇక ముందు కూడా ఇలాంటి మంచి చిత్రాలే తీయగలరనీ నిస్సందేహంగా చెప్పవచ్చు.

ఇంత మంచి చిత్రం నిర్మించినా కూడా విడుదలకు ముందు పత్రికలవారి కెవరికీ ప్రీవ్యూ ఇవ్వకపోవడంబట్టి, నిర్మాతలు తమ చిత్రానికి ఇంత విజయాన్ని ఆశించివుండరని భావించవలసివస్తుంది. తరవాత ఈ నెల 5 వ తేదీన వాహినీ స్టూడియోలో

ప్రాజెక్షన్ కు వారు కొన్ని పత్రికలను ఆహ్వానించారు.

తెంగాలీ చిత్రాలు, నవలలు మార్పులుగా ఇదివరలో కొన్ని తెలుగు చిత్రాలు వచ్చాయి. వాటిల్లో ఏదీ “దేవదాసు”లాగ మూలానికి సన్నిహితంగా, మూలంయేదల శ్రద్ధాయంతంగా నిర్మించబడలేదు. “దేవదాసు” కథ రచించిన శరత్ బాబుకు వినోదాచారు ఆట్రే అన్యాయము చేయ్యకపోగా, కథను చిత్రీకరణలో నేర్పుచూపి కృతకృత్యులయ్యారు.

శరత్ బాబుకు పేరు తెచ్చిన మొదటి నవల్లో “దేవదాసు” ముఖ్యమైనది. ఈ నవలతోనే శరత్, పేరు ఆంధ్రదేశంలో కూడా విస్తరించింది. దాని తరవాత శరత్ అసంఖ్యాకంగా నవలలు రచించాడు కాని, వాటిలో ఏదీ “దేవదాసు” పొందిన ప్రజాదరణ పొందలేదు. ఈ నవల్లో ఉన్నంత విస్తృత, ఏకాగ్రత మరే నవల్లోనూ లేకపోవడం, శరత్ బాబు పోసు పోసు మరి ఆదర్శవాది కావడం, అతని పాత్ర చిత్ర

వినోదాచారి “దేవదాసు”లో పార్వతి సవరి కొడుకుగా నటించిన కొత్తినటుడు

జి. వి. జి. కృష్ణ.

గలో వైవిధ్యం తగ్గిపోయి తత్వవర్ణన ఎక్కువ కావడం ఇందుకు కారణాలైవుంటాయి. “దేవదాసు”ను న్యూఢియేటర్లువారు చాలా ఎక్కిందటే హిందీ, తెంగాలీలలో సినిమా తీశారు. హిందీలో కీ. శే. నైగల్ దేవదాసుగా నటించి గంభీరమైన నటనతోను, విషాద మధురమైన సంగీతంతోను చిత్రాన్ని రాజ్ఞిపజేశాడు. తెంగాలీ చిత్రంలో దేవదాసుగా నటించిన కీ. శే. బారువా నైగల్ కంటే ఉత్తమంగా నటించాడని ఆ చిత్రం చూచినవారు చెబుతున్నారే. రెండుభాషల్లోనూ పార్వతిగా జమున నటించింది; చంద్రముఖిగా ప్రసీద్ధనటి రాజకుమారి నటించింది. ఈ చిత్రం యావద్భారతంలోనూ పెద్ద బాక్సాఫీస్ హిట్ అయి న్యూఢియేటర్లకు పేరు ప్రఖ్యాతు లార్జించి పెట్టింది. ఈ చిత్రం ఎడబ వెంటుకుని అదే కథను తెలుగులో పునర్నిర్మించడం సాహసమైనా వినోదాచారు స్వతంత్రమైన ప్రతిభ చూపి చాలవరకు విజయాలయ్యారనే చెప్పాలి.

ఈ చిత్రం రక్తికట్టడానికి బాధ్యత నిర్మాణంలో పాల్గొన్న యావన్మందిదీనని తోస్తుంది. నటీనటులు బాగా నటించినా, దర్శకుని తెలివితక్కువ తనంవల్ల అంత

వినోదాచారి “దేవదాసు”లో ప్రముఖులు : దర్శకుడు వేదాంతం రాఘవయ్య, కెమేరా రంగా, దేవదాసు నాగేశ్వరరావు, చంద్రముఖి లలిత.

బూడిదలో పోసిన పన్నీరు కావడం మన మెరుగుదుము. ముఖ్యంగా "దేవదాసు" స్క్రిప్టు రాసినవారెవరయినా చాలా జాగ్రత్తగా రాశారు. అనవసరమైన సన్నివేశాలు జోరబడకుండా, హాస్యం ఉండాలి కదా అని చెప్పి హాస్య సన్నివేశాలు జోప్పించి కథ 'మూడ్' చెప్పగొట్టకుండా, ప్రధానపాత్ర ఆయన దేవదాసు కొక్కడికే ప్రాముఖ్యం ఇచ్చుకుంటూ, మిగతా పాత్రలను జాగ్రత్తగా, మోతాదుగా ఉపయోగించుకుంటూ స్క్రిప్టు రాశారు. కథ చాలా సులభంగా, స్పష్టంగా, నూటిగా కథనం చెయ్యబడింది. ప్రధాన సమస్యను ప్రతిపేక్షకుడూ అర్థం చేసుకోగలిగినంత స్పష్టంగా 'ఎస్టాబ్లిష్' చేశారు. ఈమధ్య చెబుతున్న తెలుగు చిత్రాల్లో కథను నూటిగా స్పష్టంగా చెప్పలేక పోవడం, అసలు సమస్య ఏమిటో ప్రేక్షకుడికి తెలపలేకపోవడం కన్పిస్తుంది. ఈ చిత్రంలో ఆలోపం లేదు.

"దేవదాసు" కథ 'తైలామజ్జా' లాగ ప్రపంచ ప్రసిద్ధి పొందదగిన ప్రేమ కథ. ఇందులో కూడా చిన్నప్పటినుండి ప్రేమించుకున్న యువతి యువకుల ప్రేమ వారి తల్లిదండ్రుల మూఠవ్వంవల్ల విఫలం కావడం కథావస్తువు. అయితే ఈ రెండు కథలకూ అంతే సామ్యం. పాత్రచిత్రణలో లేదా చాలా వుంది. 'తైలామజ్జా'లో తైలాభాయ్ బేలను కలవకుండా చెయ్యడానికి తలపెట్టినట్లు, సంఘం, ప్రకృతి శక్తులు ఏకమై ప్రయత్నించినట్లు వస్తుంది. తైలాభాయ్ బేల సంతోషానికి భౌతిక ప్రతిబంధకాలే ఎక్కువ ఉన్నాయి. "దేవదాసు"లో అలా కాదు. దేవదాసు చంచలచిత్తుడు కావడం, పార్వతి సుఖియనవతి కావడం

వారి ప్రాజెక్టికి ముఖ్యకారణాలైనాయి. వారు తెలుసుకుంటే ఏనాడైనా లేచిపోయి ముఖంగా జీవించకలిగేవారు. కాని వారి స్వీయమనస్తత్వాలే అందుకు ప్రతిబంధకాలైనాయి. పార్వతి అర్ధరాత్రి తన గదిలోకి వచ్చి ప్రేమభిక్ష యాచించినప్పుడే దేవదాసు తండ్రిని ధైర్యంగా ధిక్కరించడానికి పూనుకున్నా, లేక దేవదాసు పట్నం నెల్లిపోయి మళ్ళీ మనసు మార్చుకుని తన దగ్గరికి వచ్చినప్పుడు పార్వతి అతన్ని వివాహమాడడానికి అంగీకరించినా వారి ప్రేమ ఫలించే అవకాశం ఉండేది. మరొక పెద్దలేదా ఏమంటే, తైలాభాయ్ బేల మనస్తత్వాల ఒకటే. పార్వతి, దేవదాసుల మనస్తత్వాల భిన్నమైనవి. పార్వతి దేవదాసుపై ప్రేమ కోల్పోకుండానే గుండె దిటవు చేసుకుని వ్యర్థ భర్తతో కాలక్షేపం చేయకలిగింది. దేవదాసుకూ మరొక స్త్రీని వివాహమాడి ఏదోవిధంగా కాలక్షేపం చేయకలిగితే ఇరువురూ ఒకరు దుడుకులులేని జీవితం సాగించేవారు. కాని దేవదాసు దుర్బలుడు కనుక మధ్యవ్యసనానికి లోనై జీవితం చేతులారా పాడుచేసుకుని వివాహమయమైన అంతఃపాండాడు.

కనుక "తైలామజ్జా"కు, "దేవదాసు"కు ప్రధానమైన భేదాలున్నాయి. ఈ భేదాలు లేకపోతే "తైలామజ్జా" తరవాత వచ్చిన వినోదావారి "దేవదాసు" ఇంతగా ప్రజల నాకరించేది కాదేమో.

కరెన్ దేవదాసుకూ, వినోదావారి దేవదాసుకూ కొన్ని లేదాలున్నాయి. ఈ లేదాలవల్ల నిర్మాతలు దేవదాసు పాత్రను తెలుగు ప్రేక్షకులకు బాగా అర్థమయ్యేట్లు చేసినమాట నిజమే గాని, మూలంలోని వాస్తవిక పాత్రీకరణం రాలేదు. మూలంలోని దేవదాసు తనకూ పార్వతికీ మధ్యగల సంబంధంయొక్క స్వరూపమేమిటో స్పష్టంగా ఎన్నడూ గ్రహించలేదు. పార్వతి తనంత తను వచ్చి 'నన్ను పెళ్ళిచేసుకో' అని అడిగినదాకా అతనికి ఆమెను పెళ్ళాడాలనే భావమే కలగలేదు. రెండోసారి అతడు కలకత్తానుంచి తిరిగి రావడంకూడా, పార్వతి తను లేకపోతే ఏమియిపోతుందోననే భయంచేతనే గాని తను కూడా ఆమెను ప్రేమిస్తున్నానని తెలిసికాదు. కాని ఎప్పుడైతే పార్వతి తనకు శాశ్వతంగా పరాయిదైపోతుందో అప్పటినుంచే ఆమె లేని లోటు ఆనీక బాగా తెలిసివస్తుంది. ఈ తెలిసి రావడం ఆలస్యంగా జరిగింది కనుక అతడు నిస్సహాయుడై గాలి ఎటువీస్తే అటు కొట్టుకుపోయే ఎండుటాకులాగ అవుతాడు. ఈ పాత్రీకరణం హిందీ "దేవదాసు"లో

"బాలమ్ ఆయే బసో మారె మనమే" — హిందీ "దేవదాసు"లో పైగల్, పార్వతిగా జమున.

వ్యాపారంలో అస్థిరచిత్తుడైన దేవదాసు—

న్యూఢియేటర్స్ వారి హిందీ “దేవదాసు”లో దేవదాసుగా సైగల్, అతని మిత్రుడు చున్నీలాల్ గా ఖోర్, చంద్రముఖగా రాజకుమారి.

యథార్థంగా కనిపిస్తుంది. కాని తెలుగు “దేవదాసు”లో దేవదాసుకు మామూలు సినిమా హీరోల్లాగ మొదటిసారిగా తన పాత్ర తిని ప్రేమిస్తున్నట్లు తెలుసు. ముఖ్యంగా దేవదాసు పాత్రకుల బాల్య సన్నివేశాలు ఈ చిత్రాన్ని మామూలు సినిమాలు స్థాయికి దింపివేశాయి. పెద్దయిన తర పాత్ర తండ్రితో ఖచ్చితంగా చెబుతాడు తన పాత్ర తన పెళ్ళి చేసుకుంటానని. తండ్రి తన్ను చంపి మరీ పెళ్ళి చేసుకో మనగా నే చెదిరిపోయి పట్నం వెళ్ళిపోతాడు. తరవాత తిరిగి పాత్ర తన వద్దకు వస్తాడు. అప్పుడు తండ్రి చెదిరింపునెల్లా ఎదుర్కో దలుచుకున్నాడో దర్శకుడు స్పష్టం చెయ్యలేదు. ఇక్కడ మూలంకి కొంత అన్యాయం జరిగినా, అంత పట్టించుకో నవలసరలేదు.

ఇదిగాక మూలంలో ప్రధాన కథకు అంతగా అవసరంలేని కొన్ని అంశాలు వదిలివేసి, కొన్ని చేర్చి మార్పులు చేశారు. వీటివల్ల పెద్ద సద్ద మేమీ లేదేమో.

ఇకపోతే చంద్రముఖ పాత్ర; మరపు రాని నిసర్గమనోహరమైన పాత్ర! స్త్రీ వివాద కరణ బాలుకున్న సానుభూతి, పూర్వ భావం అనంతమైనది; స్త్రీలో అతడు లాల సరసకాక సహనం, త్యాగం, మాతృత్వం, ప్రేమ మొదలైన గొప్పగుణాలనే చూశాడు. అతడు చిత్రించిన వందలాది స్త్రీ పాత్ర

లన్నిటిలోనూ ఈ గుణాలే కొంపం పోయి తగ్గలతో కనిపిస్తాయి. చంద్ర ముఖ అటువంటి పాత్రల్లో ఒకతే. ఆమె సామాన్యమైన పడుపుగల్గే. దేవ

దాసును చూచినప్పటినుంచీ అతనిపై ప్రేమ కలుగుతుంది. అతడు తన వృత్తిని నిందించి నవ్వుకుంటున్న కొత్తజీవితం సాగించబూతు కుంటుంది. తను బాగుపడడానికి కాగకు దైన దేవదాసు చెప్పిపోతుంటే చెప్పరాని వ్యభవముతుంది. అతడు రోగగ్రస్తుడయితే ఎంతో నేవచేస్తుంది. అతడు తన్ను ప్రేమించడంలేదని తెలిసికూడా అతని బాగునే కోరుతుంది. పాత్ర తన భర్తతో కావరం చేస్తున్నట్లే దేవదాసుకూడా తలుచుకుంటే చంద్రముఖతో సంసారం చెయ్యి కలిగి వుండును. కాని చరిత్ర హీనయైన చంద్ర ముఖని కూడా అతడు అంగీకరించలేక పోతాడు. అతడు తన దౌర్బల్యం గుర్తించికూడా దానినుండి బయట పడలేదు. బయటపడడానికి ప్రయత్నించడం వృథాగనక ప్రయత్నించకు కూడాను. కోరి కోరి పతనం పైకే ప్రయాణించే అంతరిస్తాడు. అతని పాత్ర మన సానుభూతిని, జాలిని పూర్తిగా మార గొంటుంది.

ఈ కథన ఆమోమయంగా, విసుగుతేటట్లుగా తయారుచెయ్యడానికి అనేక అవకాశాలున్నా దర్శకుడు చాలా నేర్పుతో, ఎట్టికీ వదలకుండా, ను బోధకంగా చిత్రించాడు. అందుకాయన్ని అభినందించాలి. కొన్ని దృశ్యాలు అత్యంత కరుణామయంగా నడిచాయి. మొదట కొంతకేలవగా ప్రారంభమయినా చిర

అంతిమకాలం ఆస్పత్రికాగా పాత్ర తిని సన్నిధి చెయ్యడాని!

ప్రయాణిస్తున్న దేవదాసు.

హిందీ “దేవదాసు”లో భర్త దాసుగా నీమో, దేవదాసుగా సైగల్.

కోనుగు సహాయకోసం బయలుదేరుతున్న భాగ్యమ కేషయ్య వారిస్తున్నాడు. నేమనల్ ఆర్ట్సువారి "పిచ్చిపుల్లయ్య"లో యక్. టి. రామారావు, హేమలత, కోడూరి అచ్చయ్య.

★ "దేవదాసు" సమీక్ష ★

దాసు పార్వతీసంబంధంబెడిసికొట్టిన దగ్గి ర్నించీ రసవంతంగావుంది.

ఇక నటీనటులు: మొదట పేర్కొనవలసింది నాశ్వరరావుని. దేవదాసు వంటి క్లిష్ట పాత్రను ఆయన నిర్వహించగలడా అని అనుమానించినవారికి ఆయన నటన చూసిన తరువాత సంతృప్తి కలుగుతుంది. దేవదాసు పాత్రను ఒక చారిత్రకంగా స్వీకరిస్తున్నానని ఆయన అనేక సార్లు అన్నాడు. అతిశ్రమకులోనై, పాత్రలో లీనంకావడానికి ఆయన ప్రయత్నించాడు.

ముఖ్యంగా తాగుబోతుగా, రోగిగా ఆయన చూపిన నటన విస్మయకరంగావుంది. బాలరాజులో నటించిన నాశ్వరరావుకూ దేవదాసులో నాశ్వరరావుకూ ఎక్కడా పోలిక లేదు. "స్త్రీసాహసం", "ప్రేమ", "పరదేశి" వరకూ ఇంకా అర్చకత్వం విడనట్టు కనిపించిన నాశ్వరరావు, అతరువాత చాలాదూరం ప్రయాణంచేశాడు. మొత్తం మీద చూస్తే, హిందీ "దేవదాసు"లో నటించిన సైగల్ చూపినంత సౌలభ్యం, సహజత్వం చూపలేకపోయానా, ఇప్పటికెందుల నటులెవరూ నటించలే రనిపించే విధంగా ఆయన నటించాడు.

తరువాత పేర్కొనవలసినది లలితని. చంద్రముఖి పాత్రకు చివరిదాకా ఎవరి బుక్ చేయడమో అది అలాగే చివరి విజేదా

వారు సరియైన తారనే బుక్ చేశారు. 'గ్లామర్'కు పేరుపడిన తార ఆయినా, లలిత ఈ చిత్రంలో చాలా ప్రతిభతో 'Restraint'తో నటించింది. అలాగే

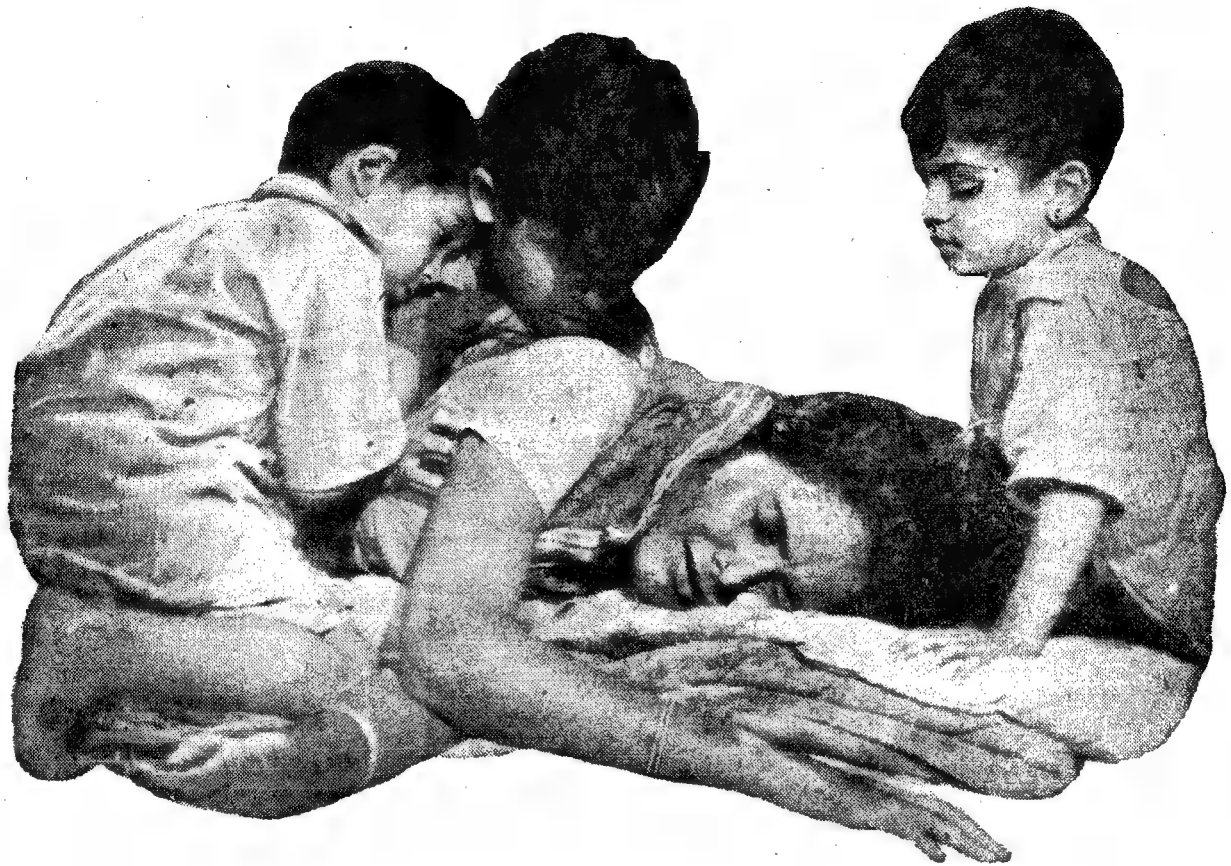

"పల్లెపడుచు" లో మారువేషంలో వున్నది ఔక్కివుగా నీతారామయ్య, రంగయ్యగా ముక్కామల, కాక్ కామేశంకా ఎల్. ఎస్. మణ్యం.

పావిత్రీ కూడా పార్వతీ పాత్ర నిర్వహించడంలో ఎవరూ ఆశించినంత నైపుణి చూపింది.

మిత్రవారిలో పేకేటి శివరాం నటన కూడా "గుమాస్తా" "కన్నతల్లి" చిత్రాల్లో కంటే అభివృద్ధి కనపరచింది. రంగారావు, పి. ఎస్. ఆర్., ఆరణి, జి. వి. జి. కృష్ణ మున్నగువారు తమ పాత్రలు వీలించినంత వరకూ బాగానే నటించారు. కాని ఉపనటీనటులమీద దృక్పథం ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవట్లు కనిపిస్తుంది.

సమగ్రాలవారి సంభాషణలు 'స్త్రీ'గా ఉన్నప్పటికీ కథకు తగిన గాంభీర్యంతో నడిచాయి. శయ్యాలుమాత్రం బొత్తిగా బాగా లేవని చెప్పవలసి వస్తుంది. సన్నివేశాలకు ఏ మాత్రం సహాయకారులుగా లేక, ప్రేక్షకులకు అర్థం తోచని ధోరణిలో ఉన్నాయి. మన సినిమాపాటలు ఇప్పటివరకే బాగుపడేట్లు తోచదు. అక్కడే నిచోట పాట ప్రవేశపెడితే రక్తి కట్టదనీ, కథ నిలిచిపోయి విసుగుపుడుతుందనీ మన నిర్మాతలెందుకు గ్రహించరో తెలియదు. హిందీ "దేవదాసు"లో సైగల్ పాడిన మూడు పాటలూ సన్నివేశాలకు బాగా అతికాయి. సంగీతంలోకూడా వైవిధ్యం తక్కువ. ఒక్కటంటే ఒక్కటే పాట - దేవదాసు వీధిలో తాగి పడివుండినప్పుడు పాడినది, ('జగమే మాయా, బ్రతుకేగాయా') సంగీత-

**కోగ్రస్తురాలైన తల్లి కారదను (సులోచన) చుట్టుముట్టిన పసిబిడ్డలు.
వాస్తవిక చిత్రం "నన్నే మున్నే" (హిందీ)లో ఒక ఘట్టం.**

దృష్ట్యా హృదయంగమంగావుంది. ఏమైనా నైగల్ వాడిన పాటలతో. ఈ పాటల్ని పోల్చలేము. నైగల్ అమృత సంగీతం కంఠంలోనుంచి కాక గుండె లోంచి వెలువడుతున్నట్లుంటుంది.

ఔక్కికలోగా "దేవదాసు" సామాన్యంగావుంది. బి. ఎన్. రంగాగారు కెమేరాను కదల్చడంలో చాలా తెలివితేటలు, స్వేచ్ఛచూపినప్పటికీ, లైటింగ్ లో మాత్రం కొంత కృత్రిమవిధానాలు అవలంబించారు. నేటికాలపు ఒకానొక ధోరణి ఆయనకు కూడా అలవడిపోయినట్లుంది. మంచి గంభీరమైన సన్నివేశాల్లో అసహజమైన లైటింగ్ యిచ్చారు. ఒక్కొక్కసారి దేవదాసు ఎక్కడికి వెడితే అక్కడికి కొన్ని లైట్లు తెచ్చుకుని, ప్రంభాల చాటునో, చొచ్చుచాటునో తనే అమర్చుకున్నట్లు, ఒకే రకమైన లైటింగ్ పద్ధతి అతన్ని వివేకమండా అనుసరించింది. రికార్డింగ్ బాగానే వున్నది. ఎడిటింగ్ చాలా సాఫీగా, ఎట్టికప్పగంతులూ లేకుండా సాగింది.

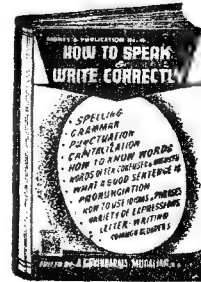
నటింసులు బాగావున్నాయి కాని రావుల పల్లె జమీందారు భవనం బయటి దృశ్యం లోపలిదృశ్యానికి సరిపడినట్లు లేదు. బయటిభాగం పెంకుటింటికి సంబంధించినట్లుంది.

లలిత చేసిన రెండుసృత్యాలూ చాలా హాయిగా వున్నాయి.

చిత్రం మొత్తంగా తీసుకున్నప్పుడు మిగతా తెలుగుచిత్రాలకూ దీనికి చాలా తేడాకనిపిస్తుంది. మన నిర్మాతలు కాస్త సందుదారికి తేచాలు, ప్రజాభిరుచుల తేరిబ కొన్ని అవాంఛనీయంగాలు చొప్పించుతారు. "దేవదాసు"లో పెక్కు అప్పీలుకు తావిచ్చే ఘట్టాలున్నప్పటికీ ఆ జోలికి పోలేదు. వేశ్యావాటిక వాతావరణం కోసం ఎంత చెత్తయినా చూపించవచ్చు. అలాగే దేవదాసు తాగుడు ఘట్టాల్లో ఎంత అసభ్యంగాలైనా చొప్పించవచ్చు. కాని తాగుడు ఘట్టాలన్నీ చాలా నిగ్రహంతో ప్రదర్శించారు. దేవదాసు పతనం క్లిష్టతంగా కనబడడానికి కారణం నిగ్ర

హంతో కూడిన దృశ్యకత్వమే.

ఏదైనా ఉత్తమ సాహిత్య ఖండాన్ని ఆధారంగా తీసుకొని చిత్రం తీయగోతే వారికి "దేవదాసు" చిత్రం మార్గదర్శకం కాగలదు. మూలంలో పెద్ద మార్పు లేమీ చెయ్యకుండా, మూలంపట్ల శ్రద్ధాభావంతో చిత్రం తీస్తే అది అదజయం సాందకవసరం లేదు.

How To Speak & Write Correctly

ఇంగ్లీషులో
వ్రాయబడినది
228 పేజీలు!
వల రు. 2/-
హాస్టేజి అ. 10/-

A. S. Money & Co., (A.P.)
14, Sambier Street, Madras 1.

కీ. శే. బలిజేపతి లక్ష్మీకాంత కవి

నాటక రచయితగా, సినిమా రచయితగా, నటుడుగా గణుతికెక్కిన శ్రీ బలిజేపతి లక్ష్మీకాంత కవిగారు ఈనెల ఒకటో తేదీన, కాశీహస్తాలో కాలస్పర్శ చెందారు. వీరికి 72 ఏళ్ళ వయస్సు. స్వస్థలం గుంటూరు. ఉత్తరగోదావరి, సత్యహరి శృంగధ, బుద్ధిమతీవిహాసము, సాత్రాజితి పరిణయము మొదలైన స్థానిక నాటకాలు వ్రాసి ఖ్యాతి గడించారు. సినిమాల్లో ప్రజాశాంతి వరవిక్రయం, మల్లీపెల్లి, తాసిల్దార్, బ్రహ్మరథం, భీష్మ, నా నెల్లెలు మొదలైన చిత్రాల్లో నటించారు. చాలా చిత్రాలకు సంభాషణలు, పాటలు వ్రాశారు. వారి ఆఖరి చిత్రం పి. వి. రావుగారు తీసిన “మంజరి.” ఈ చిత్రానికి ఆయన పాటలు రాయడమే కాక, ఒక చిన్న కేషన్ వేరూ కూడాను. వీరి మృతితో తెలుగు సినిమా రంగంలో ఒక అనుభవజ్ఞుడైన రచయిత లేని లోటు ఏర్పడింది. వీరి ఆత్మకు శాంతి కలుగుగాక.

నభూతో నభవిష్యతి

“అజంతావారి “వయారిభామ” ఒక విధంగా అపూర్వ చిత్రం. ఇటువంటి చిత్రం ఇంతవరకూ రాలేదు; ఇకముందు రాగలదని నమ్మకమూ లేదు.

వనమిలియన్ బి. సి. లో, అంటార్కిటిక్ ధూభాగంలో తీయబడిన చిత్రం అంటే నమ్మడం కష్టం కాదునుంటుంది.

చిన్న పిల్లలు “పాతకథలు వద్దు; విదనాన్ని కొత్తకథ చెప్పు” మంటారు. కథ చెప్పేవాడికి ఏమిటో చక అప్పటికే కేది తోస్తే అదల్లా కల్పించి చెబుతాడు. అలాగే వుంది “వయారిభామ” కథ. దర్శకుడు ట్రేట్ మెంటు సరిగా రాసుకోకుండా, స్క్రిప్టు లేకుండా అనుభూతిగా చిత్రం యావత్తుగా వేసిపట్టు అనిపిస్తే అది మన తిప్పకాదు.

ఈ చిత్రం ఇతర జానపద చిత్రాలమీద ‘వైట్రో’ అని అరగంట కొకసారి జ్ఞాపకం చెసుకుంటూ చూసినప్పటికీ, రాజేశ్వర రావుగారి సంగీతం ఘరివాలేదని భావిస్తూ చూసినప్పటికీ, మన వినుచుచు అణు మాత్రమూ తగ్గదు. వైగా అరాజకంగా వున్న సాండ్ రికార్డింగ్ లో, చెల్లెలు గింసరు తెత్తించే దుర్బర నేపథ్య సంగీతపు అవశ్యాలతో, హాసుమంచి ఇవతలికి, శ్రీ శ్రీ రాసినట్లు “హాపిష్టగలమా? గారి పాటలూ” అనిపిస్తుంది.

వైట్రో అని మనకి అప్పుడప్పుడు జ్ఞాపం వచ్చినట్లే, కథకురికే కూడా

తలదండ్రలను కోలుపోయి అన్నెము ఎన్నె మెరుగి పసిగ్గిరా వా
లోకంగా విశాఖపై పోయి (ప్ర. 4. 10. 1) — “స్థే మన్నే”

దెయ్యం వదిలించడానికి వచ్చాడు
చూతనైద్యుడు.

ప్రకాష్ వారి "బూరెల
మూకుడు"లో శ్యామల, కుందూ.

జ్ఞాపకం వచ్చి, పాతాళ ధైరవి మీదా, గుణ
సుందరిమీదా, మద్రాసు ఘట్టమంతరి
మీదా, ప్రజాస్వామ్యంమీదా బాణాలు
వెయ్యడం జరిగింది. సముద్రంలో కాకి
రెట్టలాగ, చిత్రంయొక్క 'మిడియో
క్రిటిక్'లో ఈ బాణాలు మునిగిపోయాయి.
ఈ చిత్రంలో కథ ప్రబంధసుందరుల
పడుముకంటే చిన్నది. సెల్యులాయిడ్తో
ఎన్ని వీరలు కట్టినా దానికి కథ ఆకారం
రాలేదు. ఇందులో డిండిం అనే పాత్ర
వున్నది. ఆమె తెలుగుభాషను తలకిందులు
చేసి మాట్లాడుతుంది.

"వయ్యారిభాష"ను వర్ణించడానికి తెలుగు
భాష చాలదు; డిండింభాష శ్రేయ్యకో
వారి.

"ఒక బాధితుడు" ★

సినిమా వార్తలు

ప్రకాష్ వారి పిక్చర్స్ వారి "ప్రపంచం" ఈ
నెల 10-11 తేదీన ఆంధ్రలో విడుదల
అయింది. ఎనిమిదవ తేదీన తమిళచిత్రం,
లొమ్మిదవ తేదీన తెలుగుచిత్రం పత్రికా
ప్రతినిధులు యావత్తుండికి కాసి నోలో
చూపించారు. ప్రదర్శనానంతరం వుడ్
లాండ్స్లో పెద్దవిందు కూడా చేశారు.

పాతిక లక్షలు పైగా ఖర్చుచేసి, ఇదివర
కెవరూ చేయనంత పబ్లిసిటీచేసి సింహళ
వర్తకుడు ఎమ్మె హెచ్ ఎమ్మ మూనాస్
గారు దేశంమీదకు వదిలిన ఈ బ్రహ్మాండ
చిత్రం ప్రేక్షకులకు ఒక వింత అనుభవంగా
ఉంటుందని అనుకుంటున్నారు

శ్రీ పి టి సంబంధం చేట్టి గాని
పి టి ఎస్ పిక్చర్స్ అన్ షేరుతో ఒక
సినిమా కంపెనీ స్థాపించారని తెలుస్తున్నది
సీరు తెలుగు, తమిళ భాషల్లో ఒక నాంఘిక
చిత్రం తీయనున్నారు

శ్రీ వై వి గారు చాలకాలంగా నిర్మి
స్తున్న "మంజరి" ఈనెల 17 న విడుదల
చేయనున్నారు

సానైటి వారి "ప్రపంచం" లో న రకి కుమారి కమల

★ ప్రశ్నలు - సమాధానాలు ★

శ్రీ కనుపల్లి విరల్ రావు—నెల్లూరు.
“జేవదాసు”లో తాను పోలైన జేవదాసు చేత రాగ, తాళములలో కూడిన మూడు పాటలను పాడించటం అసహజంగా ఉందంటారు. మీ రేమంటారు?

—అసలు సినిమాలలో పాత్రలచేత రాగ తాళాలే కాకుండా, పోలెడు నేపథ్య వాద్యాలతో సహా పాటలు పాడించడమే అసహజం. అందుచేత “జేవదాసు”లో కొత్తగా వచ్చిన అసహజత్యం ఏమీ లేదు. మన సినిమాలపై పూర్వపు నాటకాల ప్రభావం పోలేదు. అందుకే ప్రతి సినిమాలోనూ పాత్రలచేత పాటలు పాడిస్తారు. ఇంగ్లీషు సినిమాలలో చూడండి, సంగీత

చిత్రాల్లో తప్ప మా మాటలు వాస్తవిక చిత్రాల్లో ఒక్క పాట కూడా ఉండదు.

శ్రీ జి. ఎస్. జేవర్—తెనాలి.

“మానవుడు మనోవేదన కప్పిపుచ్చుకొనుటకు మద్యము నేవించుచున్నాడు” అని జేవదాసు చిత్రం నిరూపించుచున్నది కదా! ఎందుకు మరి మద్యపాన విషేధము ప్రభుత్వమువారు ఆచరణలో పెట్టిరి?

—“జేవదాసు” నిరూపించింది అది కాదనుకుంటాము. మద్యపానంవల్ల మనోవేదన తగ్గినట్లు తాత్కాలికంగా అనిపించినా, నిజానికి మనస్సు కాక జేహంకూడా చెడిపోయి చివరికా మనిషి నశిస్తాడని నిరూపించబడింది. కనుక ఈ చిత్రం ద్వారా మద్యనిషేధానికి అనుకూల ప్రచారమే జరిగింది.

శ్రీ హెచ్. శ్రీనివాసరావు—నెల్లూరు.

మీరు ‘10-6-58’ సంచికలో ఒక పాటకుని ప్రశ్నకు సమాధానమిస్తూ అన్ని లక్షణాలు బాగా ఉన్న సినిమాను ‘మీరక్కడన్నా చూస్తే చెప్పండి. మేము కూడా చూసి ఆనందిస్తాం’ అన్నారు. మరి “జాపుకారు, గోపీ చంద్ లక్ష్మయ్య, ద్రోహి, కాంతారాం అడ్లీ, పడోసి, పర్వయన్, యాత్రిక” —యివి ఉత్తమ కళాఖండాలు అందరిచేత ప్రశంసించబడలేదా! మరి మీరలా సమాధాన మీయడానికి కారణం?

—మీరు చెప్పిన సినిమాలన్నీ టిలోనూ బాగాలేని లక్షణాలు కనీసం కొన్ని అయినా ఉండడంచేత; ఈ ముక్క ప్రతి సినిమాకు కొద్దో గొప్పో వర్తిస్తుంది కనుక.

శ్రీ పి. వి. ఎన్. శాదరి—పులివెందులూరి.

24.6.58 శచిత్ర వారపత్రికలో శ్రీక ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పుతూ “ఎవ రెక్కన వుంటే నేం, ముద్రాను మనకు రాకుండా పోయిన తరువాత?” అని జవాబిచ్చియున్నారు. ముద్రాను తగాదా యింకా పరిష్కారము కాలేదు కదండీ? కానీ మీ జవాబు చూడ మనమై అరవటకు ప్రోత్సాహమున్నట్లుంది. ఏమంటారు?

—ముద్రాను సమస్య ఇంకా పరిష్కారం

కాలేదని మీరు నమ్ముకూడదండం సంతోషించదగినదే. రాజకాసురుని కాళ్ళు ఇంకా కాలుతోందంటే నమ్మేవాళ్ళూ ఉన్నారు, నమ్మని వాళ్ళూ ఉన్నారు.

శ్రీ వి. డి. జయపాల్—బద్వేలు.

పాన్ హెట్, మీడియం క్లోజప్ అనగా నేమి?

—కమేరాను ఉన్నచోటినించి కదల్చుకుండానే ఎక్కువ దృశ్యం చూపేందుకోసం యిరుసుమీదనే పక్కలకు తిప్పుతారు. దీన్నే పాన్ హెట్ అంటారు.

—క్లోజప్ కంటే కొంచెం పెద్దదృశ్యం చూపేదాన్ని మీడియం క్లోజప్ అంటారు.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ—రామచంద్రపురం.

శ్రీనాథకవి ఆంధ్రకవులలో పేరెన్నికగన్న మహాకవి అనుట కలదు. కాని శ్రీనాథ కవిశ్యరునియొక్క యింటిపేరు తెలిసి యున్నవారు చాల అరుదు. వారి యింటి పేరు చెప్పెదరా?

—శ్రీనాథుని యింటిపేరు నిర్ధారణగా తెలియడంలేదు. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు యీ విషయమై పరిశోధన చేశారు “కాల్వట్టణ” నివాసి శ్రీనాథుడికి అనే వివరం వారికి తెలిసింది. అందువల్ల ఊరిపేరే వారి యింటిపేరుకదా అని ఎంచినట్లయితే, “కాల్వట్టణ శ్రీనాథుడు” అని చెప్పవలసినవచ్చును. “కల్వట్టపు”వారు అనునియోగి వంశీకులు నేటికీని ఆంధ్రదేశంలో ఉన్నారు.

కేశవమల సౌందర్యాని మృత్యు
కాష్మీర్-కుసుమ్
ఇష్టమైన సూసెల్ నానబెట్టుడు
సుగంధ దద్దరక్షణ మలమ్
నాంటలక్స్
దురద గర్భలు కాపు మెటిమలకు
ప్రేమలీలా
ప్రసిద్ధమైన ఘోసూర్, తూడుపత్తులు.
యునైటెడ్ కన్సర్స్ - మద్రాస్-1.
బ్రాంచ్: విజయవాడ.

షే ల ట్
“క్విక్ రిటర్న్” సిరా

Quink
A Quality Fountain pen-ink write instantly the pen touches the paper!

శ్రీ. శే. సర్కార్ వల్లభాయ్ పటేల్
డా॥ యస్. రాధాకృష్ణన్ గార్లచే
సిఫారసు చేయబడినది.

PARIS PILLS

పోగొట్టకొన్న వీర్యశక్తిని, ఉత్తేజాన్ని తిరిగిపొందుటకు అత్యద్భుత పౌరసము.. పరిష్కారనయమైన నమ్రత పరిష్కారకరిగింది. దాంపత్యసుఖంలో

మాతవాసందం కలిగించును.
16 మాత్రం పీసా ఉ.
పోషక ప్యాకింగ్ శ్రద్ధతో.

P. NATH & COMPANY
Goregaon, BOMBAY

వివాహమైనవారికి వరప్రసాదము.
ఉత్తరాధి ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

★ ఆన్మయ్య మనవాడే ★

(25-వేదీ తరువాయి)

“ఇంతలో మీ ఆన్మయ్య ఆఫీసునుంచి వచ్చాడు. చురచురా నన్ను చూస్తూ లోనకు వెళ్లిపోయాడు. ఎప్పుడు భోంచేకాడో ఏమో తిరిగి జోళ్ళు తొడుక్కుని చిరచరా బయటకు వెళ్లిపోయాడు.

“చిన్నతనంలో తల్లిపోయినప్పటినుంచి తల్లియినా, తండ్రియినా, నేనే అయినా సేమతో పెంచాను. పెద్దవాణ్ణి చేశాను. తిరిగి వివాహంచేసుకుంటే పిల్లలకేం లోటు వస్తుందో అని మీసాఖ్యంకోసం, నాసాఖ్యంని మరిచాను. పెద్దకొడుకు ఉద్ధరిస్తాడన్న ఆశతో, కష్టపడి చదివించాను, వీవాహంచేశాను.

“ఇకన్నీ తెలుసున్న మీ ఆన్మయ్య, తనాడు తనభార్యమొందు ఆస్వతంత్రుడు! కాడిప్పట్టిలో భార్య ఒక దైవం! భార్యవాక్కు తేదవాక్కు!!

“నా ఆశలు నిరాశలైనందుకు విచారించను. ఉద్ధరిస్తాడన్న కొడుకు అసమీగించుకొన్నందుకు విచారించను. రక్కలాడి నీతి కాలం. ఒకరిమీద ఆధారపడి నవ్వరం లేదు. కొడుకు ఎక్కడో ఒకచోట అసం దంగా బ్రతుకుతున్నాడంటే తండ్రి చంతోషిస్తాడు. ఫలానా కారణంబు యిట్లుంటే ఉద్యోగంచేస్తున్నాడని నలుగురూ అనుకుంటూంటే అదే పదిలేని మురిసిపోయేవాణ్ణి. అంతకంటే నాకు తేరే కోరికగించేమీ లేదు.

“అబ్బాయి! పెళ్లికానంతవరకేతలా, తండ్రియినా, అన్నయినా, తమ్ముడైనా, ఆతరువాత అలివంకవారు ఆత్మభంధువులు; తనవైఖువారంటే తగని అసహ్యం! ఇది యిప్పటి లోకపురుషులు!

“చూసే చూడవట్లు తరచరా పెళ్లి పోయాడుకాని ‘ఎప్పుడోచ్చావోనాన్నా?’ అనలేదు. ఎలావున్నావో నాన్నా అనలేదు. చివరకు భోంచేకావా నాన్నా? అనలేదు. మనవత్వానికి దూరమై, పసుపు కంటే పీసంగా ప్రవర్తించాడు. నేనిప్పుడు ముఖమిచ్చేటాడ, నువ్వు ఒక తండ్రివై, నీకొడుకు కూడా యిలా ప్రవర్తించిన నాడుకాని నీకు అర్థంకాదు.

కన్ను కొడుకే యింతకర్మశాంగా ప్రవర్తిస్తే సరాయైన కొడుకే అయ్యేడు. ఎలాగోస్తుంది?”

నాన్న కూడా అంటున్నప్పుడు ఆ లోతుకుపోయిన, ఎత్తటికళ్ళనుంచి, కన్నీటి విందువులు ముత్యాలలా రాలాయి. “చెల్లీనా

నీకోరవం కాళ్ళు కాపాడలేదు. తరువాత నీయిష్టం—నాన్న చెప్పిన ఈచివరిమాట నాచేపుల్లో గింసురుమంటూంది.

—నాన్న చెప్పినదంతా ఒక్కసారి నాదృష్టిపథంలో గిట్టిన తిరిగింది.

—టైమ్ చూశాను ఒంటిగంటయ్యింది. వదన అప్పటికే బయటకు రాలేదు. కోపం తీరరాని దహించివేస్తోంది. ఆన్మయ్య కనిపిస్తే ఒక్కసారి గట్టిగా ఏమేమో అడగా అనిపించింది.

అంతలోనే మరో ఆలోచన. ఆన్మయ్యతో ఘర్షణపడటం అనవసరమనిపించింది.

అంతలోనే మరో ఆలోచన: ఆన్మయ్యతో ఘర్షణపడటం అనవసరమనిపించింది. నాన్నమాటలు పెంచెని పెట్టి వచ్చినదాని ఫలితం. నన్ను నేను ఒక్కసారి నిందించుకున్నాను.

ఆన్మయ్య వచ్చేవేళయింది. ఒక తేళ వచ్చినా జరిగేదేమీ లేదు. నాన్నకు జరిగివట్టి నాకు తప్పదనుకున్నాను. అందుకే మెల్లిగా నాకుకోవడం మంచిదనుకున్నాను. ద్రామరుడై రెడర్ బాగ్ తీసుకుని చరచరా బయటకొచ్చి స్టేషన్ దారి వట్టాను.

నేతేలేటప్పటికీ స్టేషన్ లో రైలురేడిగా వుండి, టికెట్ తీసుకుని పెట్టెలో యొక్కాను. ఇంతలో ‘గాడ్’ విజర్ మాడా ఇచ్చాడు.

కూరొన్నంటి ఆన్మయ్య అనుకుంటాను... అవును... ఆన్మయ్య... మేముంటా కుక్కకుంటూ వరుగతు కొన్నున్నామో నన్ను చూసి ఒక్కసారి ‘గోగీ!...’ అన్నాడు. నే ముట్టాడలేదు.....

“ఒకయ్! గోగీ! దిగరా”—అన్నాడు గట్టిగా ఆన్మయ్య. ఇంతలో బండికదలింది. ఒక్కసారి నాకండ్లమంచి అలలుకొన్నరు కారింది. ‘గోగీ!...గోగీ!’—అంటున్న ఆన్మయ్య పిలుపులు రైలు కప్పులో కలిసి పోయాయి—

* * *
శ్రేష్ఠ మానంలో ఒకరోజు, మధ్యాహ్నం 11 గంట అవుతోంది. ఎండ తీక్షణంగా వుంది. వేడి గాల్లులు గట్టిగా విసురుతున్నాయి. ఇంటిలో పిట్ట కూడా బయటకు రావడంలేదు. వీధి నిర్మానుష్యంగా వుంది.

నాన్న చెమటలు కక్కుకుంటూ అవ్వతే పొలాన్నుండి వచ్చాడు. నేను వరంధాలో కూర్చుని చదువుతున్నాను.

ఇంటి ముందు బండాగిన కట్టం, లేచి చూశాను. రెండు బతు వీధిలో నిలబడ్డాయి. బండనిండా నామాను, చివరి బండి బక కాల ఆన్మయ్య. నాన్నా, నేనూ ఒక్కసారి నిర్విణ్ణులయ్యాం.

ఎవరూ...? ఆన్మయ్యనా?... కాదు తున్న చేతుట, లేగిన జాట్టూ, చిరిగిన మట్టి... నాకనుమాన మొచ్చింది. చూశాను. అవును... ఆన్మయ్య... మరి ఎందు కిలా తయారయ్యాడు? అయినా ఎందుకిలా వచ్చే కాడు?

ఆన్మయ్య నాన్న రెండు చేతులూ పట్టుకుని బండి పిల్లాడిలా ‘బారో’ మన్నాడు. నాన్న కండ్లమట్ట అప్రయత్నంగా వచ్చిన కన్నీరు ఆన్మయ్య చేతులమీదుగా జారిపోయింది. వదన బండి దిగలేదు. నీగ్గుతో ఆలోగ బండిలో కూర్చుంది. అచేత నావస్థలో నే నలాగే కిలా ప్రతిమలా నుందుని వాగ్విధిని మోస్తున్నాను.

ఆతరువాత తేరిసింది. ఆన్మయ్య దుబారా ఖర్చులమూలంగా ఆఫీసు డెబ్బు వాడుకోవటం, పై అధికారి ‘చెకింగ్’కు రావటం, ఆ తరువాత ఆన్మయ్యకు ‘డిస్ మిస్’ ఆర్డరు చేత రావటం!

ఆన్మయ్యలా నాన్న అసమీగించుకోలేదు. ప్రేమతో పిచ్చారాడు, కేరీరంలో కత్తి వున్నంత కాలం రిండికి లోటుపడడు.

ఇన్నాళ్ళూ పోషించలేదా, అలాగే అక్షర్య వడకు అన్నాడు నాన్న. ఆన్మయ్య వరిస్థితి తల్చుకుని, విధిగా రెండు కన్నీటినుక్కలు విడిచాను. అంత కంటే వీరు చేయ్యగలనా? ★

కేశ సంపరకు

రీటా

రాందూ దేశ మంటిలా దారమను

★ కాలక్షేపం ★

వినుతువిరామంలేక విమానాలు విఘడియ
కొకటి దిగుతూ లేస్తూ ఉంటాయి. అన్న
సత్యాలు లాగున అంతలేని ఆస్పత్రులు.
అన్నంలేనివాడు నున్న - అన్నం లేని
వాడు లేడు సరిగదా! "రామచంద్రా!"
అనేవాడు ఆ రాజ్యంలో తూజ్యం. అప్పుడు
శ్వర్యాలలో కులతూగుతున్న ఆమెరికా
వంటి భూతలస్వర్గం చూస్తే నేచాలు మనకు
కడుపు నిండుతుంది.

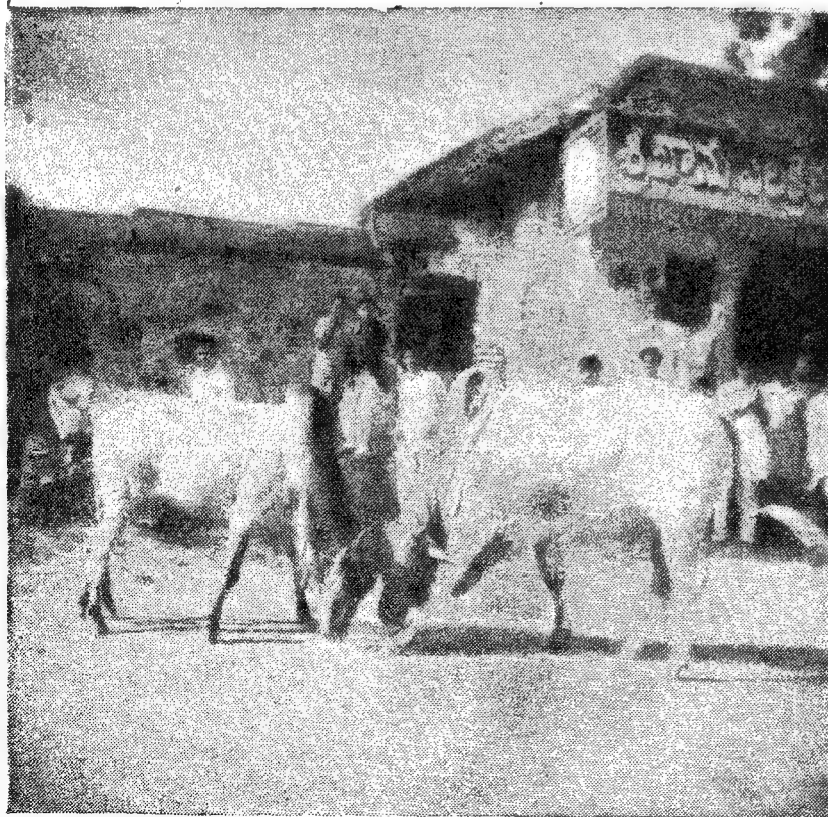
రక్ష్యవంకమాడండి. అక్కడ పనిలేని
కునిపి లేడు. కూడు గుడ్డలేని కూలివాడు
లేడు. చేతినిండాపని-కడుపునిండా తిండి.
కంటినిండానిద్ర - కేబునిండా రూబుల్సు-
(రవ్యమనాణెం) - అక్కడ "అన్నమే!"
అని ఆర్తనాదం చేసేవాడు లేడు. బహుశః
పసివిడ్డలకూడా తల్లి పాలకోసం ఏడ్వరు.
రవ్యసులకు లోటు లేదు. రవ్యకు సాటి
లేదు. దేశం అంతా నుభితుం. భిక్షుమేలైడి
అక్కలైరాగులు ఎక్కడా కన్పించరు. అది
సన్యాసిదేశం కాదు. అది సామ్యవాదుల
రాజ్యం. దేశంలో ఉన్న పాడిపంటలకు ప్రజ

లందరూ సమాన భోగస్వాములు - సమాన
భోగస్వాములు. ద్వంద్వ వర్తమాములు
అక్కడ లేవు. దేశం అంతా నిత్యద్వాదశి.
ఏకాదశి అనేది కమ్యూనిస్టు పంచాంగంలో
కన్పించదు. కంటి యెదుట కన్పించేది సుత్తి
కొడవలి. దానికిపైన తల ఎత్తి చూచినా,
అంతకు పైన ముక్తి యింకొకటి కన్పించదు.
కమ్యూనిస్టు విశిష్టాద్వైత భూతలస్వర్గంయిది.

కాని, భారతదేశం యీ స్వరానికి
యింకా ఎక్కలేదు. అసలు ఉట్టికే ఎక్క
లేదు. కనుక స్వరానికి చాలాదూరంలో
ఉంది. కాని, "విభూతిరూప్తి రైశ్వర్యం"
అని అర్థం చేప్పిన అమరకోశం భారతీయు
లకు నిఘంటుప్రమాణం. "విభూతి" అంటే
"అయిశ్వర్యం" అని అన్వయించినది యీ
దేశం ఒక్కటే. త్యాగం అనేది ఎక్కడ
ఉంటుందో, భోగం అనేది ఎక్కడ భస్మ
మైపోతుందో, ■ విభూతిభస్మమును
దాల్చిన యోగు లెక్కడ ఉంటారో, అదే
కైలాసం. అటువంటి కైలాసంలో కేళివిలా
సంగా విహరించే పరమహంసలు మంత్రించి

యిచ్చిన విభూతి విస్తారంగా ఉంది భారత
దేశంలో. సమరంలేకుండా సంస్థానాధీశులు
సంస్థానాలను త్యాగం చేయడం స్వల్ప
విషయం కాదు. లక్షలకొలది యకరాల
భూమిని త్యాగం చేసి భూదానయజ్ఞం
చేయడం, అజ్ఞానంచేత కాదు. స్వరానికి
పైది మోక్షం అనే లక్ష్యం మహాత్ములు
పెట్టిన భిక్ష మనకు. దేశం భూతలస్వర్గం
కావాలంటే, యిదిగో నూత్రం అని మహా
త్ముడు తన చేతితో నూలు వడికి చూపిం
చాడు. ఫ్యాక్టరీల పొగ మనకు విభూతి
కొదన్నాడు. ఆవిరియంత్రంలో మన ఆత్మ
కేక్కి ఆవిరియైపోతుండన్నాడు. ఆ బొగ్గు
బాయిల్స్ కున్న దాహం ధనదాహంగా,
సామ్రాజ్య దాహంగా, సమర దాహంగా
తయారవుతుండన్నాడు.

సంగ్రామాలు సంభవించకూడదంటే
గ్రామాలు స్వయం సమర్థంగా వృద్ధిలోకి
రావాలన్నాడు. సర్వజన శుభోదయ
మార్గంగా సర్వోదయసమాజం స్థాపిం
చాడు. స్వర్గంగాని దేవేంద్రభోగంగాని,
మోక్షంకంటే ఎక్కువైనది కొదన్నాడు.
ఆయన కోరింది భారత జాతిమోక్షం. దేశం
నుభిక్షమైతే చాలదు. ప్రాజెక్టులు పంచవర్ష
ప్రణాళికలు చాలవు. దేశం లో యుద్ధ
వీజాలు లేని వృద్ధి కావాలి. సుభిక్షానికి
మించినమోక్షం ఆ త్యక్తాంతి - దేశాంతి-
లోకాంతి - "శాంతిమూలేక సౌఖ్యమూ
లేదు" అనేమాట త్యాగ బ్రహ్మలు
నూత్రమే ఆలాపన చేయగలరు. శాంతివల్ల
కలిగేది సౌఖ్యమేగాని భోగం కాదు.
"భోగములు" అనేది సంస్కృతి -
దానికి తెనుగులో "పాము పడగలే"
అని అర్థం - భోగములు అనుభవించే మను
జులు, ప్రజలకూడా ఆ "భోగముల" క్రింది
"సప్తంబు పడగనీడను గప్పవనించు విధ
ము"గా, ముప్పల చిప్పరంజో హక్కు
త్రాగుతూ ఉక్కని తెప్ప మీద
నేలిపోతున్నారని గ్రహించాలి. అటు
వంటి "భోగములు పుణ్యవంతులకు గాని
లభింపవలండు" - నీజమే. "లభింప
వలండు" - ఎవరు? నిజానిజము తెలుంగని
ప్రజానీకము. ★

ఆ బోతుల పోరాటం
—ఫోటో: శ్రీ యం. చంద్రశేఖరం, రాజమండ్రి.

రాజూ - పేదా

అనువాదం:

నందూరి రామమోహనరావు

వెల రూ 2-0-0

ఆంధ్ర గ్రంథమాల

మద్రాసు- 1

మేస్తారు:- ప్రాణవాయువు లేకుండా, ఈ విశాల ప్రపంచంలో ఏ జీవీ బ్రతకదని, సుమారు 800 సంవత్సరాల క్రితం కనిపెట్టబడింది.

ఒక కుర్రాడు:- ఐతే ఆనంగతి కనిపెట్టబడటానికి ముందు ఈ ప్రపంచంలో జీవరాసులు ఎలా జీవించి వుండేవండీ?

“మహేష్”

జ్యోతిష్కుడు:- మీ భార్యకూ మీకూ నాలుగేళ్ళ దాకా దెబ్బలాటలుంటూనే వుంటాయి.

ఆయన:- ఆతరువాత దెబ్బలాటలు రావా?

జ్యోతిష్కుడు:- వస్తాయి; అలావైపోతుంది కనుక భయంలేదు.

సిహెచ్. ఎస్ రావు, కాకినాడ

నేటి మనిషి

(7 వ పేజీ తరువాయి)

అయిపోయి అప్పుకి బయలుదేరాడాయె. ఎట్లా వుచ్చుకోకుండా ఉండగలగడం? ఏదీ లేదన్నా రోజుకి పెట్రోలింగ్ లాంటి అర్థరూపాయికి పైమాటేకాని తక్కువ కాదు. పోనీ అసవసరపు ఖర్చులు తగ్గిస్తే సిగరెట్లు ఎలాగా తప్పవు. సిగరెట్లు తగ్గిస్తే తనకూ, క్రిమిలికి అసలా జీవితమే నివ్వరు. యాజనం అనిపిస్తుందాయె. అతనికి ప్రతీదీ అత్యవసరపు ఖర్చులాగే కనిపించింది. ఆలోచిస్తున్నాడు.

ఇంతలో “కనకం! ఇక్కడున్నా వేంరాకి” అని పిలిచారు అతన్ని సమీపిస్తూ ఎవరో వెనకనుంచి. కనకం తెలత్రిప్పి చూశాడు. వెంకటేశ్వర్లు! శ్రద్ధియరు చదువుతుండగా తన రూపమేట్ - ఆవును తన మరచి పోయాడు. వెంకటేశ్వర్లు స్టేషన్ లో “నూడ్లు క్లార్కు”గా పనిచేస్తున్నాడు.

“ఏంలేదురా ఇవాళ సెలవుకదూ!” అన్నాడు కనకం.

“సెలవైతే ఇక్కడెందుకూ వీ నీనీ చూడో, ఎక్కడికో పోక?” అన్నాడు వెంకటేశ్వర్లు.

“అత్తే! లేదులే!” అని ననీగాడు కనకం.

వెంకటేశ్వర్లు కనకం వాలకం పనిగట్టి యేదైనా డబ్బుకొవాలా” అని అడిగాడు కనకం అవసరం గుర్తించినవాడిలా.

“జీ... కావాలి” అనటానికి కనకాని చచ్చినంత పడెంది. ఏలాగైతే వెంకటేశ్వర్లు దగ్గర అయిదూ తీసికొని కనకం మరిఅలోచించకుండా ఆ సందోర్తానూ నందంభంలో రిక్తమీద ఇంటికీ చేరి

అన్నాడు. వర్తమానస్థితి ఒక్కటే పట్టింది కాని కనకానికి భవిష్యత్తునుగూర్చి కించిత్తు కూడ తెంగలేదు. భవిష్యత్తు ఎప్పుడూ కానుంటుందనే ఆతని గాఢవిశ్వాసం.

తెల్లగా ఉతుకబడినవి

ప్రకాశవంతముగా ఉతుకబడినవి

ఇందుకు సన్ లైట్ సబ్బు కారణము

బాదకుండగనే బట్టలను తెల్లగాను, ప్రకాశవంతముగాను ఉతుకును:

SUNLIGHT SOAP

200-50 TL

(17-వ పేజీ తరువాయి)

అడుగుతూంటే ఒళ్ళుమండింది. అందుచేత ఆమె చెంప ఛాజేలుమంది.

కొడుకు చదువుకోసం, ఉన్న ఊరని, సంసారం అక్కడ ఉంచేసి తను కోటి ఫలిలో సగాలల్లో తింటూ కాలం గడుపు తున్నాడు సత్యనారాయణ. జానకమ్మ వ్రాసిన ఉత్తరాలు కోపంకొద్దీ చదవసేనా లేదు. మళ్ళీ పేకాట ధోరణిలోపడి యింటి సంగతి తలపెట్టలేలేదు.

“నాన్నా! యింటికే రమ్మంది అమ్మ నిన్ను. చెల్లాయికి యామధ్య చాలా జ్వరం వచ్చింది. నీకోసం రోజూ పలవరిస్తోంది.”

కృష్ణుడి ఆమాయక ప్రాధేయత చూసి, ఆయన కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి. ఏడుస్తున్న జానకమ్మ ఎదుగుగా కనిపించినట్లయింది. తన పడేండ్ల సంసారంలో భార్యపై చేయి చేసుకోడం అదే ప్రథమం, పాపం! ఎంత బాధపడిందో, అనుకున్నాడు.

“బాబయ్యా! ఒక్క కానీ యిప్పించి రూ. ఆకలి వేస్తోంది” అంటూ పక్క కుర్రవాడు చిరిగిన లాగు చొక్కాతో నీరసంగా శివలూ సీంచున్నాడు వీధిలో. సత్యనారాయణ మృదయం కరిగి వాడి చేతిలో ఆణా వేశాడు.

“నాన్నా! ఆ కుర్రాడు అమ్మ నాలాగే ఉన్నాడు” అన్నాడు కృష్ణుడు.

సత్యనారాయణ మనస్సు చివుక్కుమంది. నిజం. ఆ స్త్రీవున్నా, తన పేకాట గొడవ లలో సంసారం సంగతే మరిచిపోయేవాడు తను. పిల్లలకు కావలసినవన్నీ జానకమ్మ చూసుకునేది. ఉన్న ఆర్థికరాల ఆస్తి అంతా పేకాటల్లో తగులబెడితే తనకొడుకు తన అసంతరం ఈముప్పి కుర్రాడిలా మార వచ్చు. ఈ ఆలోచన, కృష్ణుడి మాటలు, అతన్ని కలవరపెట్టాయి. సత్యనారాయణ భయంతో వణికి పోయాడు.

“రేదు! నువ్వు అలా తేవు కృష్ణా! ఆ ఎప్పటికీ ఉండవు!” అంటూ ఉద్వేగంతో సత్యనారాయణ కృష్ణుడిని కాగి లించుకున్నాడు. ఆ ఉద్వేగంతో అతని కంటినుంచి బాహ్యులు రాలాయి.

“అదే ఏటి నాన్నా ఏడుస్తా బెండుకూ!”

“ఏంలేదు అమ్మదగ్గరకు వెళదాంలే” అంటూ బట్టలు సర్దుకుని, కొడుకుని వెంట పెట్టుకుని, జట్కాలో గబగబా బమ్మ

సాండుదగ్గరికి వెళ్ళాడు సత్యనారాయణ. కానీ అప్పుడే ఆఖరిబమ్మ వెళ్ళిపోయిందని తెలిసింది.

కానీ సత్యనారాయణకు ఎలాగైనా ఆరాత్రి యింటికే వెళ్ళి పోవాలనిపించింది. ఆఫీసుకు వెళ్ళి పైకెలు తీశాడు. కృష్ణుని ముందుకూర్చి పెట్టుకుని, గబగబా కాలవ గట్టున కరవేగంతో పైకెలు తొక్కడం మొదలు పెట్టాడు. కృష్ణుడు ఏ వేవో అడుగుతూంటే, అతను ఊ కాటడ మే కానీ, దుప్పి అంతా జానకమ్మ పైవేశింది.

రాత్రి పదిగంటలకు యిద్దరూ యిల్లు చేరాడు. వీధిలోంచి కృష్ణుడు పైకెలుగంట గణగణ గట్టిగా మోగించాడు. జానకమ్మ తలుపు తెరిచింది. రాత్రిపు సత్యనారాయణవస్తే అలాగంట మోగించడం అలవాటు. సత్యనారాయణ నవ్వుతూయింట్లో అడుగుపెట్టాడు.

“అమ్మా! నాన్నను తీసుకు వచ్చా మా కొవా!” అంటూ తన ప్రతాపం వెలిబుచ్చాడు కృష్ణుడు. జానకమ్మ ఆసందంతో ఉప్పొంగిపోయింది. భర్తకు కాళ్ళు కడుక్కుందుకు, స్నానానికి నీళ్లు యిచ్చింది. కొడుకూ తిండి అన్నానికి సిద్ధమయ్యారు.

★ తిన్న తిమ్మపు ★

(19 వ పేజీ తరువాయి)

మనోదోర్బల్యం, మందబుద్ధి ఎంత ఘోర పాపానికి దారితీసింది? ఈ క్షమించరాని తప్పిదాన్ని భగవంతుడు సహించి పోస్తాడా, తిమ్మపాదా? ఆ అమ్మాయి ఈ పూజోత్సవంపైదగ్గరి, కిడిని కళ్ళెర్రజెసిన నంటగార్ని మందు అడిగితే మామ మాట్లాడనే లేదే? ఇది ఎంతవనికే తలపడింది, దీని సిగ తరగ అన్న పెత్తందాసు రత్నయ్యగారు తనకు ఇవ్వవలసిన కింది క్రింది తిండిగింజలు కొలవమంటేలేవన్నాడే? ఏళ్లంతా దగాకోర్లు, మోసగాళ్ళు.

ఇలా తిక్కించుకొంటూ పూసాకందిని ఆలోచనతో నిద్రలో తుర్చిపడుతున్నాడు వెంకయ్య. ఇంతలా ఎక్కిల్లో బండి చివ్వడయింది. కమల ఎదురుపెట్టింది. భర్త రామరావు, తల్లి సీతమ్మగారు, బండినుంచి దిగుతున్నారు. కమలకు పట్టరాని సంతోష మొచ్చింది. సీతమ్మ కూతుర్ని జాడగానే

“ఏమండీ! యింకా నామీద కోపం తగలేదా!” అంది జానకమ్మ నవ్వుతూ.

“అమ్మా! నాన్నకూడా ఆ పూజో ఏదాడే! నాన్నకు యిప్పుడు కోపంలేదు! అన్నాడు కృష్ణుడు.

“నడికాపు పుడన” అన్నాడు సత్య నారాయణ నవ్వుతూ.

“ఏం! ఉన్న రహస్యం చెప్పినందుకు ఉడుకుమో తనమా!” చిరిపిగా నవ్వింది జానకమ్మ.

“నీ రహస్యాలూ చెప్పాడులే వాడు” పరిహసించాడు సత్యనారాయణ.

“అబ్బ! మీరు యిన్నాళ్లు రాకపోలే రోజులు యుగాలుగా గడిచాయండీ” అంటూ జానకమ్మ ఒళ్లు విరుచుకుని ఆన లించి, నవ్వింది

తెల్లనిచీర కట్టుకుని, చీరకుమించిన తెల్లని మల్లీలూలు తిట్లో ముడిచి, చుట్టూలకు మించిన తెల్లని నవ్వుల చెల్లులు జానకమ్మ పెదవిలమిచి కురిపించగానే “ఉహు” అంటూ సత్యనారాయణ ఆమె బుగ్గవిడ చిటికివేశాడు.

“ఏమిటిరా ఆ నకిలినవ్వు” అని కేకలే నీర్ల జానకమ్మ

“ఎందుకే వాడివిడ కోపపడతావు. వాడు నీ రాయబారి కదూ!” అన్నాడు సత్యనారాయణ పరిహసించి.

“నాన్నాళ్ళకు కనపడ్డావే! అన్నా నీకెన్ని కష్టాలు వచ్చినాయే! నాకల్లెంత పాడు. తల్లి చిన్నమాడకుండా ఉండలేకపోయానే ఇంకా తెలియక ఉంటే తిరుగుతుంటే మీ ఆయన బండెక్కింగునొచ్చాడు. నేనిక్కడి దొంగచాటుగా రావాల్సి వచ్చిందే అమ్మా! మీనాన్న నీ పిసలెండిగారింటి కళ్ళాగు. ఆయన వచ్చేలోగా నేను తిరిగి ఇంటికే పోవాలే అమ్మా” అంటూ ఎవరు చెప్పినావినకుండా, ఏడుపు పెదబొబ్బలతో ఇంటి వెంటలెగిరేలా ఏడుస్తుంటే వెంకయ్య త్రుళ్ళిపడి లేచాడు.

“నీ మేనమామగారెంటికని చెప్పి నువ్వు ఇక్కడికే వచ్చా?” అంటూ నమసుకూ బయటికి వచ్చాడు. సీతమ్మ సంగీతం టకే మని కట్టేసింది “ఇక సరేలే! నీయ మీ తమ్ముడిగారింటి కళ్ళానన్నారాగా?” అంది ఆశ్చర్యపోతూ. అంతా నవ్వుకుంటూ లోనికళ్ళాగు.

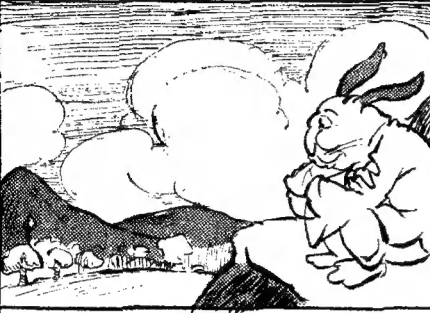

పంచతంత్రం సంధి-విగ్రహం

కర్త... విశ్వప్రసూల నరసింహమూర్తి.

విజయదంత బయలుదేరి
గజరాజుచే మారలూ
కొండమైన కూర్చుండెను.

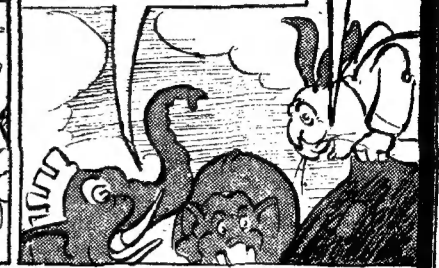

శశకము లొకొండమైన
కొండ తడవు వేచెయుండ
కడుబడలిన గజయూధము
తమ నెలవును చేరుటకై
కొలను విడిచి వచ్చుచుండె.

"గజరాజు! జయబహు! - నిమిష
మిచట నిలిచినాడు - సందేశము
వెనుమోయాలి."

"ఎవరవోయి నవ్వు?
ఎవరు పంపినారా?"

"ఇవని పెరు వినినంతనె - చకోరములు మెమరచున్
- ఆ చంద్రుని దూత నేను - నా అనుమతి లేకుండా
- కొలని నరు త్రాగినారు - నా నమ్మిన సేవకులగు -
కుండెల్లను చంపినారు - తెలియక చేసిన తప్పని -
దయతో క్షమియించినాను - ఇకనైనా బుద్ధి కలిగి -
ఈ సలహాను విడువరేని - ఇంతటితోమో ఆయుధ
- తీసినదని తెలుసుకొండి - అని చంద్రుడు
నాచేతను - సందేశం పంపినాడు"

"ఆ హరికొంకుని శక్తుల ముందర - మేమంతా! మా బ్రతుకంతా
- తెలియక చేసిన నరాలన్నీ - సరించును ఆ చల్లని దేవుడు - జరి
గిన దానికి పశ్చాత్తాపం - పొందుతున్న మమ్మందరినీ మో -
రాజుగారి కరుక పరచి - కాపాడుము కుండెలా!"

"మా పలిక కరుణా, నిధి! - తప్పక క్షమియిస్తాడు.
- ఆ కనిపించే సరోవరాన్నే - చంద్రుని సరస్సుని
అంటారు - ఆ కొలనుకు కావలిగా - మమ్మల
నెయ్యించుచాడు - గగనవిధి నెలపుడు -
విహరించే మా ప్రభువూ - మామైనా
మకుటలతో - కొలనుకు వెంచేస్తాడు.
అప్పుడు మోచిస్తామును - మోర
వినీపించవచ్చు."

అని శశకం
గజరాజుకు -
సంజేవజ
కాగాన -
కొలనినిట
ప్రతిఫలించి -
కడులుచున్న
సుధాకరుని -
జింబము
చూపించాడు.

"చూచితివా? గజరాజు!
కొంకుతో మా ప్రభువూ
కరిపిస్తా వున్నాడు?"

"ఆయ్యా, ఇప్పుడు పుష్ప
చేయిదును - పోనీ
నీతో ముందుకు పోయూ
- మనసుకు నచ్చే
మాటలు చెప్పే ప్రభువు
కొంకును చలార్చు!"

"నేను నవని వినిపించే - సమయం ఇది కాదుయ్యా!
ప్రభువు మనసు శాంతిస్తే - ఆపవ్వుట న గురించి -
అయిన కెరిగిస్తాను - కావున నిక నిశ్చింతగ - నీ
తావుకు మరలవచ్చు - అయినా మరి ఒక్క మాట
దారినడుమ ఎదురేయ్యే - కుండెల్లను లొక్క కుండె
- భద్రంగా చూచిపోయ్యు - ఈ విషయం మరచినచో
- మా ప్రభువుల రొడ్డుగొక్ - మోరాహాతికాగలరు."

భయభక్తులతో పన్నులు
భద్రంగా నడుచుకొంటు
తమ నెలవును చేరాయి.

విజయుడు విజయోత్సాహం
తో చని - శిలేముఖునికే
వృత్తాంతం - ఆసాంతంగా
వివరించాడు

తమకొచ్చిన ఆపదలను
అవలెగ తప్పించిన
ఆ విజయుని శిలేముఖుడు
కొగిలించుకొన్నాడు.

సిద్ధముగానున్నది.

విచిత్రవృత్తి

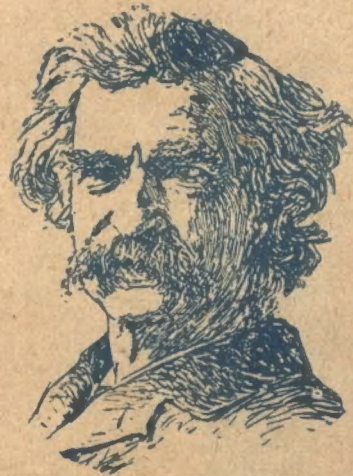
మూలం:-

మార్క్ ట్వేన్

అనువాదం:

నండ్లూరి రామమోహనరావు

ప్రతి గొప్ప రచయిత నాటకం రాసినా, నవల రాసినా, కావ్యం రాసినా తన రచనలో తన్ను ప్రతిబింబింపజేసుకుంటాడు. ప్రపంచం మీద తన అభిప్రాయ మేమిటో ప్రత్యక్షంగానో, పాత్రలద్వారానో చెప్పి తీరుతాడు. మార్క్ ట్వేన్ రాసిన నవలల్లో మార్క్ ట్వేన్ పూర్తిగా కనిపిస్తాడు. అతని గొప్పనవలల్లో ఒకటైన "Mysterious Stranger" లో పైతాను భావలో మార్క్ ట్వేన్ మాట్లాడుతూ మానవజాతిమీద, చరిత్రమీద తనకు గల అక్కసునంతా తీర్చుకుంటాడు. ఇప్పటి ప్రపంచ పరిస్థితిలో— మన గత చరిత్రలో గర్వపడాల్సిన కారణాల కంటే సిగ్గు పడాల్సిన కారణాలే ఎక్కువగా ఉన్నాయనే సంగతి జ్ఞాపకంచేసుకోవడం కోసం ఈనవల చదివితీరాలి.

ఆంధ్రగ్రంథమాల

మదరాసు - 1